

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра англійської філології та перекладу
імені професора І.В. Корунця

Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства
на тему: «Мовні засоби вираження іронії та переклад їх українською мовою (на матеріалі ситкому *The Big Bang Theory* «Теорія Великого вибуху»)».

Студентки групи МПа 06-20
факультету перекладознавства
освітньо-професійної програми
Перекладознавство: професійно-
орієнтований переклад (англійська
мова і друга іноземна мова)
за спеціальністю 035 Філологія
Дацко Ольги Андріївни

Допущена до захисту
« ____ » ____ 2021 року

Науковий керівник:
кандидат філологічних наук,
Доцент Скрыбіна Вікторія Борисівна

Завідувач кафедри англійської
філології та перекладу імені професора
І. В. Корунця

_____ проф. Ніконова В.Г.
(підпис) (ПІБ)

Національна шкала _____
Кількість балів: _____
Оцінка: ЄКТС _____

Київ 2021

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY
Korunets Department of English Philology and Translation

Master Degree Thesis in Translation Studies

under the title: “Language Means of Expressing Irony and Their Translation into Ukrainian (Case Study of *The Big Bang Theory* Sitcom)”

Group MPa 06-20

School of translation studies

Educational Programme Translation

Studies: Specialized Translation

(English and Second Foreign Language)

Majoring 035 Philology

Olha Datsko A.

Research supervisor:

Skriabina V. B.

Candidate of Philology,

Associate Proffesor

Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра англійської філології та перекладу
імені професора І. В. Корунця

Затверджую:

_____ (підпис)
д.ф.н., проф. Ніконова В.Г.
“10” вересня 2020 р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу магістра з перекладознавства
студента(ки)   6   курсу МПа 06-20 групи факультету перекладознавства КНЛУ
Дацко Ольги Андріївни

(ПІБ студента)

спеціальності 035 Філологія, **спеціалізації** 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, **освітньо-професійної програми** Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

Тема роботи «Мовні засоби вираження іронії та переклад їх українською мовою (на матеріалі ситкому The Big Bang Theory «Теорія Великого вибуху»)».

Науковий керівник   кандидат філологічних наук,
Доцент Скрябіна Вікторія Борисівна

Дата видачі завдання “10” жовтня 2020 р.

Графік виконання кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства

№ п/п	Найменування частин і план кваліфікаційної роботи	Графік виконання	Підписи студента і керівника
1.	Аналіз наукових першоджерел і складання бібліографії	Жовтень 2020 р.	
2.	Написання теоретичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 1)	Листопад 2020 р.	
3.	Добір мовного матеріалу тексту і складання Додатку (100 англійськомовних речень та їх переклад)	Грудень 2020 р.	
4.	Аналіз мовного матеріалу тексту, який досліджується, і написання аналітичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 2)	Березень 2021 р.	
5.	Проведення перекладацького аналізу досліджуваного мовного явища і написання практичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 3)	Травень 2021 р.	
6.	Написання вступу і висновків дослідження, подання завершеної кваліфікаційної роботи науковому керівнику для попереднього перегляду	Вересень 2021 р.	
7.	Попередній захист кваліфікаційної роботи і подання завершеної кваліфікаційної роботи на кафедру	07 жовтня 2021 р.	
8.	Оформлення документації (відгуки) і підготовка презентації до захисту кваліфікаційної роботи	Жовтень 2021 р.	
9.	Захист кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства	Грудень 2021 р.	

Науковий керівник _____ (підпис)

Студент _____ (підпис)

**ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА**

студента(ки) 6 курсу групи Мпа 06-20 факультету перекладознавства спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова) _

Дацко Ольга Андріївна

(ПІБ студента)

за темою «Мовні засоби вираження іронії та переклад їх українською мовою (на матеріалі ситкому The Big Bang Theory «Теорія Великого вибуху»)».

Відповідність кваліфікаційної роботи нормативним вимогам (необхідне позначити √ або +)		
1.	Наявність основних структурних компонентів	☐ усі компоненти присутні , ☐ один компонент відсутній ☐ декілька компонентів відсутні
2.	Відповідність оформлення, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ незначні помилки в оформленні ☐ оформлення неправильне
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам

Особиста думка керівника _____

Кваліфікаційна робота _____ може бути (не може бути)
(ПІБ студента)

рекомендована до захисту

(_____)

(підпис керівника)

(ПІБ керівника)

” ____ ” _____ 2021 року

РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

студента(ки) 6 курсу групи МПа 06-20 факультету перекладознавства спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

_____ Дацко Ольги Андріївни

(ПІБ студента)

за темою «Мовні засоби вираження іронії та переклад їх українською мовою (на матеріалі ситкому The Big Bang Theory «Теорія Великого вибуху»)».

	Критерії	Оцінка в балах
1.	Наявність основних компонентів структури роботи — <i>загалом 10 балів</i> (усі компоненти присутні – 10 , один компонент відсутній – 5 , декілька компонентів відсутні – 0)	
2.	Відповідність оформлення роботи, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам до кваліфікаційної роботи — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10 , поодинокі огріхи у форматуванні – 8 , незначні помилки в оформленні – 6 , значні помилки в оформленні – 4 , оформлення переважно не відповідає вимогам – 0)	
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10 , поодинокі огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки у формулюваннях – 6 , суттєві помилки у формулюваннях – 4 , не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10 , несуттєві помилки у формулюваннях – 8 , недостатня кількість проаналізованих іноземних джерел (мін. 30%) – 6 , відсутній критичний аналіз наукових праць – 4 , не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 6 , суттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 4 , відсутність власного аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки при перекладі фактичного матеріалу – 6 , суттєві помилки при перекладі й аналізі фактичного матеріалу – 4 , відсутність перекладацького аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження — <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , неповне висвітлення результатів дослідження – 6 , часткове висвітлення результатів дослідження – 4 , не відповідає результатам дослідження – 0)	

Усього набрано балів: _____

_____ (ПІБ рецензента)

_____ (підпис рецензента)

_____” _____ 2021 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	1
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ІРОНІЇ У ЛІНГВІСТИЦІ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ	4
1.1 Іронія в системі категорій комічного	4
1.1.1 Статус іронії серед інших категорій комічного	4
1.1.2 Класифікація типів іронії	10
1.2 Перекладацькі стратегії відтворення іронії	16
1.3 Особливості кінодискурсу та специфіка його перекладу	19
Висновки до розділу 1	22
РОЗДІЛ 2 ЗАСОБИ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ІРОНІЇ У СЕРІАЛІ «ТЕОРІЯ ВЕЛИКОГО ВИБУХУ»	25
2.1 Фонетичні засоби репрезентації іронії у серіалі «Теорія великого вибуху»	25
2.2 Лексико-семантичні засоби репрезентації іронії у серіалі «Теорія великого вибуху»	27
2.3 Стилiстичні прийоми репрезентації іронії у серіалі "Теорія великого вибуху"	33
Висновки до розділу 2	43
РОЗДІЛ 3 ВІДТВОРЕННЯ ІРОНІЇ У ПЕРЕКЛАДІ СЕРІАЛУ «ТЕОРІЯ ВЕЛИКОГО ВИБУХУ»	45
3.1 Застосування перекладацьких трансформації для збереження прагматичних функцій іронії у перекладі текстів англійськомовного кінодискурсу	45
3.2 Способи еквівалентного відтворення українською мовою іронії у перекладі текстів англійськомовного кінодискурсу	60
Висновки до розділу 3	63
ВИСНОВКИ	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	67
СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ	73
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	73
ДОДАТОК Вираження іронії у серіалі «Теорія Великого Вибуху» та її відтворення в українському перекладі	74
SUMMARY	124

ВСТУП

Дана магістерська робота, присвячена дослідженню перекладу іронічних діалогів в американському ситкомі «Теорія Великого Вибуху» “The Big Bang Theory” та методи перекладання іронії українською мовою. Ефективність міжмовної комунікації передбачає точність перекладу, повноту оригінального тексту та значний ступінь точності передання інформації отриманої перекладом. Одним із факторів, що впливають на переклад тексту, є жанр твору – комедія.

Актуальність теми роботи впливає з необхідності дослідити специфіку іронії у перекладі англійських ситкомів українською мовою. Питання перекладу телевізійних серіалів, що містять гумористичні засоби, є досить актуальним у наш час, про що свідчить достатня робота як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників. Таким чином, деякі наукові перекладачі вивчали граматичні, лексичні та жанрово-стилістичні проблеми відтворення вузькоспеціалізованої лексики, особливо гумору: Барсуковою В. І. [4], Бондаренко К.Л. [8], Борисовою Л. І. [7], Карабаном В. І. [21], Коваленко А. Я. [22], Столярською Є. В. [41] та Циткіною Ф. О. [46].

Мета роботи полягає в дослідженні особливостей перекладу мовних засобів іронії англійськомовного кінодискурсу українською мовою.

Завдання дослідження:

– дати визначення поняттю іронія у сфері комічного, узагальнити його класифікацію та різновиди;

– встановити дискурсивні характеристики ситкому;

– виокремити основні вербальні засоби вираження іронії в англійськомовних ситкомах;

– ідентифікувати та визначити лексико-стилістичні особливості відтворення іронії під час перекладу американських ситкомів.

Об’єктом дослідження виступає явище іронії в англomовному телевізійному дискурсі.

Предметом дослідження постають лексико-стилістичні засоби реалізації гумору та способи його відтворення при перекладі українською мовою на матеріалі американського ситкому *The Big Bang Theory*.

Матеріалом дослідження слугують 119 текстових фрагментів з американського ситкому «Теорія великого вибуху» *The Big Bang Theory* та їхній український варіант перекладу, виконані телеканалом Paramount Comedy Україна.

Методи дослідження: У дослідженні використано такі загальнонаукові методи: аналіз, синтез узагальнення теоретичних відомостей про «іронію» при аудіовізуальному перекладі, порівняння, систематизація з метою виявлення засобів реалізації іронії при перекладі американського ситкому. Розглядали перекладознавчий та трансформаційний аналіз.

Наукова новизна одержаних результатів: дослідження проявляється у аналізі засобів вираження іронії при перекладі іронічного кінодискурсу у ситкомі «Теорія Великого Вибуху», кваліфікації лінгвістичної сутності іронії, механізмів формування та структурування іронічного відповідно до сучасного стану перекладознавства, визначенні стилістичного потенціалу для реалізації перекладу діалогів у серіалі. Новизна полягає також у виборі джерел фактологічного матеріалу, який ще не був об'єктом лінгвостилістичного аналізу.

Практичне значення одержаних результатів: Отримані результати можна долучити до внеску у загальну лінгвістику, стилістику, прагматику англійської мови та перекладознавство.

Отримані результати можуть бути використані у викладанні стилістики англійської мови, аналізу перекладу тексту, аспектного перекладу, лінгвокультурології, а також у практиці перекладу, а також у подальших дослідженнях у цій галузі студентами та дослідниками.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу у якому описано актуальність та значення теми магістерської роботи.

У першому розділі розбираються теоретичні засади вивчення поняття іронії у лінгвістиці та перекладознавстві. Складається із трьох підрозділів.

У другому розділі розглядаються засоби репрезентації іронії у ситкомі «Теорія Великого Вибуху», проаналізовано 119 фрагментів ілюстративного матеріалу, які викладені у додатку.

У третьому розділі надано огляд найчастотніших трансформацій, застосованих для перекладу ситкому «Теорія Великого Вибуху» українською мовою, обґрунтовано їхню доцільність.

У кінці роботи представленні загальні висновки, список використаних джерел, додатку та Summary. Список використаних джерел складається з 73 найменувань, розміщених на 6 сторінках.

Повний обсяг роботи – 122 сторінки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ІРОНІЇ У ЛІНГВІСТИЦІ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ

1.1 Іронія в системі категорій комічного

Гумор не є універсальним і не переноситься з однієї культури в іншу, зазвичай через те, що залежить від деталей конкретного культурного оточення. Тому надзвичайно складною є проблема перекладу національно маркованого гумору, анекдотів, політичних жартів тощо.

Ця робота присвячена не менш складній, але, на мій погляд, не менш цікавій проблемі перекладу іронії. До таких проблем перекладу належать, непрямі висловлювання, де приховано зміст, який легко помітити в контексті культури джерела, але цей зміст часто неможливо донести до цільової аудиторії, «просто переклавши» текст. Різновидом такого змісту, прихованого є іронія.

Іронія, як одна з категорій комедії, – це явище, в якому одночасно проблемами займаються не тільки філософія та літературна критика, а й психологія та культурологія. У центрі уваги лінгвістів - визначення мовних засобів вираження іронії. Дослідження цієї проблеми проводили на матеріалі французької мови Багдасарян М. А., на матеріалі англійської мови Саліхова Н. К., Фомічева Ж. Е., Сергієнко А. В., Іткіна Н. Л., Усманова А. І.. У межах літературознавства на матеріалі німецької мови досліджувала іронію Берновська Н. М..

Поняття «іронія» цікавим для науковців у всі часи та було і залишається важливим у сьогоденні.

1.1.1 Статус іронії серед інших категорій комічного

Вивчення іронії має два аспекти: філософсько-естетичний, який у широкому сенсі трактує іронію як один із компонентів категорії комічного, та лінгвістичний, який трактує іронію як стилістичну категорію, що функціонує

у художньому тексті. Щоб пояснити мовну сутність іронії, спочатку необхідно визначити її статус як філософсько-естетичного явища, його місце серед таких понять, як гумор, сатира, комедія та трагедія. Це завдання ускладнюється тим, що в різні історичні періоди той чи інший тип іронії набував провідного значення: у давнину трагічна іронія, в епоху Відродження смішні, романтики та їх послідовники песимістичні та нігілістичні. [80: 37 — 42].

Можна виділити такі підходи до тлумачення іронії:

- форма діалектичного мислення, яка відображає протиріччя історичного процесу (Гегель Г.-Ф.) ;
- спосіб соціальної критики (Герцен А.) ;
- інструмент виявлення протиріччя між ідеалом і дійсністю (Блок О.) ;
- спосіб вираження розчарування і цинізму (Ніцше Ф.) ;
- форма тотального заперечення (екзистенціалісти, постмодерністи) [58: 5].

Термін «іронія» вперше з'явився в грецькій літературі у V столітті. До н.е. до н.е. . І спочатку означало обман, глузування, щоб висміяти когось. Однак незабаром іронія набула в античній філософії більш глибокого і широкого змісту. Іронія набуває статусу певного ставлення індивіда до світу в ті епохи, коли застарілі ідеї руйнуються, а на зміну їм поступово приходять нові. Іронія має елемент зменшення, заперечення зображуваного, але водночас загострює трагедію, містить "своєрідну діалектику заперечення: претендуючи на ствердження застарілих цінностей, фактично розвінчує їх порожнечу та нікчемність" [7: 4].

Формально-логічну специфіку іронії вдало описав Лосєв О.: «Іронія на відміну від обману не просто приховує істину, але і виражає її, тільки особливим інакомовним чином[52].

Іронія виникає тоді, коли я, бажаючи сказати «ні», кажу «так», і водночас це «так» я кажу виключно для вираження і виявлення мого щирого «ні». (...) Моє «ні» не залишається самостійним фактом, але воно залежить від вираженого

«так», потребує його, стверджує себе в ньому і без нього не має жодного значення» [52: 326 — 327].

Іронічний ефект за своїм емоційним змістом та прагматичним спрямуванням може бути різним:

- представлення об'єкта іронії у безглуздому вигляді;
- дискредитація зображуваного;
- підвищення серйозності тону;
- підвищення симпатії до об'єкта іронізування.

Іронія, серед інших категорій комічного, іноді перекладається неоднозначно. Отже, у структурі складної комедії більшість дослідників традиційно виділяли три основні форми: сатиру, гумор та іронію, але є й інші. Наприклад, Мередіт Дж., Мюллер Дж. та Суріо Е. розглядають сатиру та гумор поряд з іронією. Ліппс і Клейнер вважають, що гумор не є комічним, і поділяють його на три категорії:

- сатиричний гумор (агресивний і злий) ;
- власне гумор (поблажливий і добродушний) ;
- іронічний гумор.

На думку Борєва Ю., іронія – це форма естетичного ставлення до дійсності. У зв'язку з цим він поділяє іронію на гумористичну і сатиричну [9:98]. Деякі автори взагалі не вважають, що іронія - це форма комедії; вони трактують іронію та гумор як частково перекриваються пов'язані поняття; визначають відносини між іронією, сатирою та гумором як відносини між загальними та конкретними поняттями Камена Дж., Поттер С., Бергсон А..

Дземидок Б. вважає іронію формою яка балансується між гумором і сатирою. Він виділяє три відмінних форми комізму: сатиричний гумористичний, і проміжний, який називає насмішкувато-іронічним [15:103]. Дземидок розрізняє засоби вираження, або техніки для створення комізму, і вважає іронію, дотепною, насмішкою, гротеском, травестуванням, також одним із різновидів техніки комічного, яка може використовуватися у

сатири, так і у гуморі [15: 105].

Походня С. розглядає іронію як форму «оцінного, критичного, емоційного освоєння дійсності» [35: 8], тобто вважає її повноцінною формою комічного, поряд із гумором та сатирою.

Тому з точки зору філософії та естетики дослідження іронії існують три способи визначення її статусу в інших підкатегоріях комедії: перший визначає іронію як комедійний прийом, основною формою якого є гумор та сатира, для досягнення гумористичних ефекти. Другий метод використовує іронію як проміжну форму сатири та гумору для відображення світу. Третій метод, здається, є найпростішим для прийняття: іронія, відповідно до цього методу, це еквівалентна форма комедії, але це також сатира і гумор, оскільки вона має багато характеристик, які відрізняють її від інших форм комедії.

В першу чергу, дослідники ставлять акцент на тому, що комічне є «одномоментним» [57:389], залежить від ефекту несподіванки, а від повторення перестає бути смішним [35:39].

Іронія певною мірою, ніж інші форми комічного, залежить від несподіванки і від повторення не зникає. Вона в розширеній формі приписує об'єкту вигадані позитивні якості і в зв'язку з ними надає йому позитивну оцінку, через натяк, контекст ситуації вказує на удаваність такого твердження.

По-друге, якщо загалом комічне можна визначити як відношення до «удаваної величини», то іронія – це відношення до величини, «удаваність» якої ще не є очевидною, іронія розкриває, посилює і розвінчує «удаваність», нищість і беззмістовність предмета, який зовні ще зберігає свою величину і значимість [59:21].

По -третє, характеристикою комічного є дві пов'язані сторони (критика та ствердження) та загальна орієнтація від суб'єкта до об'єкта. У гуморі критика підпорядковується ствердуючому, а в іронії – стверджувальне підпорядковується критиці. Іронія - це поєднання обох сторін у поєднанні з гумором в одних аспектах та іронією в інших. Крім того, двовимірне протиріччя сміху ускладнюється в іронії через двовимірний характер

вираження іронії: ціннісна структура іронії включає зовнішні висловлювання, внутрішні заперечення та висновки, які характеризуються здатністю другого вимірювання. Збоку: об'єкт і я (суб'єкт). Цей трипартизм - лише риса іронії, тому іронія може бути спрямована на об'єкт без комедії, навпаки, є об'єкт з трагічністю. Завдяки іронічному ставленню автора в деяких випадках цей об'єкт постає як комедія, а в інших випадках цього не відбувається, але іронія поставити під сумнів та перевірити справжність та значення об'єкта. Він відповідає сатиричній особистості, яка є різновид моралі цінності. Іншими словами, сатира більше ґрунтується на особистому ставленні суб'єкта.

З цього можна зробити висновок, що іронія не має власного суб'єкта, але здатна обрати своїм об'єктом будь-який об'єкт і будь-яке явище. У цьому випадку об'єкт, на який він спрямований, може містити негативні риси в прихованій формі. Л. Болдіна зазначає, що іронія може не містити негативні риси і водночас виступати як об'єкт іронічного ставлення до суб'єкта, що призводить до «всебічного заперечення, заснованого лише на суб'єктивному ставленні особистості» [7:14].

Тому, іронія як будь-яке інше явище може бути взяте під сумнів, обдумане з різних сторін і має оцінку. Тому іронія зазвичай не завжди заперечує та висміює її об'єкт у цілому.

Однак у мовному аспекті немає різниці між прийомами різних форм і типів комічного, одні й ті ж прийоми використовуються для вираження як іронії, так і гумору, і сатири. Відмінність мовних прийомів іронії, гумору та сатири визначається екстралінгвальними факторами: інтенцією мовця та характеристиками суб'єкта зображення.

Узагальнюючи проаналізовані підходи, можна визначити поняття іронії як філософсько-етичного явища. Іронія – це форма комедії, яка виражається в емоційно оцінювальному естетичному суб'єктивному ставленні до дійсності, що охарактеризовується структурою вираження, з відносною рівноправністю цих планів, здатністю бути двостороннім та специфічним емоційним переживанням. Як і інші форми комічного, іронія як форма критики об'єкта

ґрунтується на певному уявленні про ідеал, певну вищу гармонію.

Існує проблема розмежування іронії та близького сарказму. Андрієнко Т., аналізуючи різні підходи до взаємозв'язку між поняттями "іронія" та "сарказм", об'єднав їх у наступне: 1) сарказм розглядається як ефект, а іронія - як механізм вираження насмішок, підкреслення ворожості характер сарказму; 2) сарказм розглядається як якась їдка, зла іронія [1:14]. Здається, що сарказм - це тип іронії, головним критерієм якого є інтенсивність критичного висловлювання. Це ідеологічна та емоційна оцінка, що містить злий, глузливий образ. Різко виражає ставлення автора до тематики картини, її активне несприйняття [64:53].

Водночас сарказм зберігає подвійність іронії, але оскільки те, що він має на увазі, близьке до висловленого, алегорія сарказму послаблюється. Сарказм через свою виразну силу є найближчою до іронії сатирою. Іронія як підкатегорія комічного також протистоїть трагізму і патетиці як філософсько-естетичним формам сприйняття та відображення дійсності. Іваненко С., класифікуючи типи художніх текстів, виділяє окремий тип іронічного і вважає його одним із проявів драматичного епічного, властивого епічним творам.

Недоліком цього підходу те, що іронічна тональність може бути не тільки в епічному, а й у драматичному, виділяють навіть окремий різновид іронії – драматичну чи ліричному творі. Крім того, відмінність між сатиричним, оптимістичним та песимістичним можна застосувати до іронічного[68].

Однак запропонований підхід має і позитивну сторону. Це спроба визначити місце іронії не тільки серед категорій комічного, а й серед таких філософсько-естетичних концепцій, як трагедія та патетика. Такий підхід доречний, оскільки іронія може бути спрямована не тільки на об'єкт з комічною цінністю, а й на об'єкт, що має ознаки трагедії. Як слушно зауважує Києнко І., «для сучасної іронії, його світогляд все більш наполегливо переходить від комічного до трагедії, тоді як трагедія часто

пародіюється, перетворюється на трагедію» [55:124]. Таким чином, іронію можна визначити як проміжну ланку між трагедією та комедією. Це в опозиції до піднесеного і його модифікації патетичного. Патетика асоціюється з проявом довіри, віри у свою правоту, з претензіями представляти вищі соціальні і навіть божественні сили, приписуючи імперативні та обов'язкові функції. У боротьбі з нею іронія набула анти інформаційної функції.

1.1.2 Класифікація типів іронії

Щоб пояснити специфіку іронії як мовного явища, слід врахувати всі аспекти її вивчення:

- логіко-семантичний,
- прагматичний
- когнітивно-семіотичний.

Більше того, іронію слід розглядати у всьому її різноманітті проявів та функцій як усно, так і письмово, з урахуванням мовних та паралінгвістичних засобів вираження. Процес формування іронічного ставлення складається з трьох етапів.

Він починається в свідомості іронічного суб'єкта і є першим підготовчим етапом. На його основі формується уявлення про об'єкт, відбувається суб'єктивізація, іронічне розуміння об'єкта, що включає «відображення цінності, пізнання цінності об'єкта відношення, порівняння його з оригінальним ідеалом суб'єкта, виявлення внутрішніх суперечностей та ступінь невідповідності ідеалу» [58:28].

Другий етап іронії – це об'єктивізація іронічного ставлення, донесення іронічної інформації до співрозмовника-приймача. На третьому етапі приймач розшифровує іронію [61:29—33].

У будь-якому спілкуванні можливий так званий "комунікаційний шум" – «Різні форми інформації порушують або деформують, ускладнюючи

процес передачі або сприйняття інформації»[5:342]. Основними перешкодами для сприйняття іронії є:

- 1) недостатній загальний кругозір (тезаурус) ;
- 2) односторонній підхід без урахування контексту;
- 3) нерозвиненість почуття стилістичної норми;
- 4) упередженість тлумачення, невміння стати на точку зору співрозмовника;
- 5) відсутність почуття гумору [58:63].

Особливість вираження іронічного значення полягає у існуванні двох семантичних планів – буквального та прихованого, а також у кодуванні та декодуванні іронічної інформації. Внутрішній сенс іронії полягає у розумінні основної ціннісної орієнтації об'єкта через іронічний контекст.

Зміни в денотативному компоненті іронічного висловлювання пов'язані зі зміною предметно-логічного значення на протилежне. Конотативний компонент складається з таких компонентів: емоційний, оцінний, експресивний та стилістичний [2:105]. Емоційний компонент значення, за визначенням Гальперіна І., - це «спосіб реалізації поняття в слові (...) , здійснює вираження самих емоцій, відчуттів, викликаних предметами, фактами, явищами об'єктивної дійсності».

Про емоційний компонент іронічного сенсу Потебня О. писав, що для іронії найважливішим є не об'єктивний опис значення, а вираження почуттів, що супроводжують цей сенс [35:137]. Це тому, що іронія, як і інші форми комічного, має величезний емоційний вплив, викликаючи особливу емоційну реакцію – сміх. Висміювання, виражене в іронії, зазвичай приховане, тому емоційною реакцією на нього може бути «внутрішній» сміх, а іноді і зовсім не сміх.

Передумовами іронії є «наявність у суб'єкта іронії позитивного «ідеалу» чи «підґрунтя», а також переконання в значимості свого уявлення про ідеал» [58:26].

Категорія оцінки в структурі іронічного висловлювання настільки

значна, що навіть робилися спроби визначити нею іронію. Наприклад, Литвак С. та Приходько А. визначають іронію як "акт мовлення з неявною оцінкою, який, хоча його фактичний зміст мови (його комунікативна інтенція) , не збігається з його прямим мовним значенням" [56:79].

Іронія є засобом вираження інтенсивної, емоційно насиченої оцінки, тому можна казати про її експресивність, бо вона акцентує, підсилює те, що називається словом, реченням чи текстом.

Роль іронії як форми оціночного, критичного, емоційного усвідомлення дійсності наближає її до поняття суб'єктивно-оцінної модальності - емоційного ставлення, реакції мовця, яка викликана спільною метою думки, фактом вираження себе, позиції оцінки та емоційного висвітлення висловлювання [36:9].

Таким чином, іронія як мовленнєве явище є засобом реалізації імпліцитної суб'єктивно-оцінної модальності, переважно негативного характеру.

Отже, іронія як мовленнєвий феномен є засобом реалізації неявної модальності суб'єктивної оцінки, переважно негативного характеру. Іронічна модальність у мовленні має такі засоби вираження:

- 1) паралінгвістичний - кінестика (жести, міміка) та інтонація (логічні виділення, паузи, тембр, тон, мелодія) ;
- 2) словесні - від одного слова до всього тексту.

Деякі дослідження підкреслюють специфічні просодичні якості іронічного висловлювання: провокаційна інтонація, що характеризується легкою лабіалізацією, збільшенням діапазону голосу, раптовим малюнком мелодії. Крім того, іронічні фрази можуть відрізнятися від неіронічних та інших параметрів: вища основна частота, більша тривалість та інтенсивність, зростаючий-спадаючий тон [72].

Д. Мюкке вважав паралінгвістичні та фонологічні сигнали важливими метакомунікативними детермінантами іронії. На думку дослідника, жести, міміка, погляди, поклони, оплески, посмішка тощо можуть бути іронічними

[73:368—371] .

Таким чином, використання паралінгвістичних та просодичних агентів як показників іронічного наміру оратора є ефективним засобом усного спілкування. Якщо контекст тексту недостатній, то використання паралінгвістичних та просодичних сигналів може бути єдиною причиною надання іронічного значення. Вираження іронічного значення в усній комунікації є переважно словесно-паралінгвістичним, при цьому словесний канал передає псевдоінформацію, а паралінгвістичний-ключ до розуміння основної інформації.

Паралінгвістичні засоби у художніх текстах виконують не значну роль, хоча вони присутні, передаються авторськими примітками до персонажного мовлення (опис жестів, поглядів, виразу обличчя, інтонації слів персонажа) . Іноді саме слово "іронія" та його похідні "з іронією", "іронізувати", "іронізувати" тощо може бути визначальним фактором іронічної інтонації.

Інтенсивність іронічного глузування може бути різною: його масштаби коливаються від доброзичливих і доброзичливих до гнівних, різких, саркастичних. Ступінь насмішок залежить від емоційної напруженості критики, вираженої в іронії. Шкала іронічної критики охоплює цінності, пов'язані як з позитивною, так і з негативною іронією [33:165] .

Вибір форм і засобів вираження іронії залежить від багатьох факторів: суб'єктивного та об'єктивного співвідношення ціннісного потенціалу суб'єкта іронії та об'єкта, морально -етичних обмежень, а також контексту, характеру стосунків та соціального відносини. Стан співрозмовника.

У щоденній розмовній мові іронія виконує такі функції:

- 1) полемічний – очевидно, приймаючи чужу позицію, автор іронії доводить протилежну оцінку;
- 2) емоційно-оцінний – автор висловлювання використовує іронію для оцінки подій, фактів, явищ, уникаючи їх категоричної та прямої оцінки з метою запобігання конфлікту;

3) ексклюзивність - посилення позиції оратора шляхом заперечення позиції адресата

4) фатичну – заснований на необхідності взаєморозуміння, встановленні стійкого емоційного і цінного контакту, привертає увагу співрозмовника;

5) інтимізуючу – зближує стосунки між ораторами через іронічну гру, яка є своєрідним інтелектуальним випробуванням, яке ґрунтується на переконанні оратора, що реципієнт здатний вирішити це гідним чином. [33:163];

Функції іронії в художньому тексті такі ж, як у розмовному мовленні (оскільки композиційна частина художнього тексту – це часто розмовні діалоги та полілоги) , але через специфіку художнього мовлення іронія виконує такі додаткові функції:

1) характерологічний – завдяки іронії діалектика характеру персонажа стає ніби стереофонічною ;

2) композиційно – іронія структурує текст, визначає роль його композиційних частин (виклад, розвиток дії, кульмінація, розв'язка, епілог) ;

3) художній – іронія є засобом образного зображення дійсності;

4) стилістично – іронія може визначити особливості ідіолекту письменника або стилістичні особливості групи письменників, об'єднаних одним літературним напрямком, однією літературною школою.

Потебня О. писав про природу іронії як привід уникати чогось, спритно вдаючи, коли людина прикидається просто духом, який «не знає» того, що знає. Вчений виділив три типи іронії залежно від семантико-стилістичних способів її створення: іронію протиставлення, метафоричну іронію та стилістичну іронію.

Незгода – це іронія офіційного заперечення (тобто заперечення заявленого або заміна того, що здається принциповою протилежністю, наприклад, хороше замість поганого тощо) . Метафорична іронія виникає, коли ідея виходить із кола думок, які не мають чіткого зв'язку зі значущим.

Стилістична іронія виникає завдяки усвідомленню оратором або лише слухачем контрасту між високим складом словесної оболонки та вульгарністю або прозаїчним мисленням [35].

За основу класифікації іронії Болдіна Л. бере ставлення автора до явища, на яке він спрямований. Залежно від цього дослідник виділяє такі види:

- 1) іронія, спрямована на тему, яка, на думку автора, містить негативні риси і певною мірою об'єктивно їх містить;
- 2) іронія, спрямована на об'єкт, що має цінність заради іронії (незалежно від того, чи є він цінним і значущим об'єктом чи ні) , водночас виявляючи його неповноцінність;
- 3) іронія, яка досліджує тему з різних точок зору і прагне охопити її в цілому; включає можливість не тільки суперечити цій темі, але й позитивно її оцінювати [7: 16 —17].

Іронію також класифікують за силою вираження ідейно-емоційної оцінки. Ще Ломоносов М. виділяв три типи іронії:

- 1) сарказм; 2) харієнтизм (іронія з приводу дивакуватого чи смішного) ; 3) астеїзм (витончена іронія) . Також схожу класифікацію іронії можна побачити у Лосєва О.: 1) м'яку чи добросерду іронію; 2) насмішкувату іронію (кому- чи чому- небудь приписується риса, яка насправді відсутня, і цим самим її відсутність тільки підкреслюється) ; 3) сарказм (іронізування з деяким знущанням) [57:67].

Півоев В. класифікує види іронії на підвиди. Прихована іронія пов'язана з гумористичною іронією, в якій засудження, викриття та критика підпорядковані функціям розваги, і смішна іронія, в якій похвала та схвалення приховують соціокритичний пафос. Вчений також описує цей вид іронії як звичайну іронію, яка пов'язана з функціонуванням так звані «Загальні місця», які виникають в результаті багаторічної практики спілкування на певні спільні теми. У ході спілкування "загальні місця" можна визначити, посилаючись на них, спираючись на такий широкий контекст.

До відкритої іронії дослідник відносить *сатиричну, саркастичну,*

риторичну, і іронію. На особливу увагу заслуговує риторична іронія, яка напрямлена до всіх оточуючих разом, а не до когось конкретно, суб'єкт іронії ніби розмірковує сам із собою. На думку Півоєва В., риторична іронія робить акцент на контекст, зрозумілий усім навкруги [58, 50 — 52].

Наявність великої кількості класифікацій пояснюється як тривалістю традиції вивчення іронії в різних гуманістичних галузях знань, так і різноманітністю та складністю цього явища. Ці класифікації зазвичай ґрунтуються на одній рисі іронії, тому більшість із них звужує сферу опису іронії.

Отже, найбільш підходящою класифікацією для стилістичного вивчення іронії є класифікація, згідно з якою існують реальні типи ситуативної та словесної іронії. Насправді ситуативна іронія впливає з контрасту між тим, що відбувається, і тим, що очікується. Словесна іронія ґрунтується на зіставленні того, що розуміється із сказаним. Залежно від умов та способу реалізації та контексту, необхідного для її інтерпретації, словесна іронія поділяється на ситуативну та асоціативну (36, . 5) .

1.2 Перекладацькі стратегії відтворення іронії

Сьогодні "стратегія перекладу" дуже важлива, оскільки переклад як діяльність не може здійснюватися без плану, навіть якщо перекладач цього не знає. Відповідно до термінології, запропонованої Крінгсом Х., стратегія перекладу - це "потенційний навмисний план перекладача щодо вирішення конкретної проблеми перекладу в конкретному завданні перекладу" [71].

Ілючин В. М. так розуміє це явище: «Стратегія перекладу - це метод виконання перекладацьких завдань, що включає відповідну реконструкцію комунікативного наміру відправника з іноземної мови на мову перекладу з урахуванням особливостей культури та окремого оратора » [20:64]. Водночас для Швайтера А. Д. стратегія певною мірою є планом перекладацької діяльності. На його думку, такі фактори, як жанр перекладеного тексту, мета

перекладу та загальноприйняті суспільні норми перекладу, є головними чинниками стратегії відбору та мають певні характеристики часу.

Можна сказати, що успішний переклад неможливий без чітко визначених зусиль перекладу. Дії перекладу - це сукупність можливих перекладацьких дій, а стратегія перекладу - це свідомо обраний алгоритм цих дій перекладачем при перекладі одного конкретного тексту (або групи текстів) .

Розглянемо деякі стратегії перекладу гумору. Відомий теоретик комічного Делабастіта Дірк виділяє п'ять категорій перекладу:

1) заміна - комічний компонент мови оригіналу замінюється відповідним компонентом у мові перекладу, який має певний ступінь еквівалентності;

2) повторення - комічний компонент оригіналу не замінюється подібним, а безпосередньо переноситься на мову перекладу; водночас передаються ті чи інші формальні ознаки комічного компонента;

3) опущення - комічний елемент не відтворюється у перекладі, навіть при низькій еквівалентності;

4) додавання - мовні, культурні та інші елементи жартів, які не відповідають мові перекладу, відтворюються шляхом додавання необхідної інформації;

5) компенсація - комічний ефект перекладено в іншому місці тексту [69: 79].

Тому, щоб відтворити гумор у перекладі, перекладач може слідувати таким рекомендаціям:

1) знайти аналог комічної одиниці на мові перекладу, але якщо немає еквівалента, можна вибрати жарт, який має подібний вплив на одержувача з ступінь еквівалентності;

2) якщо відповідна відповідність не вдається знайти, перекладач може або перекласти основну думку або суть жарту по -іншому (описовий переклад, конкретизація) або закріпити частину експресивного ефекту за допомогою ідіоматичної фрази.

Тимофеев Л. І. дає чіткий і зрозумілий опис іронії як форми комедії. "Гумор – це жарт. Іронія – це вже насмішка над особою, на яку він націлений, і певною мірою приховує образливий тон.

На відміну від гумору, іронія говорить про явище і відображає образ, на який він претендує. Іронія приписує явищам те, чого йому не вистачає, ніби покращує його, але лише більш гостро підкреслює відсутність атрибутів, що відносяться до цього явища.

Тому можна сказати, в іронії недолік явища рахуватиметься гостріше, зумовлено його більш важливими характеристиками та викликає зневагу до нього. Відповідно до нашої теми, можна зробити висновок, що тип комедії має універсальну основу, тобто засіб репрезентації сміху, що містить особливий комедійний зв'язок з реальністю. Різниця між цими формами полягає в ступені критики, їх емоційному тону та ступені різноманітності явищ.

Іронічне висловлювання показує негативну оцінку та залучає адресата до процесу спільної побудови оцінної позиції відправника, оскільки вона присутня у висловлюванні лише неявно. Отже, для правильного тлумачення змісту іронічного висловлювання не стільки важливо розуміти, що адресат щирий, скільки перебудувати ціннісні думки, на яких ґрунтується іронія.

Підсумовуючи можна сказати, що іронія характеризується так званою двовимірністю, тобто подвійним баченням, оскільки в іронічних висловлюваннях вони поєднуються і водночас протиставляють дві точки зору. Іронію можна створити за допомогою лінгвістичних інструментів різних рівнів, які дозволяють побудувати відповідний ефект подвійності. Прихований характер справжнього сенсу іронії означає, що реципієнт активно бере участь у процесі побудови змісту.

Іронія може розглядатися не тільки як характеристика тексту, а й як результат інтерпретації адресатом. Когнітивні механізми, які роблять допустимим сприйняття іронії, а також роль контексту як інструмент створення іронії.

1.3 Особливості кінодискурсу та специфіка його перекладу

За останні кілька десятиліть кінематограф як соціокультурний феномен набув статусу невід'ємної частини людського життя. Кінематограф став предметом досліджень вчених з різних галузей науки, в т.ч психології, соціології, культурології тощо. Однак лише відносно недавно він зацікавився лінгвістами з поглибленим аналізом його мовних особливостей. Кіно як таке та дискурс синтезували концепцію кінодискурсу, яка постійно досліджується та розвивається у сучасній практиці [2]. Жанр комедії у кінодискурсі викликає позитивну реакцію суспільства, що дозволяє зосередитись у нашій статті на гумористичних рисах цього типу дискурсу.

Гумор у кінодискурсі - це широке поле різноманітних лінгвістичних досліджень, і необхідно ретельно проаналізувати особливості його перекладу, що визначає точність цього дослідження. Тому мета цієї роботи – визначити деталі перекладу такої складної та багатогранної концепції, як іронія. Гумор – дуже важливий елемент спілкування між людьми, це універсальний спосіб швидко встановити контакт з іншою людиною та завоювати її симпатію та повагу. Не секрет, що гумор вважається ознакою мудрості, освіти та ерудиції – це дуже поширене явище.

Незалежно від того, з ким він розмовляє, англійці, американці та німці оцінять хороший жарт, найголовніше – це подати його правильно та чітко. Навіть у суто комерційних та наукових міжнародних обмінах часто з'являється гумор, який допомагає об'єднати людей, зблизити один одного та послабити напругу. Лінгвісти уважно розглянули та проаналізували проблеми комічного та іронії з усіх аспектів [4:9]. Через нагальну потребу розвитку належної міжнаціональної комунікації переклад коміксів у кінодискурсі залишається нерозкритим та важливим.

Поняття «кінодискурс» розглядається як фрагмент фільму, що має у своїй структурі кілька компонентів: кінематографічні засоби, стиль фільму, стиль фільму та текст фільму, а також цілісний фільм, що складається із візуальних та

звукових ефектів та словесного змісту [3:6]. Кінодискурс є різновидом аудіовізуального дискурсу [2]. Використовуючи словесні елементи, він створює нові значення для інших ентукультур.

Кінодискурс містить позалінгвістичні чинники, що добре відображається у різних способах створення комічного. Так, ця концепція ширша за кінематографічний текст і пропонує більше можливостей для покращення міжкультурної комунікації. Текст, занурений у ситуацію сміхового спілкування, є комічним у кінодискурсі [4:252]. Наявність цільової групи та її реакція є обов'язковим елементом слідування за комічним у кінодискурсі. Глядачі сприймають комічне по-різному, залежно від наявності чи відсутності соціальних стереотипів.

Переклад іронії у кінодискурсі вимагає особливої уваги та навичок перекладача, оскільки цей тип тексту має ознаки сильної виразності, прихованого змісту та невербальних явищ. Перекладачі гумору повинні тонко порівнювати українську та англійську, ми не повинні забувати, що це різні типи мов. Тому англійська є типовою аналітичною мовою флексій, а українська - синтетичною мовою, що поєднує значення слів. Через зміну граматичних форм ця відмінність часто призводить до втрати комедійних ефектів. Щоб зрозуміти конкретні деталі комічного перекладу, вам потрібно зрозуміти, про що йдеться в процесі, на що звертати увагу при перекладі, які завдання має виконати перекладач і з якими труднощами він стикається.

Переклад комічного – це різновид мовного посередництва, яке повністю зосереджується на оригіналі іноземною мовою і має комічний характер, метою якого є повне збереження оригінального ефекту в тексті перекладу. Такий переклад трактується як іншомовна форма існування повідомлення, що міститься в оригіналі [6:43].

Міжлінгвістичне спілкування, яке відбувається за допомогою перекладу, наскільки це можливо, повторює процес прямого мовного спілкування, в якому відправники використовують одну і ту ж мову. Оскільки в процесі мовного спілкування однією мовою тексти для мовця та слухача вважаються

комунікативно еквівалентними та об'єднані в єдине ціле, перекладений текст вважається комунікативно еквівалентним тексту оригіналу [6: 43].

При перекладі комічного необхідно забезпечити такий тип міжлінгвістичної комунікації, при якій текст, створений мовою перекладу, міг би функціонувати як повноцінна комунікативна заміна оригіналу та ідентифікувати себе з оригіналом у термінах функціональності, структури та семантики, зберігаючи при цьому гумористичний ефект [5].

Для того, щоб виразити повну дію комічного у перекладі, необхідно враховувати особливості процесу міжмовної комунікації, особливості мовних актів, співвідношення значень: вираженого та прихованого, а також вплив контексту та комунікативність, ситуація щодо розуміння тексту та інші фактори, текст оригіналу. Ця робота має на меті створити адекватний переклад, який забезпечує прагматичні завдання акта перекладу на максимально можливому рівні еквівалентності для досягнення цієї мети, відповідає жанрово - стилістичним вимогам до текстів цього типу та суспільно визнаному загальноприйнятому стандарту перекладу [6:233].

Усі адекватні переклади комічного, крім задоволення жанрово-стилістичних вимог до текстів цього типу та суспільно визнаного загальноприйнятого стандарту перекладу [6:233], мають бути по суті еквівалентними, тобто такими, що відтворюють зміст іноземний оригінал на одному з рівнів еквівалентності. Вся передана інформація, включаючи денотативне та конотативне значення мовних одиниць, відіграє важливу роль у створенні подібного сміхового ефекту в мові перекладу.

Аналізуючи відтворення комічних елементів кінодискурсу іншою мовою, ми можемо виявити системність різних мовних і стилістичних прийомів та засобів, що використовуються для організації текстового простору за задумом автора. Це створює складне завдання для перекладача, адекватного оригінальній комунікативно-прагматичній системі відтворення смислів, яка має бути доступною для сприйняття представниками іншої мовної культури.

Основними рисами комічного перекладу у кінодискурсі є:

1) якість відтворення значення у перекладі забезпечує досягнення певного прагматичного ефекту завдяки рідній мові, функціонально адекватній первісно впорядкованому комплексу заходів;

2) при перекладі комічного українською мовою слід враховувати специфіку їх лінгвостилістичної та мовної організації, а також системно-функціональну взаємозалежність прийомів та засобів автора у процесі відтворення смислів;

3) мовний засіб створення комічного - це система смисловідтворювального комплексу, що забезпечує організацію текстового простору, а отже реалізує комунікативно-прагматичні установки автора [7: 50];

4) він набуває національного характеру гумору, що має особливе значення у текстах комічного. Специфіка перекладу в цьому випадку полягає не лише у збереженні первісної прагматичної мети, а й у адекватності відтворення національного характеру комічного за допомогою іншої мови;

5) труднощі перекладу пов'язані не лише зі знанням мови, а й зі здатністю перекладача знаходити міжлінгвістичні прагматичні відповідники в різних мовних системах [8: 23];

б) неточне повідомлення комічного призводить до збоїв у спілкуванні та порушення цілісності сприйняття тексту [1:32].

Висновки до розділу 1

1. Як показав огляд лінгвістичних теорій іронії, багато аспектів цього явища є полемічними. Критика традиційного семантичного підходу, в якому іронія розглядається як використання слова чи речення у протилежному значенні, призвела до формулювання теорій, які зосереджуються на прагматичних та когнітивних аспектах цього явища, але тепер визначають іронію, описують механізми його впровадження та тлумачення залишаються проблемними. Дослідники, які сповідують ідею іронії як відлуння, припускають, що ключовим елементом іронії є посилення на іноземну мову, а комунікативний

намір адресата-висловити негативну оцінку мета-представленої думки. З іншого боку, прихильники теорії іронії, здається, вважають «відлуння» лише одним можливим способом виробництва ефекту іронії, і стверджують, що суть іронії полягає в тому, що вдавати.

Існує тенденція опису іронії як мовного явища, яке виробляє ефект подвійності шляхом поєднання та протиставлення двох точок зору, одна з яких представлена безпосередньо у висловлюванні, а інша реконструйована адресатом. на основі контекстуальної інформації та позалінгвістичних знань.

Функція іронічного висловлювання зазвичай полягає у вираженні оцінної позиції автора, а діапазон оціночних суджень змінюється.

2. Аналізуючи відтворення комічних елементів кінодискурсу іншою мовою, ми можемо розпізнати системність різних мовно -стилістичних прийомів та засобів, що використовуються для забезпечення організації текстового простору відповідно до задуму автора. Це створює для перекладача складне завдання адекватно відтворити той сенс, який має бути доступним для сприйняття представниками іншої мовної культури. Тому, щоб отримати текст, який міг би бути повноцінною заміною оригіналу іншою мовою, перекладач повинен враховувати свою мовну та прагматичну організацію, а також ряд професійних якостей, креативність та знання навколишнього середовища з і для яких він перекладає.

Перекладаючи комічне у кінодискурсі, слід брати до уваги національний характер гумору, адже в різних суспільствах одна й та сама річ може викликати різну реакцію. Комічний ефект дуже легко втратити, якщо обрати неправильний метод перекладу.

3. Тому, аналізуючи відтворення комедійних елементів у кінодискурсі іншою мовою, ми можемо визначити систематичність різних мов та стилістичних прийомів та засобів, щоб забезпечити організацію текстового простору відповідно до задумів автора. Це ставить перед перекладачем складне завдання, яке полягає у повному відтворенні значення, і це значення має сприймати представник іншої мови та культури. Тому, щоб отримати текст, який

може повністю замінити оригінальний текст іншою мовою, перекладач повинен враховувати прагматичну будову мови, а також деякі професійні якості, креативність та знання спільноти. При перекладі іронії у кінодискурсі слід враховувати національність гумору, оскільки в різних суспільствах одна й та сама річ викликає різну реакцію. Якщо ви обрали неправильний метод перекладу, іронічний ефект легко втратити.

РОЗДІЛ 2

ЗАСОБИ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ІРОНІЇ У СЕРІАЛІ «ТЕОРІЯ ВЕЛИКОГО ВИБУХУ»

2.1 Фонетичні засоби репрезентації іронії у серіалі «Теорія великого вибуху»

Як ми всі знаємо, у створенні іронії, важливу позицію займають стилістичні прийоми в спеціальному стилі, мета яких - створити певні звукові ефекти, тобто поєднання декількох голосових методів. На письмі звукова організація мови іноді набуває особливої форми, яка лише вказує на характер необхідної звукової інтерпретації [6:271].

Інтонація – один з найефективніших способів емоційного впливу на читачів, спосіб надати особливий акцент окремим словам і фразам.

Тон, традиційно визначається як складна комбінація висоти, гучності, ритму, організації ритму та розподілу пауз. Особлива комбінація є засобом вираження іронії.

Іншим способом створення іронічного змісту, пов'язаного зі звуковою орієнтацією мови, є ономаіміка або імітація звуку. Її суть полягає у виборі способу звучання таким чином, щоб їх поєднання відтворювалося Будь-який голос, пов'язаний з виконавцем цього голосу.

“Plop, plop, fizz, fizz, oh what a relief it is.”

Слід зазначити, що голосові методи не такі часті в іронічних ситуаціях

Тож можна зробити висновок, що з інтонація, звукова імітація як ознака смислової складності виділеного об'єкта, наданням особливої уваги, це носіями допоміжної інформації. Іронічний зміст графічних одиниць і одиниць фонетичних позначок умовний.

Фонетичні засоби містять різні акустичні явища. Символізм – здатність фонографічних символів мови (звуків і літер) асоціюватися у свідомості одержувача з конкретними ідеями, емоціями, стосунками, почуттями.

У наведеному реченні комічність ситуації виражається на фонетичному рівні.

(77) *Sheldon: I named him Zazzles because he's so zazy.*

(S4, E3; BBT:URL)

Це видно за рахунок вживання слів “Zazzles” і “zazy”, тобто повторення звуку z, алітерація.

(111) *Soft kitty, warm kitty,*

Little ball of fur.

Happy kitty, sleepy kitty,

purr, purr, purr.

(S1, E11, BBT:URL)

У цьому прикладі ми бачимо улюблену дитячу пісеньку Шелдона, яку йому співала його мати, коли він хворів. Алітерація тут проявляється повторенням слів “kitty” та “purr”.

(112) *Leonard: Wuh, I don't.... th-th-th-that's really two different questions, uh, I'm not...'* (S1, E5, BBT:URL)

У цьому прикладі ми можемо спостерігати повторення звуку “th”, що і проявляє нам алітерацію, яка допомагає звернути увагу глядача.

(113) *Leonard (in a Yoda voice): A bad feeling I have about this, mmm-hmmm*

(S1, E11, BBT:URL)

Розглядаючи наступні приклади, можна помітити, що цей приклад має також повторення приголосних літер, які у діалозі привертають нашу увагу до діалогу.

(114) *Sheldon: Oh, that is so... so...*

Lesley: I'm sorry, I've got to run, if you come up with an adjective, text me. (Leaves).

*Sheldon: Inconsiderate, that is the adjective, inconsiderate
(S1, E5, BBT:URL)*

Розглянемо вживання повторів на даному прикладі:

(17) Howard's Mother: Howard, answer the door! I'm busy!

Howard: I'm busy too, you answer it. Howard's Mother: I can't! I'm on the toilet!

Howard: For God's sake, I don't need to hear that! Can't you just say, I'm busy?

Howard's Mother: I said I'm busy, but that wasn't good enough for you!

Howard: You know what? I hope it's one of those home invasion deals, and they shoot me in the head.

Howard's Mother: Well, if it's a home invader, don't tell them I'm on the toilet!

(S3, E7; BBT:URL)

Тут ми бачимо часте вживання деяких слів і словосполучень, за допомогою яких створюється комічність звичайного і повсякденного життя Говарда. Вживання повторів підсилюють експресію, іронію. За допомогою повторів і досягається мета-глядач сміється і концентрує увагу на смішний предмет.

2.2 Лексико-семантичні засоби репрезентації іронії у серіалі «Теорія великого вибуху»

Наше дослідження базується на матеріалі американського комедійного серіалу “The Big Bang Theory”, «Теорія великого вибуху» Лоурі Чака та Перді Білла, знятого з 2007 по 2019 рік. Серіал був знятий у жанрі “sitcom” «ситком» (англ. Situation comedy, sitcom) , що ситуаційна комедія [45: 6].

Серіал характеризується свіжим мисленням, тонким гумором та науковою спрямованістю. Цей серіал зламав стереотип американської комедії про дурні жарти, безглузді сюжети та незрозумілих сцен.

Для того, щоб визначити лексико-стилістичні засоби репрезентації іронії в цьому серіалі, розглянемо сюжет. Ситком розповідає про життя двох молодих талановитих фізиків Шелдона Купера і Леонарда Хофстедтера, їх привабливою сусідці по сходовому майданчику, офіціантці і починаючої актрисі Пенні, а також їх друзів – астрофізиків Раджеша Кутраппалі і інженера Говарда Воловіце. По розвитку сюжету, в сценарій включаються і інші герої: мікробіолог Бернадетт Ростенковскі, нейробіолог Емі Фара Фаулер. У серіалі також з'являються відомі вчені, такі як фізик-теоретик Стівен Хоккінг, астрофізик Ніл Деграсс Тайсон та розробник комп'ютерів Стівен Возняк.

Як ми можемо спостерігати, майже всі герої серіалу представники тієї чи іншої сфери науки, і термінологія є невід'ємною частиною їх лексикону. Діалоги героїв у майже кожному епізоді містять близько 20 термінів.

На прикладі мови героїв видно, що наукова лексика кожної області специфічна і часто незрозуміла представникам іншої професії.

Універсальний механізм створення комічного полягає в семантичній подвійності. У результаті зіткнення несумісних логічних контекстів зміст усього висловлювання стає зрозумілим

В окремих епізодах діалоги персонажів будуються таким чином, де Пенні, єдина людина, яка не є представником наукового світу, не в змозі зрозуміти сенс сказаного або розуміє його в спотвореному вигляді. Це в свою чергу забезпечує іронічний ефект.

Комічними є не тільки ситуації з життя персонажів, але також і їх репліки.

Звернувши увагу на такі стилістичні особливості, як **порівняння** – явище, яке прояснює значення слова чи групи слів шляхом порівняння споріднених понять на основі спільних рис.

В англійській мові цей стилістичний прийом виражається за допомогою слів *like* (схожий), *as ... as* (такий, як), *as, such as* (як, наприклад). Завдяки цьому ми можемо встановити подібності або відмінності між двома темами або людьми.

(109) Leonard : *So, you're coming home from work. That's great. How was work?*

Penny : *Well, you know, it's a Cheesecake Factory. People order cheesecake and I bring it to them.*

Leonard : *So you kind of act like a carbohydrate delivery system.*

(S1,E2, BBT:URL)

У розмові між Леонардом і Пенні він порівнює Пенні з «системою доставки вуглеводів».

Це порівняння відбувається тому, що Пенні працює на фабриці з виробництва чізкейків. Це місце є одним з ресторанів, які славляться своїми чізкейками та іншими десертами. Де основним інгредієнтом торта є пшениця, і в ньому міститься багато вуглеводів.

(51) Leonard: *No, her bed kind of... broke.*

Sheldon: *That doesn't seem likely. Her bed's of sturdy construction. Even the addition of a second normal size human being wouldn't cause a structural failure, much less a homunculus such as*

yourself.

Penny: *A homunculus?*

Leonard: *Perfectly formed miniature human being.*

Penny: *Oh, you're my little homunculus.*

Leonard: *"Don't do that."*

(S3, S3; BBT:URL)

(110) Howard : *"Hey, look who's come..."*

Mary : *"Shhh, you'll spook him. He's like a baby deer. You got to let him come to you."*

(S1,E4, BBT:URL)

(11) Sheldon: *Well, it seems we've reached an impasse.*

Penny: *Ow.*

Sheldon: But I could call you a cab or an ambulance.

Penny: No, no, no, I can't wait that long, you got to help me, please.

Sheldon: All right. Let it never be said that Sheldon Lee Cooper ignored the pleas of a damsel in distress.

Penny: No one's saying that. Let's go.

Sheldon: Well, it does seem rather ironic that for want of 99-cent adhesive ducks, we both might die in a fiery car crash.

(S3, E8; BBT:URL) *

Порівняння знаходиться в пункті «він схожий на оленятко». Мері порівнює Шелдона з оленем, і порівняння стає явним за допомогою «подобається». Це відбувається тому, що Шелдон все ще злиться на Леонарда і поводить себе як олень. Він явно не хоче зустрітися з Леонардом в цей час. Він мовчки йде на кухню, щоб з'їсти кілька шевців, які зробила Мері; ця ситуація схожа на оленя, коли він йде по лісі в пошуках їжі.

(117) Bert: Yeah. You know what, uh, geologists and Bon Jovi have in common?

Hovard: You're both into rock?

(S7,E13, BBT:URL)

У цьому прикладі ми можемо спостерігати ідіоми, які виражені двома майже непом'якшуваними людьми "geologists", "Bon Jovi".

У серіалі часто вживаються **приказки**. У цьому прикладі обговорюється ситуація, коли Шелдона звільнили з роботи і Пенні намагається підняти настрій йому, повчаючи це звичайною приказкою:

(82) Penny: Maybe it's all for the best. I always say when one door closes, another one opens.

Sheldon: No, it does not. Not unless the two doors are connected by relays or there are motion sensors involved. Or if the first door closing creates a change of air pressure that acts upon the second door.

(S1, E4; BBT:URL)

Цей приклад дає нам можливість побачити дві протилежні точки зору на світ. Сприйняття світу Шелдоном ґрунтується на наукових доказах, аргументах та експериментах, які українська аудиторія могла б сприймати як іронічне. Для самого Шелдона його твердження було сприйнято дуже буквально, і ми бачимо, що він не проводить паралелі між поняттями життя та науки.

(102) Leonard : *Should we have invited her for lunch?*

Sheldon : *No. We're gonna start season two of BattlestarGalactica.*

Leonard : *We already watched season two DVDs.*

Sheldon : *Not with commentary.*

(S1,E1; BBT:URL)

У наведеній вище розмові є **натяк**. Натяк міститься у фразі “*BattlestarGalactica*”. «Зоряний крейсер Галактика» – американське науково-фантастичне телешоу, що вийшло в ефір в 2004 році.

А ось, другий сезон “*Battlestar Galactica*” вийшов в ефір у 2005-2006 роках, а версія з коментарями виходить через рік, аналогічно даті показу першого епізоду першого сезону «Теорії великого вибуху». Причина, по якій це вважається натяком і іронією, полягає в тому, що це використовується як відмова від питання Леонарда. Тема явно відрізняється від запрошення когось на вечерю та перегляду “*Battlestar Galactica*”.

(103) Penny : *This looks like some serious stuff. Leonard, did you do this?*

Sheldon : *Actually, that's my work.*

Penny : *Wow.*

Sheldon : *Yeah. Well, it's just some quantum mechanics with a little string theory doodling around the edges. That part there, that's just a joke.*

It's a spoof of the Born-Oppenheimer approximation.

Penny : *So you're like one of those Beautiful Mind genius guys.*

Sheldon : Yeah.

(S1, E1; BBT:URL)

У наведеній вище розмові також є **натяк**. Натяк міститься у фразі "Beautiful Mind". «Ігри розуму» - американський фільм, що вийшов на екрани в 2001 році. У цьому фільмі головний герой, Джон Неш, - люди з високим інтелектом.

Він любить писати рівняння на дошці кожен раз, коли у нього з'являються ідеї. Оскільки цей фільм ілюструє подібність до дошки, повної рівнянь, саме тому Пенні згадує фільм, коли бачить дошку Шелдона.

(16) Leonard: Hey, will you steam my uniform next?

Sheldon: Interesting. Do you recall this conversation? Leonard, want to go halvesies on a steamer? No, Sheldon, we don't need a steamer. Looks like that ruffled chicken's come home to roost.

(S6, E13; BBT:URL)

В даному контексті іронічний ефект досягається за допомогою іронічного **фразеологізму** "looks like that ruffled chickens come home to roost", який відсилає англомовного глядача до відомого прислів'я, "what goes around, comes around" і в основному означає, що наслідки чийхось злих дій проявляються негативним чином.

(106) Bernadette: (say to Emmy) Doesn't he know you have a boyfriend?

Penny: She doesn't have a boyfriend, she has a Sheldon.

(S5, E10; BBT:URL)

З точки зору української мови, в якому не використовуються артиклі, дана іронія дуже ясна для англомовного глядача. З точки зору граматики, невизначений артикль а в наведеному нами прикладі надає нам значення «якийсь Шелдон», упускаючи при цьому значимість персонажа.

Емфатизація - це як частина лінгвокультурної адаптації; прагнення

зберегти / підсилити / створити комічний ефект.

(64) *We were going to throw his Kindle outside, . . . and let him freeze to death .*

– *Ми збирались викинути його «Кіндл» і дати врізати дуба від холоду.*

Оригінальний нейтральний вираз «*let him freeze*» в перекладі замінюється на привичне для нас «*врізати дуба*». Так посилюється фраза Леонарда, який згадує почуття всієї компанії щодо поведінки Шелдона під час арктичної експедиції

2.3 Стилiстичнi прийоми репрезентацiї iронiї у серiалi "Теорiя великого вибуху"

На сьогодні більшість дослідників також пропонують виділити два поняття: іронія як стилістичний засіб і іронія як наслідок – іронічний зміст, що створюється багатьма різними способами мовлення, та їх взаємодія забезпечує єдність тексту.

Основна проблема, що вимагає перетворення мови, полягає в тому, що є елементи, які невідомі мові та культурі перекладу в іронічному контексті. Невідповідність окремих елементів культури призводить до використання певних стилістичних методів у перекладі, мета яких - створити найкращий вибір для перекладу сатиричних структур та зберегти особистий стиль автора.

Як правило, порівняння супроводжується оцінкою, емоцією, експресивністю. Метафора, побудована на основі порівняння, володіє тими ж прагматичними компонентами і, отже, і метафоричне порівняння, і метафора, відносяться до прагматично-спрямованої лексики.

Також можна побачити випадки використання перебільшення. В даному випадку передача фразеологічних одиниць, заснованих на гіперболі, на іншу мову досягається за допомогою використання фразеологічних еквівалентів і аналогів.

She is older than the hills – вона стара як світ.

I could eat a horse – я міг би слона з'їсти.

I love the boy to death – я люблю цього хлопця більше життя.

Розглянемо декілька прикладів:

(116) Sheldon: Divide the distance by time and then we get the speed.

Penny: Or swim down stream.

(S10, E24, BBT:URL)

Тут, саме використано метафору– «плисти за течією». Метафори підсилюють комічний ефект, що сприяє більш точному досягненню мети – викликати сміх.

У наведеному нижче епізоді можна побачити використання фразеологізму.

Sheldon: We may have gotten off on the wrong foot.

Необхідно відзначити що, найчастіше, гіперболічні висловлювання роблять акцент на сферу людської діяльності або на деякі явища зовнішнього світу. Ці якості впливають на фізичний і емоційний стан людей. Саме гіпербола з її різноманіттям є основним прийомом багатьох гумористичних і сатиричних твору.

Гіпербола використовується для того, щоб звернути увагу глядача на зображену ситуацію або на якісь її властивості. У більшості випадків, збереження гіперболи в сценарії серіалу сприяє використанню дослівного перекладу.

(104) Leonard : I think we should be good neighbors, invite her over, make her feel welcome.

Sheldon : We never invited Louie-slash-Louise over.

Leonard : And that was wrong of us.

Leonard : We need to widen our circle.

Sheldon : I have a very wide circle. I have 212 friends onMySpace.

Leonard : Yes and you've never met one of them.

Sheldon : That's the beauty of it.

(S1;E1; BBT:URL)

У наведеній вище розмові є **гіпербола** у фразі “*a very wide circle*”. Леонард явно хоче поспілкуватися з новим сусідом, але Шелдон цього не хоче. Шелдон боїться зустріти когось нового. Одного разу він прийшов до свого старого сусіда через зал, тому що його попросили допомогти встановити кабель для веб-камери, а потім він більше ніколи його не відвідував. Фраза “*a very wide circle*” є перебільшенням, тому що вона відноситься до числа друзів, які є у Шелдона в MySpace, соціальній мережі. Кожен, хто має обліковий запис у соціальних мережах, може мати таку кількість друзів або більше, але не в реальному житті.

Розглянемо наступний приклад:

(105) Leonard : Here you go. Pad thai, no peanuts.

Howard : Does it have peanut oil?

Leonard : I'm not sure. Everyone keep an eye on Howard in case he starts to swell up.

Sheldon : Since it's not bee season, you can have my epinephrine.

Howard : Do I look puffy? I feel puffy.

Sheldon : You're not swelling, Howard.

Howard : Oh, no. Look at my fingers. They're like Viennasausages.

(S1, E10; BBT:URL)

Гіпербола міститься у фразі “*Viennasausages*”, і Говард використовує її, щоб перебільшити про свої розпухлі пальці. Причина, чому Говард згадує «віденські сосиски», полягає в тому, що це найбільші види сосисок, і він порівнює їх зі своїми пальцями, які, на його думку, були опухлими.

В наступному випадку іронічний ефект досягається за рахунок символічного використання словосполучень, які відсилають нас до Біблії, так звані **алюзії**. Як відомо, сьомий день був днем відпочинку. Тому бачимо

ситуацію що сьомий день замість відпочинку, стає днем вираження роздратування.

(15) Leonard: I know what the anthropic principle is.

Sheldon: Of course. I just explained it to you. Now, where do you stand on it?

Leonard: Where do you stand on it?

Sheldon: Strongly pro.

Leonard: Then I believe that God created the world in six days, and on the seventh he made you to annoy me.

(S6, E1; BBT:URL)

Penny: – Maybe it's all for the best. I always say when one door closes, another one opens.

Sheldon: – No, it does not. Not unless the two doors are connected by relays or there are motion sensors involved. Or if the first door closing creates a change of air pressure that acts upon the second door

(S1, E4; BBT:URL)

(33) Raj: You know who's got to be the bravest person in the Marvel Universe? Whoever has to give She-Hulk a bikini wax.

Howard: You want to talk brave, how about Captain America's undocumented Mexican gardener?

Leonard: He's not braver than whoever uses the bathroom after The Thing?

Sheldon: As usual, you're all wrong. The bravest person in the Marvel Universe is the doctor who gives Wolverine his prostate exam.

Howard: How about the guy who gets a prostate exam from Wolverine?

(S4, E9; BBT:URL)

У даному прикладі основна думка алюзії зосереджена на кіновсесвіт “Marvel”, а саме героїв Росомаха, Халк та Капітан Америка.

(53) Leonard: No, no more toys or action figures or props or replicas or

costumes or robots or Darth Vader voice changers, I'm getting rid of all of it.

Howard: You can't do that, look what you've created here, it's like nerdvana.

(S1, E14; BBT:URL)

В даному випадку іронія передається за допомогою двох засобів – створення неологізму *nerdvana* і **алюзії**, що відсилає англомовного глядача до поняття «Нірвана».

(78)Sheldon: You do not get it, Leonard. I'm going to miss so much the unified field theory, cold fusion, the dogapus.

Leonard: What's a dogapus?

Sheldon: The hybrid dog and octopus. Man's underwater best friend.

(S5, E6 BBT:URL)

Leonard: Whoa, I've dated plenty of women. There was Joyce Kim, Leslie Winkle... [long pause indicating the end of the counting]

Sheldon: Notify the editors of The Oxford English Dictionary: The word plenty has been redefined to mean two.

(S2, E2; BBT:URL)

У цьому прикладі Леонард перераховує дівчат “*Joyce Kim, Leslie Winkle*”, які виступають алюзією у цьому контексті.

(81) Penny: Anybody home?

Sheldon: Everybody's having fun!

Penny: Hey, Froot Loops!

(S6, E7; BBT:URL)

Іронічність діалогу зрозуміла в тому випадку, якщо глядач вже знайомий з попереднім діалогом обох друзів. Крім того, тут також присутня алюзія на відому казка, тому глядач повинен бути з нею знайомий, щоб зрозуміти іронію.

Автор тексту вживає ввічливу репліку "Anybody home?", властиву для англомовних носіїв при вході в чийсь будинок. Буквально дана фраза означає як «хто-небудь є вдома?». Однак перекладач взяв до уваги слухача, який знає казку "Теремок", в якій рефреном повторюється фраза «Хто-хто в теремочці живе?».

(93) Sheldon: You know, I'm really happy with our wedding date. The month squared equals the square of the sum of the members of the set of prime factors of the day. Isn't that romantic?

Amy: Yes, it's like that Shakespeare sonnet, Shall I compare thee to a day that's also a really weird math problem?

(S11, E7; BBT:URL)

Тут алюзія виражається у образі Шекспіра., акцентуючи свою увагу на романтичні сонети автора.

(95) Leonard: So, uh, do they have a name for a first date with someone you used to go out with?

Penny: Oh, that's a good question. How about awkward?

Leonard: That sounds right. [pauses] Hey, how about if we pretend we're actually on a first date? See how that goes.

Penny: Okay.

Leonard: So, Polly, tell me about yourself.

Penny It's Penny.

Leonard: Oh sorry, yeah, awkward...

Penny: [laughs] Okay let's see, I'm from Nebraska, and ever since I was a little girl I dreamed of moving to LA and becoming a movie star. Anyway, after four years of acting lessons and waiting tables, I've done a hemorrhoid commercial and a production of Anne Frank above the bowling alley. So, you know, dreams do come true! Your turn!

(S5, E13; BBT:URL)

У цьому прикладі Анна Франк виступає предметом алюзії, яка є кумиром Пенні.

(76) Howard: Grab your napkin, homie. You just got served.

Leonard: It's fine. You win.

Howard: What's his problem?

Sheldon: His imaginary girlfriend broke up with him.

Howard: Been there.

(S1, E2; BBT:URL)

В даному випадку в наявності використання **каламбура**, який досягається завдяки багатозначності дієслова "serve".

У цьому прикладі можна побачити **метафору** порівняння "Mack Daddy" в «Казанова».

(83) Howard: Turn left on Lake Street and head up to Colorado. I know a wonderful little sushi bar that has karaoke.

Sheldon: I don't know what your odds are in the world as a whole, but as far as the population of this car goes, you're a veritable Mack Daddy.

(S1, E1; BBT:URL)

(107) Howard : Leonard, you got one on your tail.

Leonard : My tail's prehensile. I'll swat him off.

(S1, E3; BBT:URL)

У наведеній вище розмові є **метафора**. Метафора полягає у фразі "your tail", коли Говард наказує Леонарду стежити за спиною Леонарда. Однак Говард не хоче попереджати Леонарда про свою спину, він попереджає Леонарда про персонажа Леонарда в грі. Причина, по якій Говард вибирає слово "хвіст", полягає в тому, що він хоче вказати своє попередження на задню частину ігрового персонажа Леонарда, оскільки хвости, по суті, розташовані ззаду.

(108) Sheldon : At least now you can retrieve the black box from the twisted smoldering wreckage that was once your fantasy of dating her and analyze the data so that you don't crash into Geek Mountain again.

Howard : I disagree. Love is not a sprint, it's a marathon. A relentless pursuit that only ends when she falls into your arms... or hits you with a pepper spray.

(S1,E3, BBT:URL)

У наведеній вище розмові є метафори. Це віра Шелдона і Говарда в любов. Шелдон порівнює особисте життя Леонарда з чорним ящиком, тому що Леонард безнадійний в тому, щоб роздобути серце Пенні. Чорний ящик виявляється після неприємного інциденту, точно так само, як спроба Леонарда, коли він хоче почати відносини з Пенні. Однак віра Говарда в любов трохи обнадіює. Він порівнює любов з марафоном, тому що вважає, що любов – це переслідування, яке триває довго, а не відбувається за короткий час, як спринт. Хоча його досвід в любові недостатньо щасливий, він наважується поділитися своїм.

Розглянемо способи відтворення іронії, що виражена грою слів. Згідно з визначенням, під грою слів мають на увазі такий стилістичний прийом, коли вживають зовсім інше слово або підмінюють значення вихідного слова подібним йому значенням. У наступному прикладі присутня **гра слів**. Герої серіалу розмовляють про наближення свята, присвяченому фільму «Зоряні війни». Свято відзначається 4 травня, дата ця символічна, так як походить від відомої фрази “*May the force be with you*” у перекладі «та прибуде з тобою сила».

Іронічний сенс висловлювання, що представляє легку жартівливу критику, який зберігається за допомогою прийому повного перекладу з незначними лексичними перетвореннями відповідно до норм.

При перекладі, перекладач натякнув глядачеві, що слова “*forth*” і “*force*” співзвучні, і якщо глядач знайомий з фразою в оригіналі, він зможе зрозуміти дану гру слів.

(86) – *Star Wars* day is rapidly approaching, we should finalize our plans

– When is it?

– Well, it's not May the fifth and it's not May the third...it's May the forth...

May the fourth (force) be with you.

(S7, E22 ; BBT:URL)

(75) Sheldon: If you are going to stay for the night here, you have to make a bed for yourselves.

Penny: That's ok.

Sheldon: Here is the hammer and the saw. Good night!

(S1, E4, BBT:URL)

У цьому прикладі ми бачимо використання **гри слів**. Здавалося б, приготувати собі ліжко - це застелити його. Але навпаки, в даному випадку їй пропонується саме зробити за допомогою молотка і пили, тобто робиться натяк на стародавні часи, що сприяє виникненню іронії в контексті діалогу.

(76) Howard: Grab your napkin, homie. You just got served.

Leonard: It's fine. You win.

Howard: What's his problem?

Sheldon: His imaginary girlfriend broke up with him.

Howard: Been there.

(S1, E2; BBT:URL)

Дана фраза являє собою дуже цікавий приклад. На перший погляд, все просто. Радиться прибрати серветку, так як стіл тільки що накрили і пора приступати до прийому їжі. З іншого боку, дієслово “serve” має й інше значення-служити, відслужити. Крім того, з значенні слова “napkin” – серветка, вже мається на увазі білий колір, а це, як відомо, символ капітуляції. Тобто буквально значення даної фрази-програв, відсутність перемоги. Тут ми спостерігаємо приклад символічного використання слів і словосполучень.

(115) *Leonard: Is it customary to tip the waiter in this restaurant?*

Waiter: Why-ah-yes, sir.

Leonard: Then hand me a tip. I've waited three - quarters of an hour.

Леонард: Чи прийнято давати чайові офіціанту в цьому ресторані?

Офіціант: Так-а-так, сер.

Леонард: Тоді дайте мені чайові. Я чекав три чверті години.

Гру слів у цьому прикладі зображено у фразі “*Why-ah-yes*”

(52) *See a Penny – pick her up – and all the day you'll have good luck.*

(S1, E7; BBT:URL)

У даній фразі іронія досягається шляхом **фонетичного співзвуччя** “*pick her up I have good luck*”. Крім того, ритм фрази нагадує ритм вірша. Також слід зазначити і **гру слів**, в якій Penny – не тільки поширене жіноче ім'я, але і назва монети.

(54) *Raj: Yeah, well, I don't like bugs, okay? They freak me out.*

Sheldon: Interesting. You're afraid of insects and women. Ladybugs must render you catatonic. It was a joke. I made it to lessen your discomfort. You're welcome.

(S3, E2; BBT:URL)

У цьому прикладі слід також виділити **гру слів**, виражену словосполученні “*render you catatonic*”. У нашому випадку замість «шокувати» мається на увазі «впасти в кому».

(78) *Penny: I'm a vegetarian, except for fish, and occasional steak. I love steak!*

(S01, E01; BBT:URL)

В даному прикладі іронія представлена на синтаксичному рівні – “*except for fish, and occasional steak. I love steak!*” Перш за все тут комічне базується на парадоксі – «я вегетаріанець, але люблю стейк».

Аналог – це результат перекладу за аналогією за допомогою вибору одного з декількох можливих синонімів.

(78) *Leonard: It sounds wonderful. Penny: It was. Until I fell in love with a jerk!*
(S01, E01; BBT:URL)

Леонард: Звучить здорово. Пенні: Так, поки я не закохалася в одного козла!

(TBB:URL)

Згідно онлайн-словника американського сленгу, слово «*jerk*» означає «*mean person*». Слово «*mean*» перекладається як «низький, підлий». Отже «*jerk*» – це низька, підла людина.

Висновки до розділу 2

У цьому розділі ми познайомилися з серіалом «Теорія великого вибуху», а також розглянули різні засоби створення комічного ефекту на прикладах з серіалу.

В даному серіалі можна спостерігати багато наукових термінів, але це не відлякує глядачів, а навпаки саме це затримує глядача за переглядом серіалу далі. Визначальною відмінністю цього ситкому є те, що він не просто дарує гарний настрій, але і розширює знання глядача в області наук.

Аналіз контексту іронії, виявлений фрагментами, показує, що іронія може виражатися або через очевидні протиріччя на семантичному рівні, або через приховане протиставлення поглядів героїв та автора.

У переважній більшості продуманих висловлювань використовується реалізація іронічного стилістичного прийняття. Однією з найбільш широко представлених є іронія, яка є прототипом засобу досягнення іронічного сенсу.

До розглянутих нами засобів створення комічного ефекту відносяться гра слів, сарказм, парадокс, неологізми та інші. Проаналізувавши їх на прикладах,

можна сказати, що комічне нерозривно пов'язане з її експресивністю, емоційно-оціночної виразністю, яка дозволяє персонажам висловлювати своє ставлення до ситуацій і до предметів, даючи їм відповідну оцінку.

Після аналізу найпоширеніших методів перекладу для досягнення іронії робиться наступні підсумки. При перекладі іронії способом вираження іронії є інтонація, паузи, яка переважно приймає повний переклад плюс семантичні компоненти, і рідко використовує метод розширення вихідних іронічних антонімів та зворотів.

Для передачі фрагментів англійського тексту з порівняннями, додавання семантичних компонентів, розширення іронічного звороту та повний переклад. Такі мовні засоби, як гіпербола, метафора, каламбур та парадокс, найчастіше перекладаються шляхом додавання семантичних компонентів.

РОЗДІЛ 3

ВІДТВОРЕННЯ ІРОНІЇ У ПЕРЕКЛАДІ СЕРІАЛУ «ТЕОРІЯ ВЕЛИКОГО ВИБУХУ»

3.1 Застосування перекладацьких трансформації для збереження прагматичних функцій іронії у перекладі текстів англійськомовного кінодискурсу

Розглянемо використання трансформацій при передачі іронії українською мовою на матеріалі перекладів, які здійснили перекладачі студії "Paramount Comedy". Розглянемо приклади які найбільш запам'ятались при передачі іронічного змісту з англійської мови на українську.

У нижче наведеному прикладі можна спостерігати трансформацію **компенсації**.

(58) *Sheldon: Ah, gravity, thou art a heartless bitch. (S1, E2; BBT:URL)*

– *Гравітація, безсердечне стерво. (ТВВ:URL)*

«Thou» - це займенник другої особи однини, пізніше було заміщено займенником другої особи множини «you». Даний займенник - посилається або до мови Шекспіра, або до релігійних текстів, що в будь-якому випадку надає вислову відтінок урочистості, «*Bitch*» – грубе, лайливе слово. Комічний ефект побудований саме на цьому виразі. Можна було використати грубіше слово, яке служить точним еквівалентом. Але враховуючи цензуру, перекладачі використали доцільніший переклад, яке також передає експресію та зміст.

Sheldon: 'Amy's at the dry cleaners, and she's made a very amusing pun. 'I don't care for perchloroethylene, and I don't like glycol ether.' Get it? She doesn't like glycol ether. Sounds like either.'

(S4, E1, BBT:URL)

Шелдон: "Емі в хімічності, і вона придумала дуже забавний каламбур. 'Мені не подобається перхлоретилен, і мені не подобається гліколевий ефір". Зрозумів? Їй не подобається гліколевий ефір. Схоже, що і те, і інше.'

(TBB:URL)

У зв'язку з відсутністю в мові перекладу співзвуччя відповідних одиниць для передачі цього каламбуру перекладачі перекладачі скористалися прийомом компенсації.

(60) *Get lost!* (S3, E21; BBT:URL)

– *Вали звідси!* (TBB:URL)

Фразу можна перекласти як «згинь», «іди звідси», «відчепися». Вибір перекладу залежить від контексту та мовця. Цю фразу говорить колишній хлопець Пенні (однієї з героїнь серіалу), який не є освіченим і розумним. Тому підібраний переклад більш ніж вдалий, він точно виражає культурний рівень мовця.

Цілісне перетворення – це повне перетворення лексичної одиниці, аж до цілого речення.

(61) *Penny: Holy smokes!* (S1, E1; BBT:URL)

Пенні: Здуріти! (Це сленговий вираз, що означає здивування) (TBB:URL)

В онлайн-словнику американського сленгу дається таке визначення цього виразу: «*an exclamation of surprise*». Українською мовою прийнято перекладати це таким же вигуком, за допомогою зниженої лексики: «*чорт забирай, ну і ну, ось тобі й маєш*» (можна допустити багато і інших варіантів).

(62) *Leonard: Here we go!* (S1, E2; BBT:URL)

Леонард: Ну, почалося! (ТВВ:URL)

Леонард використовував цю фразу, коли його друг Шелдон вже не в перший раз став повторювати одну і ту ж інформацію. Перекладачі застосували цілісне перетворення, тобто, проведена повна заміна всієї лексичної одиниці.

Калькування – прийом перекладу лексичної одиниці оригіналу шляхом заміни її складових частин – морфем або слів.

При перекладі цього фрагменту перекладачі вдалися до перетину транскрипції та калькування:

(112) Leonard: *Wuh, I don't.... th-th-th-that's really two different questions, uh, I'm not...* (S1, E5, ВВТ:URL)

Леонард: *Так, я не..., ц-ц-це дійсно два різні питання, ммм, я не..*
(ТВВ:URL)

Тут ми спостерігаємо використання цього фонетичного ефекту як імітацію заїкання, що властиво для мовлення Леонарда в цьому прикладі. Оригінальний текст використовує слово *th-th-th-that* для вираження чи демонстрації нам схвильованості спікера.

(63) Leonard: No problem. (S2, E23; ВВТ:URL)

: Без проблем. (ТВВ:URL)

Саме у цьому прикладі ми можемо спостерігати точне калькування, точний відповідник в українській мові.

(69) *Heard about your latest anti-proton decay experiment. 20, 000 data runs and no statistically significant results. Very "impressive".* (S2, E13; ВВТ:URL)

Читав про твій останній експеримент з руйнування протона. 20, 000 оброблених даних і ніякого статично значущого результату. Вражає!"
(ТВВ:URL)

У цьому прикладі також можемо бачити точне калькування, слово в слово.

Можемо зауважити, що при калькуванні текст залишається розумілим для глядача, і не є спотвореним чи перекрученим. Фраза “*Impressive*” у перекладі на українську мову «Вражає», має іронічний ефект, через те, що було проведено достатня кількість експерименту, а результату ніякого. От і виступає ця фраза ніби похвала, але одночасно і ні.

(2) *Leonard: Our babies will be smart and beautiful.*

Sheldon: Not to mention imaginary. (S1, E1; BBT:URL)

Леонард: Наші діти будуть розумними і вродливими.

Шелдон: Та й головне вигаданими. (ТВВ:URL)

На мою думку, цей приклад теж відноситься калькування. Ми маємо гарний дослівний переклад від перекладачів

(86) *Star Wars day is rapidly approaching, we should finalize our plans*

– When is it?

– Well, it's not May the fifth and it's not May the third...it's May the forth...

May the forth (force) be with you. (S7, E22 ; BBT:URL)

День Зоряних воєн стрімко наближається, ми повинні завершити наші плани

- Коли це буде?

- Це не п'яте травня і не третє травня . . . це четверте травня.

Та прибуде з тобою сила.... Ну, forth-четверте, як сила, зрозуміла?

(ТВВ:URL)

(16) *Leonard: Hey, will you steam my uniform next?*

Sheldon: Interesting. Do you recall this conversation? Leonard, want to go halvesies on a steamer? No, Sheldon, we don't need a steamer. Looks like that rumpiled chicken's come home to roost. (S6, E13; BBT:URL)

Леонард: Ей, ти будеш готувати мою уніформу далі?

Шелдон: Цікаво. Ви пам'ятаєте цю розмову? Леонарде, хочеш поїхати на хайсайтах на пароплаві? Ні, Шелдоне, нам не потрібен пароплав. Схоже, ця пом'ята курка прийшла додому, щоб смажитись. (ТВВ:URL)

Щоб передати ефект комічності, перекладачі здійснили ряд трансформацій. Крім уже використаного калькування, в даному випадку присутнє вживання антонімів. Щоб висловлювання стало більш виразним, особливим, англійське дієслово “*want*”, що стоїть в стверджувальній формі в оригіналі, в перекладі замінили на його негативну форму. Також було використано і опущення: в українському тексті немає підмета ти, а також функціональна заміна: вираз “*Looks like that ruffled chickens come home to roost*” являє собою алюзію на широко відому а англомовному середовищі прислів'я: “*Curses, like chickens, come home to roost*”.

Вживання при перекладі калькування пояснюється відсутністю різниці в осмисленні комічного ефекту, який міститься в даних пропозиціях у жителів обох країн.

Транскрибування – прийом перекладу лексичної одиниці оригіналу шляхом відтворення її форми буквами мови, що, відтворюють звукову форму іншомовного слова.

(65) Penny: Am I just an idiot who picks giant losers? (S1, E1; BBT:URL)

Пенні: Я що, ідіотка, яка вічно зв'язується з лузерами? (ТВВ:URL)

Слово «лузери» означає «невдахи» і стає все більш популярним в українській мові.

Опущення – прийом, при якому лексично і семантично надлишкові слова піддаються вилученню з тексту.

(66) Leonard: Come on, you know how it is with breakups.

Sheldon: No, I do not .... and neither do you . (S1, E9; BBT:URL)

Леонард: Ну, ти ж знаєш, як це буває.

Шелдон: Ні, ... і ти теж. (TBB:URL)

В цьому випадку застосовувалася така перекладацька трансформація як опущення.

(51) Leonard: No, her bed kind of... broke (S3, .E3, BBT:URL)

Леонард: Ні, її ліжко ніби як... поламалось. (TBB:URL)

Трансформацію опущення ми може спостерігати за рахунок паузи у цій репліці.

(90) Amy: Ever since I met Penny, I've been envious of her looks.

Penny: Awww. Thank you.

Amy: That's why I was so happy when you cut your hair off.

Penny: WHAT?!?

Amy: You know what I mean. You were still hot, but more like a Why'd that hot girl cut off all her hair? hot.

Penny: [to Leonard] Well, you liked my short hair, right?

Leonard: Yeah, I... loved it. Love you, love the hair, would love to change the subject.

Penny: [to the group] Seriously? None of you liked it?

[pause]

Bernadette: I thought it was brave. Does that count as liking it?

Penny: You know, how come nobody's talking about Howard's dopey haircut?

Bernadette: I think he looks cute.

Howard: I think you're cute.

Raj: I think you're both cute.

Penny: I think I hate all of you nerds!

(S10, E9; BBT:URL)

Емі: з тих пір як я зустріла Пенні, я заздрю її зовнішності.

Пенні: Ой-ой-ой. Дякую.

Емі: ось чому я була така щаслива, коли ти підстригла своє волосся.

Пенні: що?!?

Емі: ти знаєш, що я маю на увазі. Ти все ще була гарячою, але більше схожа на Хто ця гаряча дівчина, яка відрізала все своє волосся? гарячий.

Пенні: [звертаючись до Леонарда] Ну, тобі сподобалися мої короткі волосся, вірно?

Леонард: так, мені... сподобатися. Люблю тебе, люблю волосся, хотів би змінити тему.

Пенні: [звертаючись до групи] серйозно? Нікому з вас це не сподобалося?
[пауза]

Бернадетт: я думала, це було хоробро. Чи вважається це, що тобі це подобається?

Пенні: Ви знаєте, чому ніхто не говорить про дурну стрижку Говарда?

Бернадетт: я думаю, він виглядає мило.

Говард: я думаю, ти симпатичний.

Радж: я думаю, ви обидва милі.

Пенні: я думаю, що ненавиджу всіх вас, ботаніків!

(TBB:URL)

У цьому довгому прикладі проявлено опущення у діалозі за рахунок паузи, яка викликає заінтригованість у відповіді.

(110)Howard : Hey, look who's come...

Mary : Shhh, you'll spook him. He's like a baby deer. You got to let him come to you.(S1,E4, BBT:URL)

Говард: Гей, подивіться, хто прийшов...

Мері: Ш-ш-ш, ти його злякаєш. Він як олень. Ти повинна дозволити йому прийти до тебе. (TBB:URL)

Опущення у продовженні речення «хто прийшов...» наводить на нас інтригу і ставить питання «хто ж там?»

(83) Howard: Turn left on Lake Street and head up to Colorado. I know a wonderful little sushi bar that has karaoke.

Sheldon: I don't know what your odds are in the world as a whole, but as far as the population of this car goes, you're a veritable Mack Daddy.
(S1, E1; BBT:URL)

Говард: Зверни наліво на Лейк стріт, потім вперед до Колорадо. Я знаю відмінний маленький суші бар з караоке.

Шелдон: Не знаю, які твої шанси в цілому, але на тлі популяції цієї машини ти просто Казанова.

(ТВВ:URL)

У цьому прикладі можна побачити прекрасну **метафору** порівняння “Mack Daddy” в «Казанова».

Антонімічний переклад

(79) Howard: You know, psychology journals, Internet research, and there's this great show on VH-1 about how to pick up girls.
(S1, E6; BBT:URL)

Говард: Журнали по психології, статті в інтернеті, і на VH-1 є класна передача, про те, як клеїти тьолочок.

(ТВВ:URL)

При перекладі важливо зберегти образ, що лежить в основі того чи іншого виразу, замінивши слово «брудно» на «чисто». «Телички» – це сленгові порівняння дівчат. Завдяки мові й поведінці персонажа стає зрозуміло, що такі фрази типові для нього. Тому при перекладі застосували прийом, так званої заміни.

(81) Penny: Anybody home?

Sheldon: Everybody's having fun!

Penny: Hey, Froot Loops!

(S6, E7; BBT:URL)

Пенні: Хто-хто в теремочці живе?

Шелдон: Посміхаємось і махаємо!

Пенні: Ей, хлопушка!

(ТВВ:URL)

Для передачі комічності на українську мову перекладач використовував аналогічне прислів'я україномовної культури. Тут можна помітити, що трансформації присутні на рівні граматики, і лексики.

У першому випадку автор тексту вживає ввічливу репліку " *Anybody home?*", властиву для англomовних носіїв при вході в чийсь будинок. Буквально дана фраза перекладається як "хто - небудь є вдома?». Однак перекладач взяв до уваги слухача, який знає казку "Теремок", в якій рефреном повторюється фраза «Хто-хто в теремочці живе?». Більш того, перекладач торкнувся особистості мовця, Пенні - просту дівчину з провінції, яка цілком може собі дозволити дану репліку при вході в наукову лабораторію.

Таким чином, даний гармонійний переклад знайшов відгук в полі реципієнта і є найбільш успішним.

Наведемо приклад перекладу ще деяких ситуацій, що містять в собі іронію.

(76) Howard: Grab your napkin, homie. You just got served.

Leonard: It's fine. You win.

Howard: What's his problem?

Sheldon: His imaginary girlfriend broke up with him.

Howard: Been there. (S1, E2; BBT:URL)

Говард: Візьми серветку, приятель. Тебе тільки що обслужили.

Леонард: Все гаразд. Ти переміг.

Говард: у чому його проблема?

Шелдон: його уявна дівчина порвала з ним.

Говард: був там.

(ТВВ:URL)

Тут можна побачити, що в даному випадку про сервіровці столу не може бути й мови. В цьому прикладі є у наявності використання каламбура, який

показується завдяки багатозначності дієслова "serve". Якщо звернутися до словника англійської мови, то даний дієслово має значення «перемогти», яке і використовується в перекладі. Щоб передати весь комічний сенс, перекладачі навіть не згадали сервіровку столу і повністю змінили нову ситуацію. Гра слів в українській мові ґрунтується на тематиці моря, де застосовано слово «прапор» і використання білого кольору при капітуляції. В результаті завдяки роботі перекладачам глядач почув наступне: викидайте ваш білий прапор, пане. Ваш корабель пішов на дно.

(118) Sheldon: General Sou's Chicken is no longer listed under specialties. It's now under chicken.

Raj: So?

Sheldon: Yes, General Sou.

Raj: Not Sou the chicken, so the question. So?

(S3, E13, BBT:URL)

У цьому прикладі гра слів класифікується як каламбур, заснований на омофонії: китайське ім'я генерала Sou (General Sou) співзвучне з англійським вигуком «so» (і що / що далі?). Іронічний ефект у цьому випадку досягається тому, що Шелдон нездатний сприймати іронію і сарказм, і він не розпізнає в репліці Раджа запитання і думає, що не розчув ім'я з назви рецепта.

(119) Sheldon: Amy's at the dry cleaners, and she's made a very amusing pun. I don't care for perchloroethylene, and I don't like glycol ether. Get it? She doesn't like glycol ether. Sounds like either.

Каламбур побудований на співзвуччі іменника «ether» – ефір (органічна сполука) і прислівника «either» – «також».

Проте форму оригінального каламбуру не вдалося зберегти

(52) See a Penny – pick her up – and all the day you'll have good luck.
(S1, E7; BBT:URL)

Побачив Пенні- закадри - і будеш щасливий до зорі.

(ТВВ:URL)

У цьому висловлюванні іронія виражається за допомогою багатозначного значення "penny" і дієслова "pick up". "Penny" - цим словом називає не тільки монету в Англії, але і в той же час це і вельми поширене ім'я - в ситкомі це ім'я носить головна героїня. Словосполучення "pick up" можна перекласти різними способами: вибрати, підняти, заїхати, підчепити та ін.. У цьому випадку використовуються тільки два значення: підняти і підчепити.

Друге значення в нашій реальності вживається також в такому контексті: 'знайти собі дівчину'. В даному випадку іронія полягає саме на обіграванні цих значень. Що стосується англійської мови, то в оригіналі ми маємо наступне: *See a penny, pick it up, and all the day you'll have good luck (See a penny, leave it be, and bad luck will come to thee)*.

У цьому контексті дане англійське прислів'я має наступний переклад: «побачив Пенні – підчепи – в нагороду щастя отримай.»

Таким чином, можна помітити, що з метою передачі сенсу оригіналу перекладач використовував **калькування** з невеликою зміною вихідного значення.

Наступний приклад теж відноситься до калькування

(53) Leonard: No, no more toys or action figures or props or replicas or costumes or robots or Darth Vader voice changers, I'm getting rid of all of it.

Howard: You can't do that, look what you've created here, it's like nerdvana.
(S1, E14; ВВТ:URL)

Леонард: Ні, все, вистачить з мене вже цих іграшок, фігурок, костюмів супергероїв, роботів, цих штук, що змінюють твій голос на голос Дарта Вейдера, я позбудуся всього цього раз і назавжди.

Говард: Ти що, ні, ти тільки подивися, що ти тут створив – просто Ботанічний сад якийсь. (ТВВ:URL)

У даній ситуації ми можемо спостерігати гру слів, дуже важко передану на нашу мову. Вона полягає в словосполученні, за допомогою якого було утворено нове слово "*nerdvana*". Цей неологізм найтіснішим чином вплетений в контекст. Всі чотири друга сильно захоплені наукою, у них є багато журналів з даної тематики, а також інших предметів і речей. В один прекрасний момент Леонарду прийшла думка продати все це і виручити грошей. У цьому контексті і була виголошена репліка, розглянута нами.

Що стосується перекладу, для передачі іронії контекст використаний не був. Перекладач сам придумав неологізм, також скориставшись словосполученням.

– Все, ніяких більше іграшок, фігурок героїв, реквізиту або модельок, костюмів, роботів або трансформаторів голосу Дарта Вейдера, Все, вистачить, я позбавляюся від усього цього.

– Але ти не можеш, подивися, у що ти перетворив це місце, це ж справжнє «ботанопристанище».

– Все, ніяких більше іграшок, фігурок героїв, реквізиту або модельок, костюмів, роботів або трансформаторів голосу Дарта Вейдера, Все, вистачить, я позбавляюся від усього цього.

- Але ти не можеш, подивися, у що ти перетворив це місце, це ж просто рай для ботаніків.

Обидва способи повністю передають оригінальний сенс комічного. У цьому прикладі ми бачимо, що для передачі сенсу можна використовувати різні прийоми, головний сенс тут укладений саме в змісті.

(18) Penny (knocking and entering) : Hi guys.

Leonard: Oh, hey.

Penny: I need some guinea pigs.

Sheldon: Okay, there's a lab animal supply company in Reseda you could try, but if your research is going to have human applications may I suggest white mice instead, their brain chemistry is far closer to ours.

Penny: I swear to God, Sheldon, one day I'm going to get the hang of talking to you.

Leonard: His mom's been saying that for years. What's up?

Penny: Well, I finally convinced the restaurant to give me a bar tending shift, so I need to practice making drinks. (S1, E8; BBT:URL)

Пенні (стукає і входить) : Привіт, хлопці.

Леонард: О, привіт.

Пенні: Мені потрібний піддослідний кролик.

Шелдон: Гаразд, у Резеді є лабораторія, яка постачає тварин, але ви можете спробувати, але якщо ваші дослідження будуть застосовуватись на людях, я можу запропонувати замість цього білих мишей, їх хімічний мозок набагато ближчий до нашого.

Пенні: Клянусь Богом, Шелдоне, одного дня я навчусь говорити з тобою.

Леонард: Його мама так казала роками. Як справи?

Пенні: Ну, нарешті, я переконав ресторан дати мені можливість змінити бар, тому мені потрібно потренуватися у приготуванні напоїв. (TBB:URL)

На перший погляд не представляється зрозумілим, в чому тут сенс. З метою передачі багатозначного слова “*guinea pigs*” , перекладач використовував відомий вислів «піддослідний кролик», а в усьому іншому тут вживається калькування.

Наступний приклад:

(54) Raj: I don't like bugs, okay? They freak me out.

Sheldon: Interesting. You're afraid of insects and women. Ladybugs must render you catatonic. (S3, E2; BBT:URL)

Лексична одиниця “*ladybug*” не існує в українській мові. Якщо перевести її дослівно, то отримаємо «жінка-жук». У цьому значенні виражена комічність ситуації, але перекладач вжив словосполучення «самка павука». На наш погляд, це дуже логічно, так як більшість людей відчуває страх перед павуками.

Передача сенсу виразу “*must render you catatonic*” спирається на переклад значення “catatonic”. В оригіналі воно використовується при описі сильного шоку або стресу. При перекладі автор замість шоку вжив слово кома, висловивши при цьому всю іронію і складність репліки.

Глядач почув наступний переклад:

Радж: Я не люблю жуків, вони мене лякають.

Шелдон: цікаво . . . ти боїшся жінок і павуків. Побачивши самки павука, мабуть, впадаєш в кому. (ТБВ:URL)

Розглянемо простий приклад:

Sheldon: I named him Zazzles because he's so zazzy.

Шелдон: я назвав його Пусик, тому що він такий лапусик.

Лексична одиниця “zazzy” «являє собою приклад сленгу і має значення «привабливий». Щоб передати на українську мову весь комічний сенс, при цьому зберігши всю експресивну забарвлення слова, перекладач застосував лексичну трансформацію. У перекладі ми бачимо вживання слова «лапусик».

Тут слід сказати і про те, що в даній репліці є також і гра слів, яка полягає в кличці «Zazzles». Слово утворилося з сленгового слова “zazzy”, при цьому перекладач вжив слово «Пусик», підкресливши тим самим милий вигляд kota і ставлення до нього головного героя.

Для розвитку комічної ситуації в оригіналі часто використовуються повтори. З кожним наступним повтором таке слово отримує велику емоційне забарвлення і значення.

Вираз “*shoot one's in the head*” має дослівний переклад «вистрілити в голову». Для найкращої адаптації перекладу до наших реалій і розмовної мови перекладач використовував словосполучення «знести голову». При цьому фраза придбала не тільки іронічний, але і злегка грубуватий сенс.

Переклад ситуації:

Мама Говарда (зазвичай-диким голосом) : Говард, дзвонять у двері, а я зайнята.

Говард: я теж зайнятий, Маман, відкрийте самі.

Мама Говарда: Мама не може, мама в туалеті.

Говард: Боже, навіщо мені такі подробиці, ти не могла сказати, що просто зайнята.

Мама Говарда: так я і сказала, що зайнята, але тебе це не влаштувало.

Говард: знаєш що, я сподіваюся, що це грабіжники, і вони знесуть мені голову.

Мама Говарда: Ну, якщо це грабіжники, не кажи, що мама в туалеті.

Заміна - найбільш поширений і різноманітний вид перекладацьких трансформацій.

(71) Penny: Kim, the night manager, went on maternity leave and her husband's name is Sandy. So get this, her replacement is a woman named Sandy whose husband's name is Kim

Sheldon: Oh, Penny it's as if the Cheesecake Factory is run by witches.

(S3,E3; BBT:URL)

Пенні: так ось, Кім, наш нічний менеджер, пішла в декрет, а її чоловіка звать Сенді, і, уявляєте, її замінює жінка на ім'я Сенді, у якої чоловіка звать Кім.

Шелдон: Оой, Пенні, а кафешечка твоя, мабуть, зачарована.

(TBB:URL)

Перекладач використовував заміну при перекладі "run by witches", замінили переклад на «управляється відьмами». Але щоб зберегти комічність ситуації, перекладач замінює дану фразу на «зачарована».

Розглянемо ще один приклад. Шелдон намагається розрахувати дату своєї смерті і згадує, що його дядько був убитий борсуком, і цей факт може вплинути на тривалість його життя, на що його друг Леонард відповідає:

(72) Leonard: I don't think you need to worry about death by badgers being

hereditary. (S4,E20; BBT:URL)

Переклад звучить наступним чином:

Леонард: не думаю, що тобі варто турбуватися про те, що смерть від лап борсука передається у спадок. (ТВВ:URL)

В даному прикладі прикметник "*hereditary*" перекладачем було замінено на дієслівне словосполучення «передається у спадок» для збереження природності звучання для україномовного глядача.

3.2 Способи еквівалентного відтворення українською мовою іронії у перекладі текстів англійськомовного кінодискурсу

Не можна знайти переклад, повністю передає сенс оригінального тексту. Слід зазначити, що переклад тексту являє собою певну складність, особливо з точки зору збереження і передачі сенсу іронії та гумору.

Репрезентація іронії в англійськомовних текстах досягається за допомогою фонетичних, лексичних та стилістичних засобів, наприклад, сленг, сарказм, гра слів, парадокс, повтори, неологізми і багато інших.

Часто трапляється так, що при перекладі літературного тексту план змісту відходить на другий план, А передається план вираження. Якщо говорити про переклад іронії, то це є важким завданням, особливо передача повного збігу значення слів в обох мовах. Навіть якщо все вищесказане збігається, переклад іронії може не вдатися з тієї причини, що в мовах присутні свої особливості етимології, стилістики і культури.

З цієї точки зору при перекладі завжди існують певні втрати, що стосується буквального перекладу, то це швидше за все виняток з правила. Якщо перекладачеві необхідно передати сенс іронії, то він вибирає між передачею змісту, але не перекладає при цьому гру слів, або ж замінює образ, значення з метою збереження іронії.

Розглянемо ілюстрацію іронії, яка представлена вживанням алюзії на біблійний текст, і тому від глядача серіалу потрібна наявність певних знань для розуміння цього жарту.

Щоб перекласти жарт на українську мову, перекладач вдався до Біблії. Враховуючи те, що з Біблією добре знайомі як американські, так і наші глядачі, можна сказати, що люди обох культур розуміють комічність ефекту.

(15) Leonard: I know what the anthropic principle is.

Sheldon: Of course. I just explained it to you. Now, where do you stand on it?

Leonard: Where do you stand on it?

Sheldon: Strongly pro.

Leonard: Then I believe that God created the world in six days, and on the seventh he made you to annoy me.

(S6, E1; BBT:URL)

Леонард: Я знаю, що таке антропний принцип.

Шелдон: Звичайно. Я тобі це просто пояснив. Тепер, де ти стоїш на ньому?

Леонард: Де ти стоїш на цьому?

Шелдон: Дуже професіонал.

Леонард: Тоді я вірю, що Бог створив світ за шість днів, а сьомого він змусив вас дратувати мене.

(TBB:URL)

Розглянемо ще один приклад.

(50) Leonard: 'Penny, you're on fire!'

Penny: 'Yeah, so Sheldon is.'

Leonard: Here's an idea. I'm just throwing it out there, friends who have sex.

Penny: Good night, Leonard.

Leonard: 'Kidding. Just a couple of friends goofin 'around.'

Sheldon (in his sleep) : No, Goofy, no.

(S4, E12; BBT:URL)

Леонард: Пенні, ну ти даєш!

- Так. Даю Шелдону зрозуміти, як треба грати.
- Слухай, просто пропозиція. А як щодо дружби з сексом?
- На добраніч, Леонард.
- Та жартую я! Просто будемо дурити, як Гуфі і його команда.
- Ні, Гуфі, не треба!

(TBB:URL)

Щоб зрозуміти сенс іронії, необхідно звернутися до контексту. У серіалі герої зручно розташувалися на дивані і поглинені комп'ютерною грою, яка полягає в тому, що перемогти повинна команда. Щоб перемогти противника, гравці можуть вибрати будь-який вид зброї. Пенні ніколи до цього не грала в цю комп'ютерну гру, тому кидає Шелдону гранату прямо під ноги. В результаті, Шелдон підривається на гранаті. У даній ситуації і була виголошена ця репліка.

У цьому випадку іронія полягає в обігранні прямого і переносного значення оригінального словосполучення "*to be on fire*". Якщо розглядати переносне значення, то на українську мову воно перекладається як «бути в ударі». Саме це має на увазі Леонард, коли звертається до Пенні. Що стосується прямого значення, "*to be on fire*" означає «Бути охопленим вогнем, підірватися на чому-небудь». Пряме значення вживає Пенні у відповідь на репліку Леонарда.

Розглянемо ще один приклад еквівалентного перекладу іронії:

(101)Penni is sweet but she is gossiping about us in the back. She is the snake in the grass.

(S3, E8; BBT:URL)

Пенні мила але вона пліткує про нас за спиною. Вона «гадюка підколодна.»

Щоб передати іронію на українську мову, перекладач використовував загальновідому фразу «бути в ударі»: – Пенні, та ти в ударі! - О так, як і Шелдон. Тут ми бачимо повну відповідність мови оригіналу. Завдяки цьому сенс був переданий без втрат і глядач побачить комічність даного епізоду.

У цьому прикладі ми можемо спостерігати чітко передану іронію, застосовуючи український еквівалент англійському фразеологізму – “*snake in the grass*”, що означає «бути підступним».

Але досить часто перекладачеві доводиться змінювати текст перекладу і вдаватися до різноманітних трансформацій, щоб зберегти іронійний ефект.

Висновки до розділу 3

Під час аналізу ситкому «Теорія великого вибуху», було виявлено наступні засоби перекладу: підбір аналогу, еквівалентні відповідники, транскрибування, калькування та описовий переклад. Це свідчить про те, що великому різноманіттю мовних засобів вираження відповідає не менша кількість різних засобів, які слугують для передачі їх змісту іншою мовою.

Дослідження показує, що немає універсальної моделі перекладу. Перекладачам слід самим використовувати знання та креативність і чітко спостерігати за контекстом, щоб успішно відтворити матеріал. Найчастіші способи перекладу – це підбір аналогів та еквівалентних відповідників. Також результат показав, що при відтворенні сленгу використовуються різні методи. Перекладач обирає той чи інший метод, покладаючись на свій перекладацький інстинкт та спираючись на отримані знання в процесі досвіду роботи, тому останнє слово завжди за перекладачем.

До розглянутих засобів іронії відносяться символічне використання значень слів і словосполучень, градація, повторення звуків, створення неологізмів, сленг і багато інших. Вони передавалися за допомогою підбору їх еквівалентів в українській мові або створення нових фраз, а також за допомогою використання трансформацій на різних мовних рівнях: фонем/графем, морфем, слів, словосполучень, пропозицій, тексту. Дуже часто зустрічається калькування і адаптація до реалій нашої культури, обігрування багатозначності слова, використання алюзій на широко відомі прислів'я, розмовні вирази і пісні.

Заміна – це комічний компонент оригінального тексту, що замінюється

відповідними компонентами у мові перекладу, який має певний ступінь відповідності. Якщо ми звернемо увагу на калькування, то перекладач цією трансформацією підбирає відповідні лексеми чи словосполучення.

Проаналізувавши їх на прикладах, можна сказати, що комічне в мові нерозривно пов'язане з її експресивністю, емоційно-оціночної виразністю, яка дозволяє персонажам висловлювати своє ставлення до ситуацій і до предметів, даючи їм відповідну оцінку.

ВИСНОВКИ

У даній роботі були вивчені особливості передачі іронічного сенсу при перекладі відомого англomовного ситкому «Теорія великого вибуху».

Тема дослідження достатньо актуальна в даний час, так як зараз перекладачі стикаються з все більш складними завданнями через прискореного розвитку новітніх інформаційних технологій, засобів зв'язку та комунікації. В даному контексті переклад кінофільмів є не тільки простою розвагою глядачів, а й джерелом отримання знань про іншомовну культуру та особливості іноземної мови. Тому в даний час пильна увага спрямована на вивчення теорії перекладу фільмів.

У наші дні набувають популярності різні серіали і ситкоми. Їх люблять всі категорії населення, серіали і ситкоми рясніють гумором, насичена комедійними жартами і ситуаціями.

У першому розділі роботи я розглянула поняття такого прийому, як іронія, виділила основні засоби її презентації в тексті і способи її перекладу з англійської мови на українську. У першому розділі також порушені питання особливостей кінодискурсу та його особливостей перекладу.

Іронія – це так званий механізм вираження насмішок, вона виражає ставлення автора до чогось. Іронія не є універсальною, тому інколи навіть досить важко знайти відповідник. Щоб отримати текст, ми можемо повністю замінити оригінал іншою мовою, перекладач повинен враховувати прагматичну структуру мови, а також деякі професійні якості, креативність та знання суспільства. При перекладі іронії у кінодискурсі слід враховувати національність гумору, оскільки в різних суспільствах одна й та сама річ спричинить різну реакцію.

Друга глава дослідження зосереджена на прийомах репрезентації іронії в англomовному контексті серіалу «Теорія великого вибуху». Для цього я подивилися англomовну версію серіалу і відібрала на мій погляд найяскравіші приклади іронії. Ретельно дослідивши відібрані приклади, я прийшла до висновку, що найбільш частим засобом репрезентації іронії у ситкомі «Теорія

великого вибуху» є алюзія, символічне вживання слів і словосполучень, неологізми.

У третьому розділі розглянули способи перекладу іронії з англійської мови на українську. Тут ми розглядали приклади, але вже з точки зору перекладацьких трансформацій. Одже, ми помітили, що коли англомовний і україномовний глядач знайомий з ситуацією, яку він бачить на екрані, то трансформації практично не використовуються.

В іншому випадку, коли ми спостерігаємо гру неперекладних слів або відсутності відповідника в українській мові, перекладач застосовував генералізацію, опускаючи при цьому деякі моменти, або підбирав якомога точно близький еквівалент, для кращої передачі іронічності для глядача. Можемо сказати із впевненістю, що найчастотнішими трансформаціями, до яких вдавалися перекладачі, були калькування та опущення та компенсації.

Таким чином, ми можемо зробити висновок про те, що переклад ситкому являє собою певну складність, так як перед перекладачем стоїть не тільки завдання якомога близько до оригіналу передати зміст діалогів, але і вкластися в тимчасові рамки, визначені тривалістю кадру.

В результаті проведеного дослідження можна сказати, що універсальних способів перекладу іронії не існує. Кожен окремий випадок унікальний і є чимось новим для перекладача. Отож, беручи до уваги мовні, стилістичні та культурні відмінності між мовами, приходимо до висновку, що спосіб трансформації компенсації та калькування є одним з найбільш ефективних способів передачі іронії в телесеріалі «Теорія Великого Вибуху».

Одержані результати дослідження демонструють, що до перспектив майбутніх розвідок можна віднести дослідження специфіки адаптації іронії при перекладі із визначенням особливостей застосування стратегій перекладацьких трансформацій як засобів реалізації цих стратегій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андриенко Т. П. Речевой акт иронии в английском языке (на материале художественной литературы XVI и XX веков Харьков. 2002. 204 с.
2. Арнольд И. В. Лексикология современного английского языка. 2012. 376 с.
3. Байло Ю. В. Особливості функціонування метафори у термінології. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2014. С. 219—221.
4. Барсукова В. І., Топачевський С. К. Перекладацький підхід до класифікації жартів. Житомир. 2014. 6 с.
5. Бацевич Ф. Основи комунікативної лінгвістики / Ф. Бацевич. – К. : «Академія», 2004. 326 с.
6. Беленький Ю. М. Жанровые характеристики ситкома. 2012. 13с.
7. Болдина Л. Ирония как вид комического. 1982. 23 с.
8. Бондаренко К. Л. Мовні засоби створення комічного ефекту в текстах анімаційних творів. Вісник Житомирського державного університету ім. Івана Франка. 2009. С. 57—60.
9. Борев Ю. Комическое / Искусство. 1970. 269 с.
10. Борисова Л. І. Основні проблеми науково-технічного перекладу. Москва: МДУ, 2003. 208 с.
11. Бродский М. Ю. Устный перевод: история и современность: учебное пособие. Екатеринбург: АМБ, 2012. 261 с.
12. Василенко К., Книга А. Лексична мовна гра в ситкомі «Теорія великого вибуху» 2018. Вип. 16. С. 89—97.
13. Гарбовский Н. К. Теория перевода. М.: Изд-во Моск. ун-та, 2007. 544 с.
14. Горшкова В. Е. Перевод в кино . Иркутск: МИГЛУ, 2006. 50 с.

15. Дземидок Б. О комическом. Москва: Прогресс, 1974. 223 с.
16. Дубовий К. В. Помилки і втрати у закадровому перекладі художнього фільму/ «Філологічні трактати». Суми, 2015. Том 7. № 3. С. 33—38.
17. Анучина Л. В., Бурова О. К., Уманець О. В., Шило О. В. Эстетика: навч. посіб.. 2010. 232 с.
18. Єфімов Л. П. Стилїстика англійської мови і дискурсивний аналіз. Учебно-методичний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2004. 240 с.
19. Ілюхін В. М. Стратегии в синхронном переводе: Москва, 2001. 223 с.
20. Калита О. Типи комічних текстів та особливості їх стилістичного аналізу. Лінгвостилістичні студії. Луцьк: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2015. Вип. 2. 54 — 61 с.
21. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури: Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанровостилістичні проблеми. 4-е вид., виправлене. Вінниця: Нова книга, 2004. 574 с.
22. Коваленко А. Я. Загальний курс науково-технічного перекладу. Київ: Інкос, 2002. 317 с.
23. Козуляев А. В. Аудиовизуальный полисемантический перевод как особая форма переводческой деятельности. XVII Царскосельские чтения: материалы междунар. научн. конф. Т. I. Санкт-Петербург, 2013. С. 374—381.
24. Кузенко Г. М. Кінопереклад як особливий вид художнього перекладу (на матеріалі англійської мови) . Одеський лінгвістичний вісник. 2017. Вип. № 9. С. 70—74.
25. Кузьмич О. Я. Лексичні засоби творення комізму // Дослідження з лексикології і граматики української мови. 2010. Вип. 9. С. 158 —164.

26. Лисенко О. М. Метафора як об'єкт наукових студій / О. М. Лисенко // Лінгвістичні дослідження. 2017. Вип. 45. С. 22—29.
27. Лук А. Н. О чувстве юмора и остроумии. М: Книга, 1968. С. 28—29.
28. Лукьянова Т. Г. Основи англо-українського кіноперекладу: навчальний посібник для студентів 4 курсу освітньокваліфікаційного рівня «Бакалавр» денної форми навчання факультету іноземних мов. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. 104 с.
29. Мельник А. П. Кінопереклад як особливий тип аудіовізуального перекладу: наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія : Філологічна. 2015. С. 110—112.
30. Мінчин. Б. М. Деякі питання теорії комічного Київ: Видавництво АН УРСР, 1959. 240 с.
31. Островська А. Комічне як естетична категорія / Донецький вісник Наукового товариства ім. Шевченка : (наукове видання) . Донецьк, 2007. С. 164—177.
32. Підгрушна О. Г. Переклад гумору: відтворення культурноспецифічної лексики. Мова і культура. 2013. Том IV. С. 572—577.
33. Переклад у наукових дослідженнях представників харківської школи: колективна монографія (укр.) . // Черноватий Л. М. та ін. – кафедра теорії та практики перекладу англ. мови Харківського нац. ун-ту імені В. П. Каразіна: Вінниця, Нова книга, 2013. 568 с.
34. Потебня О. О. Естетика і поетика слова. 1985. 302 с
35. Походня С. И. Языковые виды и средства в реализации иронии. Київ: Наукова думка, 1989. 127 с.
36. Пропп В. Я. Проблемы комизма и смеха. Москва: Искусство, 1976. 182 с.
37. Радецька С. В., Каліщак Т. Т. Субтитрування як вид аудіовізуального перекладу. Переваги та недоліки: Наукові записки

Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Філологічні науки. 2016. С. 81—84.

38. Райс К. Классификация текстов и методы перевода // Вопросы теории перевода в зарубежной лингвистике. Международные отношения. 1978. С. 202—228.

39. Ситкомы: ситуационные комедии на радио и телевидении. Киев, 2019. 82с.

40. Смаджа Ерік Сміх. Біологія, психіка, культура. Київ: Видавництво Анетти Антоненко; Київ: Ніка-Центр, 2017. 160 с.

41. Столярская Е.В. Особенности перевода терминов в научнотехнической литературе. Дніпро: Національний ТУ «Дніпровська політехніка», 2007. 256 с.

42. Ткаченко А.О. Мистецтво слова (Вступ до літературознавства) : Підруч. для студ. вищ. навч. закл. з гуманіт. спец. філологія, журналістика, літературна творчість / Київський національний унт ім. Тараса Шевченка. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2003. 448 с.

43. Уланович, О. И., Змитракович С. В. Эффекты комического в нарративе кино / Гуманитарные технологии в образовании и социосфере Минск: Изд. центр БГУ, 2016. С. 244—253

44. Харченко О. В. Порівняння та його американські комедійні різновиди: наукові записки Національного університету «Острозька академія». 2013. С. 207—210.

45. Чужакин А. П., Палажченко П. Р. Мир перевода 1. Introduction to Interpreting XXI. Протокол, поиск работы, корпоративная культура Текст. 2004. 224 с.

46. Циткіна Ф. О. Термінологія й переклад. Львів: ВЛІ, 2003. 187 с.

47. Шалаева А. А. К вопросу об особенностях американского мора: Научно-методический электронный журнал «Концепт». 2017. С. 188—190.

48. Щербина А. О. Жанри сатири і гумору: нарис. К.: Дніпро, 1977. 136 с.
49. Юрковська М. М. Вербальні засоби комічного ефекту на лексичному рівні в креолізованому тексті англомовної анімаційної комедії. Типологія мовних значень у діахронічному та зіставному аспектах. Випуск 31-32. 2016. С. 71—83.
50. Києнко І. О. Сучасний англійський комічний роман Київ: Наукова думка, 1993. 131 с.
51. Литвак С. Я., Приходько А. І. Іронія як мовленнєвий акт з імпліцитною оцінкою. Львів, 1991. С. 78 —80.
52. Лосев А. Ф., Шестаков В. П. История эстетических категорий. 1965. 583 с
53. Мацько Л. І., Мацько О. М. Іронія / Л. І. Мацько, О. М. Мацько Риторика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Київ: Вища школа, 2003. С. 157—161.
54. Пивоев В. М. Ирония как эстетическая категория. 1981. 171 с.
55. Attardo S. Linguistic Thories of Humor. Berlin, NewYork : Mouton de Gruyter, 1994. 246 p.
56. Batts J. S. Amis Abroad: American Accasions for English Humour. HUMOUR: International journal of human research, V. 5. 192. P. 251 – – 266
57. Barbe K. Irony in Context. Amsterdam- Philadelphia : Benjamins, 1995. 278 p.
58. Bier J. The Rise and Fall of American Humour. NY.: Holt, Rinehart and Winston, 1968. 506 p.
59. Booth W.C. A Rhetoric of Irony / W.C. Booth. Chicago: Univ. of Chicago, 1975. 292 p.
60. Catford J. C . A Linguistic Theory of Translation. 1965.
61. Cazamian L. The Development of English Humour. NY.: Ams Pr Inc, 1950. 301 p

62. Clark H.H., Gerrig R.G. On the Pretense Theory of Irony. *Journal of Experimental Psychology*. Washington, 1984. P. 4 —18.
63. Clark M. *Humor and Incongruity. The Philosophy of Laughter and Humor/* ed. by J. Morreall. Albany: State University of New York Press, 1987. P. 139 – – 155.
64. Clark M. *Humour and Incongruity (Electronic reference)* . Mode of access :<http://journals.cambridge.org /action/displayAbstract>
65. Hartung M. *Ironische Äußerungen in privater Scherz kommunikation. Beiträge aus der empirischen Gesprächsforschung.* Opladen : Westdeutscher Verlag, 1994. S. 109—143.
66. Knox N. *The Word Irony and its Context.* Durham, 1961.P. 1500—1755
67. Lapp E. *Linguistik der Ironie.* Tü bingen: Narr. 1992. 189 p.
68. Muecke D. C. *The compass of irony.* London: Methuen, 1969.
69. Taylor J. C. *Irony The Short Story: Fiction in Transition.* New York: Charles Scribner's Sons, 1973. 690 p.
70. Suls J. *A Two-Stage Model for the Appreciation of Jokes and Cartoons: An Information-Processing Analysis.*The *Psychology of Humor.* New York: Academic Press, 1972. P. 81 – – 99.
71. Suls J. *Cognitive Processes in Humor Appreciation.* *Handbook of Humor Research.* New York: Springer-Verlag, 1983. P. 39 – – 58.
72. Tarnopolsky O., Sklyarenko N., Dimova L. *Teaching students of English Communicative Behavioral Patterns.*Foreign Languages. 1999. P. 22 – – 25.
73. *Translation, Humor and Media.* London: Continuum International Publishing Group, 2010. 288 p.

СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. (ВТССУМ) Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005.
2. (TCOEDCE) The Compact Oxford English Dictionary of Current English / Edited by Catherine Soanes, Sara Hawker: third edition. Oxford: Oxford University Press, 2005. 1210 p.
3. (ТОСТ) The Oxford Compact Thesaurus / Edited by Maurice Waite: third edition. Oxford: Oxford University Press, 2005. 929 p.
4. (TODNW) The Oxford Dictionary of New Words. Oxford: Oxford University Press, 1997. 863 p. 87. Warren C., McGraw A. P. Differentiating What Is Humorous From What Is Not. Journal of Personality and Social Psychology. 2015. Vol. 10. P. 1 – 24.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. (ТВВ) — Серіал «Теорія великого вибуху» українською мовою. URL: <https://uaserials.pro/123-teorya-velikogo-vibuhusezon-1.html/>
2. (BBT) — The Big Bang Theory URL: <https://www.netflix.com/title/70143830>
3. (WFD) — Wiktionary, the free dictionary URL: https://en.wiktionary.org/wiki/anthropic_principle

ДОДАТОК

**Вираження іронії у серіалі «Теорія Великого Вибуху»
та її відтворення в українському перекладі**

№	Приклад англійською мовою	Український переклад
1.	<p><i>Penny: Um, me, okay, I'm Sagittarius, which probably tells you way more than you need to know.</i></p> <p><i>Sheldon: Yes, it tells us that you participate in the mass cultural delusion that the Sun's apparent position relative to arbitrarily defined constellations and the time of your birth somehow effects your personality.</i></p> <p><i>Penny: <u>Participate in the what?</u></i></p> <p><i>(S1, E1; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Пенні: «Я стрілець, а це вже каже більше, ніж вам треба знати».</i></p> <p><i>Шелдон: «Так, це свідчить, що ти поділяєш поширену хибну думку, що розташування сонця у момент твого народження відносно довільно вибраного сузір'я впливає на твою особистість».</i></p> <p><i><u>Пенні: «Що я поділяю?»</u></i> <i><u>(Переклад - TBB:URL)</u></i></p>
2.	<p><i>Leonard: Our babies will be smart and beautiful.</i></p> <p><i>Sheldon: <u>Not to mention imaginary.</u></i></p> <p><i>(S1, E1; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Леонард: Наші діти будуть розумними і вродливими.</i></p> <p><i>Шелдон: <u>Та й головне вигаданими.</u></i></p>
3.	<p><i>Penny: Morning, Sheldon. Come dance with me.</i></p> <p><i>Sheldon: No.</i></p> <p><i>Penny: Why not?</i></p>	<p><i>Пенні: Доброго ранку, Шелдон. Ходи танцювати зі мною.</i></p> <p><i>Шелдон: Ні.</i></p>

	<p><i>Sheldon: Penny, while I subscribe to the many worlds theory which posits the existence of an infinite number of Sheldons in an infinite number of universes, I assure you that in none of them am I dancing.</i></p> <p><i>(S3, E3; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Пенні: Чому ні?</i></p> <p><i>Шелдон: Пенні, хоча я підписуюсь на теорію багатьох світів, яка стверджує існування нескінченного числа Шелдонів у нескінченній кількості всесвітів, я запевняю тебе, що ні в одному з них я не танцюю.</i></p>
4.	<p><i>Penny: Are you fun in any of them?</i></p> <p><i>Sheldon: The math would suggest that in a few I'm a clown made of candy. But I don't dance.</i></p> <p><i>(S3, E3; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Пенні: Тобі у жодному з них не весело?</i></p> <p><i>Шелдон: Математика може припустити, що в кількох випадках я - клоун із цукерок. Але я не танцюю.</i></p>
5.	<p><i>Leonard: Morning.</i></p> <p><i>Sheldon: Look, Leonard, Penny made French toast.</i></p> <p><i>Leonard: Sorry. I haven't given her your schedule yet.</i></p> <p><i>Sheldon: It's an iCal download; she can put it right in her phone. And I thought we agreed that you'd have your conjugal visits in her apartment.</i></p> <p><i>Leonard: We did, but there were extenuating circumstances.</i></p> <p><i>Sheldon: I see. Did her abysmal housekeeping skills finally trump her perkiness?</i></p>	<p><i>Леонард: Доброго ранку.</i></p> <p><i>Шелдон: Глянь, Леонард, Пенні зробила французький тост.</i></p> <p><i>Леонард: Вибачте. Я ще не дав їй вашого розкладу.</i></p> <p><i>Шелдон: Це завантаження iCal; вона може помістити це прямо у свій телефон. І я думав, ми домовились, що ви будете проводити ваші подружні візити в її квартирі.</i></p> <p><i>Леонард: Ми мали, але стались певні обставини.</i></p>

	<p>(S3, E3; BBT:URL)</p>	<p>Шелдон: Розумію. Чи її навички ведення домашнього господарства нарешті перевірили її бадьорість?</p>
6.	<p>Store Clerk: Excuse me, Sir, you don't work here.</p> <p>Sheldon: <u>Yes, well apparently neither does anyone else.</u></p> <p>(S1, E16; BBT:URL)</p>	<p>Продавець: Вибачте, сер, ви тут не працюєте.</p> <p>Шелдон: <u>Так, очевидно, ні хто інший.</u></p>
7.	<p>Penny: Oh, big deal. Not knowing is part of the fun.</p> <p>Sheldon: <u>Not knowing is part of the fun. Was that the motto of your community college?</u></p> <p>(S4, E18; BBT:URL)</p>	<p>Пенні: О, велика справа. Не знання - це частина задоволення.</p> <p>Шелдон: <u>Невідомість - це частина задоволення. Це був девіз вашого громадського коледжу?</u></p>
8.	<p>Howard: Sheldon, you're wrong. Wolverine was not born with bone claws.</p> <p>Sheldon: <u>Howard, you know me to be a very smart man. Don't you think if I were wrong, I'd know it?</u></p> <p>(S3, E2; BBT:URL)</p>	<p>Говард: Шелдон, ти помиляєшся. Росомаха не народилася з кістковими кігтями.</p> <p>Шелдон: <u>Говарде, ти знаєш мене як дуже розумну людину. Чи не думаєте ви, якби я помилявся, я б цього не знав?</u></p>
9.	<p>Leonard: Relax, it's just a dirty sock.</p> <p>Sheldon: <u>How on earth can you say dirty sock and relax in the same sentence?</u></p>	<p>Леонард: Розслабтесь, це просто брудна шкарпетка.</p> <p>Шелдон: <u>Як, боже, ви можете сказати брудний носок і розслабитися в одному</u></p>

	<i>(S3, E23; BBT:URL)</i>	<u>реченні?</u>
10.	<p><i>Penny: Can I ask you a question?</i></p> <p><i>Sheldon: <u>Given your community college education, I encourage you to ask me as many as possible.</u></i></p> <p><i>(S4, E1; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Пенні: Чи можу я запитати вас?</i></p> <p><i>Шелдон: <u>Враховуючи вашу освіту в громаді, я закликаю вас запитати мене якомога більше.</u></i></p>
11.	<p><i>Sheldon: Well, it seems we've reached an impasse.</i></p> <p><i>Penny: Ow.</i></p> <p><i>Sheldon: <u>But I could call you a cab or an ambulance.</u></i></p> <p><i>Penny: <u>No, no, no, I can't wait that long, you got to help me, please.</u></i></p> <p><i>Sheldon: All right. Let it never be said that Sheldon Lee Cooper ignored the pleas of a damsel in distress.</i></p> <p><i>Penny: No one's saying that. Let's go.</i></p> <p><i>Sheldon: <u>Well, it does seem rather ironic that for want of 99-cent adhesive ducks, we both might die in a fiery car crash.</u></i></p> <p><i>(S3, E8; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Шелдон: Ну, схоже, ми зайшли в глухий кут.</i></p> <p><i>Пенні: Ой.</i></p> <p><i>Шелдон: <u>Але я міг би зателефонувати вам до таксі чи швидкої допомоги.</u></i></p> <p><i>Пенні: <u>Ні, ні, ні, я не можу так довго чекати, ти повинен мені допомогти, будь ласка.</u></i></p> <p><i>Шелдон: Добре. Нехай ніколи не буде сказано, що Шелдон Лі Купер проігнорував прохання дівчини, яка зазнала лиха.</i></p> <p><i>Пенні: Ніхто цього не говорить. Ходімо.</i></p> <p><i>Шелдон: <u>Ну, здається досить іронічним, що через брак 99-центрових клейких качок ми обоє можемо загинути в полум'яній автокатастрофі.</u></i></p>

12.	<p><i>Amy: Really? That's the commitment issue you're wrestling with? <u>Sheldon, do you understand the irony of your fixation on a man with super speed, while after five years all I can get out of you is a distracted make-out session on a couch?</u></i></p> <p><i>Sheldon: Irony's not really my strong suit. But I have been getting better with sarcasm if you want to give that a try.</i></p> <p><i>Amy: Oh, sure, I'd love to. (S8, E24; BBT:URL) *</i></p>	<p><i>Емі: Справді? Це проблема зобов'язань, з якою ви боретесь? <u>Шелдон, ти розумієш іронію своєї фіксації на людині з надшвидкою швидкістю, тоді як після п'яти років все, що я можу від тебе витягнути, - це відволікається сеанс гри на дивані?</u></i></p> <p><i>Шелдон: Іронія насправді не є моєю сильною стороною. Але мені стало краще із сарказмом, якщо ви хочете спробувати.</i></p> <p><i>Емі: О, звичайно, я б дуже хотіла.</i></p>
13.	<p><i>Sheldon: Then there's no excuse for this chicken. You know, this situation with Koothrapali brings to mind a story from my childhood.</i></p> <p><i>Howard: Oh goody, more tales from the panhandle.</i></p> <p><i>Sheldon: That's Northwest Texas, I'm from East Texas, the Gulf region, home to many Vietnamese shrimpers.</i></p> <p><i>Leonard: Do the shrimpers feature in your story?</i></p> <p><i>Sheldon: No. Anyway,</i></p>	<p><i>Шелдон: Тоді немає виправдання для цієї курки. Знаєте, ця ситуація з Кутрапалі пригадує мені історію з мого дитинства.</i></p> <p><i>Говард: О, добре, ще казки з панхендла.</i></p> <p><i>Шелдон: Це північно-західний Техас, я з Східного Техасу, регіон Перської затоки, де проживає багато в'єтнамських креветок.</i></p> <p><i>Леонард: Чи є креветки у вашій історії?</i></p>

	<p><i>when I was eight, a Montgomery-Ward delivery van ran over our cat, Lucky.</i></p> <p><i>Howard: Lucky?</i></p> <p><i>Sheldon: Yes, Lucky.</i></p> <p><i>Leonard: <u>He's irony impaired, just move on.</u></i></p> <p><i>Howard: <u>Okay, dead cat named Lucky, continue.</u></i></p> <p><i>(S2, E4; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Шелдон: Ні. У будь-якому разі, коли мені було вісім, фургон з доставкою в Монтгомері-Уорд наїхав на нашу кішку, Лакі.</i></p> <p><i>Говард: Пощастило?</i></p> <p><i>Шелдон: Так, Лакі.</i></p> <p><i>Леонард: <u>У нього порушена іронія, просто рухайтесь далі.</u></i></p> <p><i>Говард: <u>Добре, мертвий кіт на ім'я Лакі, продовжуй.</u></i></p>
14.	<p><i>Sheldon: Why are you crying?</i></p> <p><i>Penny: <u>Because I'm stupid!</u></i></p> <p><i>Sheldon: That's no reason to cry. <u>One cries because one is sad. For example, I cry because others are stupid and it makes me sad.</u></i></p> <p><i>(S3, E10; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Шелдон: Чому ти плачеш?</i></p> <p><i>Пенні: <u>Тому що я дурна!</u></i></p> <p><i>Шелдон: Це не причина плакати. <u>Хтось плаче, бо один сумний. Наприклад, я плачу, бо інші дурні, і це мене засмучує.</u></i></p>
15.	<p><i>Leonard: I know what the anthropic principle is.</i></p> <p><i>Sheldon: Of course. I just explained it to you. Now, where do you stand on it?</i></p> <p><i>Leonard: Where do you stand on it?</i></p> <p><i>Sheldon: Strongly pro.</i></p>	<p><i>Леонард: Я знаю, що таке антропний принцип.</i></p> <p><i>Шелдон: Звичайно. Я тобі це просто пояснив. Тепер, де ти стоїш на ньому?</i></p> <p><i>Леонард: Де ти стоїш на цьому?</i></p> <p><i>Шелдон: Дуже</i></p>

	<p><i>Leonard: <u>Then I believe that God created the world in six days, and on the seventh he made you to annoy me.</u></i></p> <p><i>(S6, E1; BBT:URL)</i></p>	<p><i>професіонал.</i></p> <p><i>Леонард: <u>Тоді я вірю, що Бог створив світ за шість днів, а сьомого він змусив вас дратувати мене.</u></i></p>
16.	<p><i>Leonard: Hey, will you steam my uniform next?</i></p> <p><i>Sheldon: Interesting. Do you recall this conversation? <u>Leonard, want to go halvesies on a steamer? No, Sheldon, we don't need a steamer. Looks like that ruffled chicken's come home to roost.</u></i></p> <p><i>(S6, E13; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Леонард: Ей, ти будеш готувати мою уніформу далі?</i></p> <p><i>Шелдон: Цікаво. Ви пам'ятаєте цю розмову? <u>Леонарде, хочеш поїхати на хайсайтах на пароплаві? Ні, Шелдоне, нам не потрібен пароплав. Схоже, ця пом'ята курка прийшла додому, щоб смажитись.</u></i></p>
17.	<p><i>Howard's Mother: Howard, answer the door! I'm busy!</i></p> <p><i>Howard: I'm busy too, you answer it.</i></p> <p><i>Howard's Mother: I can't! I'm on the toilet!</i></p> <p><i>Howard: For God's sake, I don't need to hear that! Can't you just say, I'm busy?</i></p> <p><i>Howard's Mother: I said I'm busy, but that wasn't good enough for you!</i></p> <p><i>Howard: <u>You know what? I hope it's one of those home</u></i></p>	<p><i>Мати Говарда: Говарде, відчини двері! Я зайнятий!</i></p> <p><i>Говард: Я теж зайнятий, ти відповідаєси на це.</i></p> <p><i>Мати Говарда: Я не можу! Я в туалеті!</i></p> <p><i>Говард: Боже, мені цього не потрібно чути! Не можете просто сказати, що я зайнятий?</i></p> <p><i>Мати Говарда: Я сказала, що зайнята, але це недостатньо для вас!</i></p> <p><i>Говард: <u>Знаєш що? Сподіваюся, це одна з тих угод</u></i></p>

	<p><u>invasion deals, and they shoot me in the head.</u></p> <p>Howard's Mother: <u>Well, if it's a home invader, don't tell them I'm on the toilet!</u></p> <p>(S3, E7; BBT:URL)</p>	<p><u>про вторгнення до дому, і вони стріляють мені в голову.</u></p> <p>Мати Говарда: <u>Ну, якщо це домашній загарбник, не кажи їм, що я в туалеті!</u></p>
18.	<p>Penny (knocking and entering) : Hi guys.</p> <p>Leonard: Oh, hey.</p> <p>Penny: I need some guinea pigs.</p> <p>Sheldon: Okay, there's a lab animal supply company in Reseda you could try, but if your research is going to have human applications may I suggest white mice instead, their brain chemistry is far closer to ours.</p> <p>Penny: <u>I swear to God, Sheldon, one day I'm going to get the hang of talking to you.</u></p> <p>Leonard: <u>His mom's been saying that for years. What's up?</u></p> <p>Penny: Well, I finally convinced the restaurant to give me a bar tending shift, so I need to practice making drinks.</p> <p>(S1, E8; BBT:URL)</p>	<p>Пенні (стукає і входить) : Привіт, хлопці.</p> <p>Леонард: О, привіт.</p> <p>Пенні: Мені потрібні морські свинки.</p> <p>Шелдон: Гаразд, у Резеді є лабораторія, яка постачає тварин, але ви можете спробувати, але якщо ваші дослідження будуть застосовуватись на людях, я можу запропонувати замість цього білих мишей, їх хімічний мозок набагато ближчий до нашого.</p> <p>Пенні: <u>Клянусь Богом, Шелдоне, одного дня я навчуся говорити з тобою.</u></p> <p>Леонард: <u>Його мама так казала роками. Як успіхи?</u></p> <p>Пенні: Ну, нарешті, я переконав ресторан дати мені можливість змінити бар, тому мені потрібно потренуватися у</p>

		приготуванні напоїв.
19.	<p><i>Sheldon: Well, if you'll excuse me, <u>I'm going to go do work that promises significant results, as opposed to what you do, which does not.</u> Yeah, you heard me.</i></p> <p><i>(S2, E2; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Шелдон: Ну, якщо <u>ви вибачте, я піду робити роботу, яка обіцяє суттєві результати, на відміну від того, що ви робите, а ні.</u> Так, ти мене чув.</i></p>
20.	<p><i>Howard: <u>Great. So what did you tell her about me? Did you mention the body fat?</u></i></p> <p><i>Penny: No, I thought that would be a nice surprise for her.</i></p> <p><i>Howard: Good, good.</i></p> <p><i>Penny: <u>I just told her you're an aerospace engineer, you speak five languages...</u></i></p> <p><i>Howard: <u>Six if you count Klingon.</u></i></p> <p><i>Leonard: Girls don't count Klingon, Howard. Right?</i></p> <p><i>Penny: Right. Oh, and <u>I told her you have an unhealthy attachment to your mother.</u></i></p> <p><i>Howard: What?</i></p> <p><i>Penny: I'm kidding.</i></p> <p><i>Leonard: Another delightful surprise for her.</i></p> <p><i>(S3, E5; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Говард: <u>Чудово. То що ви сказали їй про мене? Ви згадали про жир в організмі?</u></i></p> <p><i>Пенні: Ні, я думала, що це буде для неї приємним сюрпризом.</i></p> <p><i>Говард: Добре, добре.</i></p> <p><i>Пенні: <u>Я щойно сказав їй, що ти аерокосмічний інженер, ти володієш п'ятьма мовами . . .</u></i></p> <p><i>Говард: <u>Шість, якщо рахувати клінгонців.</u></i></p> <p><i>Леонард: Дівчата не рахують клінгонців, Говарде. Правда?</i></p> <p><i>Пенні: Так. О, і <u>я сказав їй, що у вас є нездорова прихильність до матері.</u></i></p> <p><i>Говард: Що?</i></p> <p><i>Пенні: Я жартую.</i></p> <p><i>Леонард: <u>Ще один чудовий сюрприз для неї.</u></i></p>

21.	<p><i>Leonard: No. <u>I'm going to assert my dominance face to face.</u></i></p> <p><i>Sheldon: Face to face? Are you going to wait for him to sit down, or are you going to stand on a coffee table?</i></p> <p><i>(S1, E10; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Леонард: Ні. <u>Я збираюся затвердити своє домінування віч-на-віч.</u></i></p> <p><i>Шелдон: Віч-на-віч? Ти збираєшся чекати, коли він сяде, або ти будеш стояти на журнальному столику?</i></p>
22.	<p><i>Leslie: Wow. So, <u>I heard your relationship with Penny crashed to the ground like blue ice falling out of an airplane lavatory.</u></i></p> <p><i>(S2, E2; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Леслі: Ого. Отже, <u>я чув, як ваші стосунки з Пенні розбилися об землю, наче те, що випадає з вбиральні літака.</u></i></p>
23.	<p><i>Leonard: I'm her friend, I'm not going to take advantage of her vulnerability.</i></p> <p><i>Howard: What, so you're saying that if in the depths of despair she throws herself at you and demands you take her, right there, right now, you'll just walk away?</i></p> <p><i>Leonard: <u>I said I'm her friend. Not her gay friend.</u></i></p> <p><i>(S1, E17; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Леонард: Я її друг, я не збираюся користуватися її нинішньої вразливістю.</i></p> <p><i>Говард: Тобто, ти хочеш сказати, якщо вона, перебуваючи в повному розпачі, накинеться на тебе і потребують, щоб ти оволодів нею прямо тут і зараз, ти що просто підеш?</i></p> <p><i>Леонард: <u>Я сказав, що я її друг, але не друг-гей.</u></i></p>
24.	<p><i>Raj: Here's what I wonder about zombies. (Others all groan) What happens if they can't get any human flesh to eat?</i></p>	<p><i>Раджееш: Не розумію я дещо про зомбі. Що з ними відбувається, коли вони не можуть поживитися</i></p>

	<p><u>They can't starve to death, they're already dead.</u></p> <p>(S4, E15; BBT:URL)</p>	<p>человечинкою? <u>Вмирають з голоду? Так вони вже мертві.</u></p>
25.	<p>Howard: <u>You take this one. I spent an hour last night on how do vampires shave when they can't see themselves in the mirror?</u></p> <p>Sheldon: <u>Well-groomed vampires meet in pairs and shave each other. Case closed.</u></p> <p>(S4, E15; BBT:URL)</p>	<p>Говард: Ти йому відповідай. Я вчора годину витратив на те, щоб відповісти на питання: <u>«Як вампіри голяться, якщо вони не відображаються в дзеркалі».</u></p> <p>Шелдон: <u>Піклуючись про зовнішність вампіри зустрічаються по двоє і голять один одного. Що вже тут пояснювати?</u></p>
26.	<p>Howard: <u>You know, I'm really glad you decided to learn Mandarin.</u></p> <p>Sheldon: <u>Why?</u></p> <p>Howard: <u>Once you're fluent you'll have a billion more people to annoy instead of me.</u></p> <p>(S1, E17; BBT:URL)</p>	<p>Говард: <u>Знаєш, я радий, що ти взявся вивчати китайську.</u></p> <p>Шелдон: <u>Чому?</u></p> <p>Говард: <u>Коли ти навчишся на ньому вільно говорити, буде ще один мільярд чоловік, яких ти зможеш дратувати.</u></p>
27.	<p>Howard: <u>Hey, I buzzed in.</u></p> <p>Sheldon: <u>But I answered, it's called teamwork.</u></p> <p>Howard: <u>Don't you think I should answer the engineering questions? I am an engineer.</u></p> <p>Sheldon: <u>By that <u>logic</u> I</u></p>	<p>Говард: <u>Це ж я натиснув!</u></p> <p>Шелдон: <u>Але я відповів - це називається командна робота . . .</u></p> <p>Говард <u>А ти не думаєш, що я повинен відповісти на питання про інженерію, я ж</u></p>

	<p><u>should answer all the anthropology questions because I'm a mammal.</u></p> <p>(S1, E13; BBT:URL)</p>	<p>інженер!</p> <p>Шелдон: <u>Але тоді я повинен відповідати на питання по антропології, я ж ссавець.</u></p>
28.	<p>Howard: <i>Just imagine. If he says yes, we'll have an entire summer without Sheldon.</i></p> <p>Raj: <i>We could play outside.</i></p> <p>Howard: <i>We could sit on the left side of the couch.</i></p> <p>Leonard: <i>I could use the bathroom at 8:20.</i></p> <p>Raj: <u>Our dreams are very small, aren't they?</u></p> <p>(S2, E23; BBT:URL)</p>	<p>Говард: Уявляєте, якщо він погодиться, ми маємо ціле літо без Шелдона!</p> <p>Раджеш: Ми могли б гуляти у дворі . . .</p> <p>Говард: І ми могли б сидіти на лівій частині його дивана . . .</p> <p>Леонард: А я міг би ходити в туалет в 8.20 . . .</p> <p>Раджеш: <u>Як мало нам треба для щастя, так?</u></p>
29.	<p>Howard: <i>Yeah, so, when I was fifteen I met Denise Polmerry and my grade point average fell from a 5.0 to a 1.8.</i></p> <p>Raj: <u>She was sleeping with you?</u></p> <p>Howard: <u>No, I just wasted a lot of time thinking about what it would be like if she did.</u></p> <p>(S1, E12; BBT:URL)</p>	<p>Говард: Коли мені було п'ятнадцять, я познайомився з Деніс Палмері, і моя середня оцінка впала з 5 до 1, 8.</p> <p>Раджеш: <u>Вона спала з тобою?</u></p> <p>Говард: <u>Ні, я просто витрачав багато часу на роздуми, що було б, якби вона спала зі мною.</u></p>
30.	<p>Howard: <i>Yeah, I really wish I could, Penny, but every year my mother has all the</i></p>	<p>Говард: Щороку мати збирає всіх наших родичів і готує свою знамениту</p>

	<p><i>relatives over and cooks up her famous tur-briska-fil.</i></p> <p><i>Penny: Tur-briska-fil?</i></p> <p><i>Howard: Turkey stuffed with a brisket stuffed with gefilte fish. It's not as good as it sounds.</i></p> <p><i>Penny: Raj, what about you?</i></p> <p><i>Howard: <u>Oh, he usually comes to my house. Right, pal? (Raj bursts into tears and runs away) All right, this year, you don't have to eat the tur-briska-fil. I don't even chew it. I swallow it like pills.</u></i></p> <p><i>(S3, E4; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Грундейку Фіш.</i></p> <p><i>Пенні: Грундейку Фіш?</i></p> <p><i>Говард: Індичка, начинена грудинкою, яка фарширована рибою. Не така смачна, як її назва.</i></p> <p><i>Пенні: Радж, ну а ти?</i></p> <p><i>Говард: Ну, він зазвичай приходиться до мене. Так, друже? (Радж в сльозах тікає в туалет)</i></p> <p><i>Говард: <u>Добре, цього року можеш не їсти Інгру Добу. Я її навіть не жую, ковтаю як пігулки.</u></i></p>
31.	<p><i>Howard: Sheldon, you're a condescending jerk. Why on earth would I want to do something nice for you?</i></p> <p><i>Sheldon: Um, to go to Jewish heaven?</i></p> <p><i>Howard: Jews don't have heaven.</i></p> <p><i>Sheldon: Then to avoid Jewish hell?</i></p> <p><i>Howard: <u>Have you met my mother? I live in Jewish hell.</u></i></p> <p><i>(S5, E21; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Говард: Шелдон, ти - зарозумілий засранець. З якого переляку я повинен робити щось приємне для тебе?</i></p> <p><i>Шелдон: Ну . .. щоб потрапити на іудейські небеса!</i></p> <p><i>Говард: У іудеїв немає небес.</i></p> <p><i>Шелдон: Тоді щоб уникнути іудейського пекла.</i></p> <p><i>Говард: <u>Ти бачив мою мати? Я живу в іудейському пеклі!</u></i></p>
32.	<p><i>Raj: Oh, yeah? What if the</i></p>	<p><i>Раджеши: Та годі тобі, а</i></p>

	<p><i>earth was in danger and the only way to save it was to take a shower in the locker room and let other guys see you naked?</i></p> <p><i>Howard: <u>Oh, come on. That's never gonna happen.</u></i></p> <p><i>(S4, E10; BBT:URL)</i></p>	<p><i>що якби Земля була в небезпеці, і врятувати її можна було б тільки прийнявши душ на очах у всієї роздягальні.</i></p> <p><i>Говард: <u>Та облиш ти, це вже фантастика!</u></i></p>
33.	<p><i>Raj: <u>You know who's got to be the bravest person in the Marvel Universe? Whoever has to give She-Hulk a bikini wax.</u></i></p> <p><i>Howard: You want to talk brave, how about Captain America's undocumented Mexican gardener?</i></p> <p><i>Leonard: He's not braver than whoever uses the bathroom after The Thing?</i></p> <p><i>Sheldon: <u>As usual, you're all wrong. The bravest person in the Marvel Universe is the doctor who gives Wolverine his prostate exam.</u></i></p> <p><i>Howard: <u>How about the guy who gets a prostate exam from Wolverine?</u></i></p> <p><i>(S4, E9; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Радж: <u>Знаєте, хто б був найсмівливішим персонажем у всесвіті Марвел? Той, хто робить епіляцію в області бікіні жінці-Халку!</u></i></p> <p><i>Говард: Ні, якщо хто і хоробрий, то це мексиканський садівник-нелегал, який працює у Капітана Америки . . .</i></p> <p><i>Леонард: Але він не хоробріший за того, хто користується вбиральні після істоти.</i></p> <p><i>Шелдон: <u>Як завжди, ви всі не праві . . . Самий хоробрий персонаж всесвіту Марвел - це лікар, який перевіряє простату Росомахи.</u></i></p> <p><i>Говард: <u>Ну тоді вже хлопець, якому Росомаха перевіряє простату.</u></i></p>
34.	<p><i>Howard: Renaissance fairs aren't about historical</i></p>	<p><i>Говард: Для ярмарків не потрібні історичні точності.</i></p>

	<p><i>accuracy. They're about taking chubby girls who work at Kinko's and lacing them up in corsets so tight their bosom jumps out and says howdy.</i></p> <p><i>Sheldon: <u>Bosoms would not have said howdy in the fifteenth century. If anything they would have said "huzzah!"</u></i></p> <p><i>Howard: I don't care what the bosoms say, Sheldon, I just want to be part of the conversation.</i></p> <p><i>(S2, E2; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Для них потрібні пухкенькі дівчата затягнуті в корсети так туго, що їх груди вистрибує назовні і каже: Привіт.</i></p> <p><i>Шелдон: <u>У 15 столітті груди не могла говорити привіт, в кращому випадку вони говорили: День добрий.</u></i></p> <p><i>Говард: Та мені без різниці, що вона говорили! Я б просто хотів взяти участь в такій бесіді . . .</i></p>
35.	<p><i>Howard: Penny, come on, we were just finding our sound.</i></p> <p><i>Penny: <u>You found it. It's the sound of a cat being run over by a lawn mower.</u></i></p> <p><i>(S2, E15; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Говард: Та ну тебе, Пенні, ми просто шукаємо власне звучання.</i></p> <p><i>Пенні: <u>Ви знайшли його. Це звук кішки, що потрапила під газонокосарку.</u></i></p>
36.	<p><i>Sheldon: No, it's too late. I see it. That elf sticker says to Sheldon. The die has been cast, the moving finger has writ, Hannibal has crossed the Alps.</i></p> <p><i>Howard (to Raj who is whispering in his ear) : <u>I know. It's funny when it's not happening to us.</u></i></p> <p><i>(S2, E11; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Шелдон: Ні, запізно. Я бачу це. На наклейці ельф написано Шелдону. Плашка була кинута, рухомий палець написав, Ганнібал перетнув Альпи.</i></p> <p><i>Говард (Раджу, який шепоче йому на вухо) : <u>Я знаю. Це смішно, коли це не відбувається з нами.</u></i></p>

37.	<p><i>Howard: No. You know what? Maybe that's what this whole thing's about. You're not mad at me, you're mad at yourself.</i></p> <p><i>Raj: <u>No, I'm mad at you. I hate myself, but I'm mad at you.</u></i></p> <p><i>Howard: Fine. You're mad at me. I get it. Now, how about we go spend the day together? Just the two of us. We'll go anywhere you want.</i></p> <p><i>(S3, E6; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Говард: Ні. Знаєш що? Можливо, саме про це вся справа. Ти не злишся на мене, ти злишся на себе.</i></p> <p><i>Радж: <u>Ні, я злий на вас. Я ненавиджу себе, але я злий на вас.</u></i></p> <p><i>Говард: Чудово. Ти злишся на мене. Зрозуміла. А як щодо того, щоб піти провести день разом? Тільки два з нас. Ми поїдемо куди завгодно.</i></p>
38.	<p><i>Penny: God, he's an ass when he drinks.</i></p> <p><i>Howard: <u>Oh, he's an ass when he doesn't. You just don't hear it.</u></i></p> <p><i>(S4, E3; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Пенні: Боже, він дупець, коли п'є.</i></p> <p><i>Говард: <u>О, він дупець, коли ні. Ви просто не чуєте цього.</u></i></p>
39.	<p><i>Penny: Well, if that doesn't make me the favourite aunt, I don't know what will. Is this me?</i></p> <p><i>Stuart: Depends. Do you like it?</i></p> <p><i>Penny: It's really good.</i></p> <p><i>Stuart: Yes, that's you.</i></p> <p><i>Penny: <u>That's so sweet, but what if I didn't like it?</u></i></p> <p><i>Stuart: It'd still be you, but I'd feel like an idiot.</i></p>	<p><i>Пенні: Ну, якщо це не робить мене улюбленою тіткою, я не знаю, що стане. Це я?</i></p> <p><i>Стюарт: Залежить. Вам це подобається?</i></p> <p><i>Пенні: Це справді добре.</i></p> <p><i>Стюарт: Так, це ти.</i></p> <p><i>Пенні: <u>Це так солодко, але що, якби мені це не сподобалось?</u></i></p>

	<p><i>Leonard: I don't believe it. Stuart's putting the moves on Penny.</i></p> <p><i>Howard: I have got to learn how to draw. Hey!</i></p> <p><i>(S2, E20; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Стюарт: Це все одно ти, але я відчував би себе ідіотом.</i></p> <p><i>Леонард: Я не вірю.</i></p> <p><i>Стюарт рухається до Пенні.</i></p> <p><i>Говард: Я повинен навчитися малювати. Гей!</i></p>
40.	<p><i>Leonard: Can we please talk about something else? Maybe something vaguely related to life as we know it on this planet?</i></p> <p><i>Howard: Okay, how about this for a topic, why is <u>Leonard being a giant douche?</u> Assuming <u>giant douches are possible.</u></i></p> <p><i>Sheldon: Of course they are. Leonard's being one.</i></p> <p><i>(S3, E19; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Леонард: Чи можемо ми поговорити про щось інше? Може щось невизначено пов'язане із життям, яким ми його знаємо на цій планеті?</i></p> <p><i>Говард: Гаразд, як щодо цього щодо теми, чому <u>Леонард є гігантським душем?</u> Якщо <u>припустити, що можливі гігантські спринцювання.</u></i></p> <p><i>Шелдон: Звичайно, вони є. Леонард є одним.</i></p>
41.	<p><i>Raj: Hello?</i></p> <p><i>Phone: Hello.</i></p> <p><i>Raj: What's your name?</i></p> <p><i>Phone: My name is Siri.</i></p> <p><i>Howard: <u>Look at that. There's finally a woman in your life you can talk to.</u></i></p> <p><i>(S5, E14; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Раджееш: Вітання?</i></p> <p><i>Телефон: Привіт.</i></p> <p><i>Раджееш: Як тебе звати?</i></p> <p><i>Телефон: Мене звать Siri.</i></p> <p><i>Говард: <u>Диви, нарешті в твоєму житті з'явилася жінка, з якою ти можеш розмовляти.</u></i></p>
42.	<p><i>Sheldon: Personally, I would never use a transporter. Because the original Sheldon would have to be</i></p>	<p><i>Шелдон: Особисто я ніколи не використовував би транспортер. Тому що оригінальний Шелдон</i></p>

	<p><i>disintegrated in order to create a new Sheldon.</i></p> <p><i>Leonard: <u>Would the new Sheldon be in any way an improvement on the old Sheldon?</u></i></p> <p><i>Sheldon: No, he would be exactly the same.</i></p> <p><i>Leonard: That is a problem.</i></p> <p><i>Sheldon: So, you see it too.</i> (S1, E12; BBT:URL)</p>	<p><i>довелося б розкласти, щоб створити нового Шелдона.</i></p> <p><i>Леонард: <u>Чи був би новий Шелдон якимось чином покращенням старого Шелдона?</u></i></p> <p><i>Шелдон: Ні, він був би таким самим.</i></p> <p><i>Леонард: Це проблема.</i></p> <p><i>Шелдон: Отже, ви теж це бачите.</i></p>
43.	<p><i>Sheldon: You know how I know we're not in The Matrix?</i></p> <p><i>Leonard: How?</i></p> <p><i>Sheldon: <u>If we were, the food would be better.</u></i></p> <p><i>Leslie (arriving) : Hey, Leonard.</i></p> <p><i>Leonard: Hey, Leslie.</i></p> <p><i>Leslie: Hey, dummy.</i></p> <p><i>Sheldon: Hello to you, insufficiently intelligent person.</i></p> <p><i>Leslie: Ooh, rush me to the burn unit. Hey, Leonard, do you have a second, I need to ask you something</i> (S2, E2; BBT:URL)</p>	<p><i>Шелдон: Ви знаєте, звідки я знаю, що ми не в Матриці?</i></p> <p><i>Леонард: Як?</i></p> <p><i>Шелдон: <u>Якби ми були, їжа була б кращою.</u></i></p> <p><i>Леслі (прибуває) : Гей, Леонарде.</i></p> <p><i>Леонард: Гей, Леслі.</i></p> <p><i>Леслі: Гей, манекен.</i></p> <p><i>Шелдон: Привіт вам, недостатньо розумна людина.</i></p> <p><i>Леслі: Ой, поспіши мене до опіку. Гей, Леонарде, у тебе є секунда, я повинен щось просити</i></p>
44.	<p><i>Penny: I can't get the damned key out.</i></p>	<p><i>Пенні: Я не можу дістати проклятий ключ.</i></p>

	<p><i>Sheldon: Well that's not surprising. That Baldwin lock on your door uses traditional edge mounted cylinders, whereas the key for your Volkswagen uses a centre cylinder system.</i></p> <p><i>Penny: Thank you, Sheldon.</i></p> <p><i>Sheldon: <u>You're welcome.</u></i></p> <p><i><u>Point of inquiry, why did you put your car key in the door lock?</u></i></p> <p><i>(S2, E3; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Шелдон: Ну, це не дивно. Цей замок Baldwin на ваших дверях використовує традиційні циліндри, встановлені на краю, тоді як ключ для вашого Volkswagen використовує центральну систему циліндрів.</i></p> <p><i>Пенні: Дякую, Шелдоне.</i></p> <p><i>Шелдон: <u>Ласкаво просимо.</u> <u>Точка запитання, чому ви поклали ключ від машини в замок дверей?</u></i></p>
45.	<p><i>Leonard: Hey, Penny. How was work?</i></p> <p><i>Penny: Great. I hope I'm a waitress at the Cheesecake Factory for my whole life.</i></p> <p><i>Sheldon: Was that sarcasm?</i></p> <p><i>Penny: No.</i></p> <p><i>Sheldon: Was that sarcasm?</i></p> <p><i>Penny: Yes.</i></p> <p><i>Sheldon: <u>Was that sarca..</u></i></p> <p><i>Leonard: Stop it!</i></p> <p><i>(S2, E14; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Леонард: Гей, Пенні. Як робота?</i></p> <p><i>Пенні: Чудово. Сподіваюся, я все своє життя офіціанткою на заводі сирників.</i></p> <p><i>Шелдон: Це був сарказм?</i></p> <p><i>Пенні: Ні.</i></p> <p><i>Шелдон: Це був сарказм?</i></p> <p><i>Пенні: Так.</i></p> <p><i>Шелдон: <u>Це була сарка . .</u></i></p> <p><i>Леонард: Зупиніть!</i></p>
46.	<p><i>Sheldon: I have to say, I slept splendidly. Granted, not long, but just deeply and well.</i></p>	<p><i>Шелдон: Треба сказати, я чудово спав. Звичайно, не довго, а просто глибоко і добре.</i></p>

	<p><i>Leonard: I'm not surprised. A well known folk cure for insomnia is to break into your neighbor's apartment and clean.</i></p> <p><i>Sheldon: Sarcasm?</i></p> <p><i>Leonard: You think?</i></p> <p><i>Sheldon: Granted, my methods may have been somewhat unorthodox, but I think the end result will be a measurable enhancement of Penny's quality of life.</i></p> <p><i>Leonard: You know what, you've convinced me, maybe tonight we should sneak in and shampoo her carpet.</i></p> <p><i>Sheldon: You don't think that crosses a line?</i></p> <p><i>Leonard: Yes! For <u>God's sake, Sheldon, do I have to hold up a sarcasm sign every time I open my mouth.</u></i></p> <p><i>Sheldon: You have a sarcasm sign?</i></p> <p><i>(S1, E12; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Леонард: Я не здивований. Відомий народний засіб від безсоння - проникнути в квартиру сусіда і прибрати.</i></p> <p><i>Шелдон: Сарказм?</i></p> <p><i>Леонард: Ти думаєш?</i></p> <p><i>Шелдон: Звичайно, мої методи, можливо, були децю неортодоксальними, але я думаю, що кінцевим результатом стане помітне підвищення якості життя Пенні.</i></p> <p><i>Леонард: Знаєш що, ти мене переконав, можливо, сьогодні ввечері нам слід прокрастись і помити її шампунем.</i></p> <p><i>Шелдон: Ви не думаєте, що це перетинає межу?</i></p> <p><i>Леонард: <u>Так! Заради Бога, Шелдоне, чи мені доводиться піднімати знак сарказму щоразу, коли я відкриваю рот.</u></i></p> <p><i>Шелдон: У вас є знак сарказму?</i></p>
47.	<p><i>Howard: Oh, thank God, you're here.</i></p> <p><i>Leonard: What's the</i></p>	<p><i>Говард: О, слава Богу, ти тут.</i></p> <p><i>Леонард: У чому</i></p>

	<p><i>emergency?</i></p> <p><i>Howard: I got the Mars Rover stuck in a ditch.</i></p> <p><i>Sheldon: Where?</i></p> <p><i>Howard: <u>On a dusty highway just outside Bakersfield.</u></i> <i><u>Where do you think? On Mars!</u></i></p> <p><i>(S2, E8; BBT:URL)</i></p>	<p><i>надзвичайна ситуація?</i></p> <p><i>Говард: Я забив Марсохід у кювет.</i></p> <p><i>Шелдон: Де?</i></p> <p><i>Говард: <u>На курній трасі біля Бейкерсфілда.</u></i> <i><u>Як ти думаєш? На Марсі!</u></i></p>
48.	<p><i>Penny: Come on, I touched one onion ring.</i></p> <p><i>Sheldon: <u>And then you put it back, compromising the integrity of all the other onion rings.</u></i></p> <p><i>Penny: Oh, honey, the buses don't go where you live, do they?</i></p> <p><i>Sheldon: Look, Penny, I wish I could be more lenient with you, but since you've</i> <i>become a permanent member of our social group I have to hold you to the same standards as everybody else.</i></p> <p><i>Leonard: Congratulations. You're officially one of us.</i></p> <p><i>Howard: One of us, one of us.</i></p>	<p><i>Пенні: Давай, я торкнувся одного кільця цибулі.</i></p> <p><i>Шелдон: <u>А потім ви повертаєте його назад, порушуючи цілісність всіх інших цибулевих кілець.</u></i></p> <p><i>Пенні: О, милий, автобуси не їдуть туди, де ти живеш, правда?</i></p> <p><i>Шелдон: Слухай, Пенні, я би хотів, щоб я був до вас більш м'яким, але з того часу ви вже ставши постійним членом нашої соціальної групи, я повинен дотримуватись тих самих стандартів, що і всі інші.</i></p> <p><i>Леонард: Вітаю. Ви офіційно один з нас.</i></p> <p><i>Говард: Один із нас, один із нас.</i></p> <p><i>Пенні: Ну, який кайф.</i></p>

	<p><i>Penny: Well, what a thrill. (S2, E7; BBT:URL)</i></p>	
49.	<p><i>Leonard: I don't think I can go to the North Pole.</i></p> <p><i>Sheldon: Okay, Leonard, I know you're concerned about disappointing me <u>but I want you to take comfort from the knowledge that my expectations of you are very low.</u></i></p> <p><i>Leonard: Yeah, that's very comforting. (S2, E23; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Леонард: Я не думаю, що зможу поїхати на Північний полюс.</i></p> <p><i>Шелдон: Гаразд, Леонарде, я знаю <u>Ви стурбовані тим, що розчаруєте мене, але я хочу, щоб ви втішились тим, що мої очікування від вас дуже низькі.</u></i></p> <p><i>Леонард: Так, це дуже втішно.</i></p>
50.	<p><i>Leonard: 'Penny, you're on fire!'</i></p> <p><i>Penny: 'Yeah, so Sheldon is.'</i></p> <p><i>Leonard: Here's an idea. <u>I'm just throwing it out there, friends who have sex.</u></i></p> <p><i>Penny: Good night, Leonard.</i></p> <p><i>Leonard: 'Kidding. Just a couple of friends goofin 'around.'</i></p> <p><i>Sheldon (in his sleep) : No, Goofy, no. (S4, E12; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Леонард: Пенні, ну ти даєш!</i></p> <p><i>– Так. Даю Шелдону зрозуміти, як треба грати.</i></p> <p><i>– Слухай, просто пропозиція. <u>А як щодо дружби з сексом?</u></i></p> <p><i>– На добраніч, Леонард.</i></p> <p><i>– Та жартую я! Просто будемо дуріти, як Гуфі і його команда.</i></p> <p><i>– Ні, Гуфі, не треба!</i></p>
51.	<p><i>Leonard: No, her bed kind of... broke.</i></p>	<p><i>Леонард: ні, її ліжко ніби як.... поламалось</i></p>

	<p><i>Sheldon: That doesn't seem likely. Her bed's of sturdy construction. Even the addition of a second normal size human being wouldn't cause a <u>structural failure, much less a homunculus such as yourself.</u></i></p> <p><i>Penny: A homunculus?</i></p> <p><i>Leonard: Perfectly formed miniature human being.</i></p> <p><i>Penny: Oh, you're my little homunculus.</i></p> <p><i>Leonard: "Don't do that." (S3, S3; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Шелдон: це не здається малоймовірним. Її ліжко міцної конструкції. Навіть додавання другої людини нормального розміру не викликало б збою, не кажучи вже про такий <u>гомункул, як ви.</u></i></p> <p><i>Пенні: Гомункул?</i></p> <p><i>Леонард: Ідеально складена мініатюрна людська істота.</i></p> <p><i>Пенні: О, ти мій маленький гомункулус.</i></p> <p><i>Леонард: не роби цього."</i></p>
52.	<p><i>Penny: Hey guys.</i></p> <p><i>Howard: See a <u>Penny, pick her up, and all the day you'll have good luck.</u></i></p> <p><i>(S1, E7; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Пенні: Привіт хлопці.</i></p> <p><i>Говард: <u>Побачив Пенні-закадри - і будеш щасливий до зорі.</u></i></p>
53.	<p><i>Leonard: No, no more toys or action figures or props or replicas or costumes or robots or Darth Vader voice changers, I'm getting rid of all of it.</i></p> <p><i>Howard: <u>You can't do that, look what you've created here, it's like nerdvana.</u></i></p> <p><i>(S1, E14; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Леонард: Ні, все, вистачить з мене вже цих іграшок, фігурок, костюмів супергероїв, роботів, цих штук, що змінюють твій голос на голос Дарта Вейдера, я позбудуся всього цього раз і назавжди.</i></p> <p><i>Говард: <u>Ти що, ні, ти тільки подивися, що ти тут</u></i></p>

		<u>створив – просто Ботанічний сад якийсь.</u>
54.	<p><i>Raj: Yeah, well, I don't like bugs, okay? They freak me out.</i></p> <p><i>Sheldon: <u>Interesting. You're afraid of insects and women. Ladybugs must render you catatonic</u></i></p> <p><i>(S3, E2; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Радж: Я не люблю жуків, вони мене лякають.</i></p> <p><i>Шелдон: <u>цікаво . .. ти боїшся жінок і павуків. Побачивши самки павука, мабуть, впадеши в кому.</u></i></p>
55.	<p><i>Sheldon: What does it mean?</i></p> <p><i>Penny: <u>Oh, come on, you went to college.</u></i></p> <p><i>Sheldon: <u>Yes, but I was 11.</u></i></p> <p><i>(S1, E5; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Шелдон: Що це означає?</i></p> <p><i>Пенні: <u>Та годі, ти ж навчався в коледжі</u></i></p> <p><i>Шелдон: <u>Так, але мені було одинадцять.</u></i></p>
56.	<p><i>Penny: <u>You know, I always say «When one door closes, another one opens»</u></i></p> <p><i>Sheldon: <u>No, it doesn't!</u></i></p> <p><i>(S1, E4; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Пенні: <u>Я завжди кажу «Одні двері зачиняються, інші – відчиняються».</u></i></p> <p><i>Шелдон: <u>Ні, не відчинаються!</u></i></p>
57.	<p><i>Leonard: <u>It sounds wonderful.</u></i></p> <p><i>Penny: <u>It was. Until I fell in love with a jerk!</u></i></p> <p><i>(S1, E1; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Леонард: Звучить здорово.</i></p> <p><i>Пенні: <u>Так, поки я не закохалася в одного козла!</u></i></p>
58.	<p><i>Sheldon: <u>Ah, gravity, thou art a heartless bitch.</u></i></p> <p><i>(S1, E2; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Шелдон: <u>Гравітація, безсердечне стерво.</u></i></p>
59.	<p><i>Leonard: <u>It's on, bitch.</u></i></p> <p><i>(S1, E13; BBT:URL)</i></p>	<p><i><u>Стережися, падло.</u></i></p>

60.	<p><u>Get lost!</u></p> <p>Leonard: Hey, who's ready for Halo?</p> <p>Raj: Oh, this is like a nightmare. Get lost!</p> <p>Howard: He's right. The numbers are shaky enough as it is.</p> <p>(S3, E21; BBT:URL)</p>	<p><u>Вали звідси!</u></p> <p>Леонард: Гей, хто готовий до Halo?</p> <p>Радж: О, це схоже на нічний кошмар. Вали!</p> <p>Говард: <u>він правий.</u></p> <p><u>Цифри і так досить хиткі.</u></p>
61.	<p>Penny: <u>Holy smokes!</u></p> <p>(S1, E1; BBT:URL)</p>	<p>Пенні: <u>Здуріти!</u></p>
62.	<p>Leonard: <u>Here we go!</u></p> <p>(S1, E2; BBT:URL)</p>	<p>Леонард: <u>Ну, почалося!</u></p>
63.	<p><u>We were going to throw his Kindle outside, . . . and let him freeze to death .</u></p> <p>(S2, E23; BBT:URL)</p>	<p><u>Ми збирались викинути його Кіндл і дати врізати дуба від холоду.</u></p>
64.	<p>Penny: <u>Am I just an idiot who picks giant losers?</u></p> <p>(S1, E17; BBT:URL)</p>	<p>– Пенні: <u>Я що, ідіотка, яка вічно зв'язується з лузерами?</u></p>
65.	<p>Leonard: <u>Come on, you know how it is with break-ups.</u></p> <p>Sheldon: <u>No, I do not . . . and neither do you .</u></p> <p>(S1, E1; BBT:URL)</p>	<p>– Леонард: <u>Ну, ти ж знаєш, як це буває.</u></p> <p><u>Шелдон: Ні, і ти теж.</u></p>
66.	<p>Leonard: <u>If we do get a new friend, he should be a guy you can trust. You know, a guy who has your back.</u></p>	<p>Леонард: <u>якщо у нас дійсно з'явиться новий друг, він повинен бути хлопцем, якому ти можеш довіряти. Ну, знаєш,</u></p>

	<p><i>Howard: And he should have a lot of money and live in a cool place down by the beach where we could throw parties.</i></p> <p><i>Sheldon: And he should share our love of technology.</i></p> <p><i>Howard: And he should know a lot of women.</i></p> <p><i>Leonard: Okay, let's see: money, women, technology. Okay, we're agreed. Our new friend is going to be Iron Man.</i></p> <p><i>(S1, E9; BBT:URL)</i></p>	<p>хлопець, який прикриває твою спину.</p> <p>Говард: і у нього повинно бути багато грошей, і він повинен жити в прохолодному місці на пляжі, де ми могли б влаштовувати вечірки.</p> <p>Шелдон: і він повинен розділити нашу любов до технологій.</p> <p>Говард: і він повинен знати багато жінок.</p> <p>Леонард: <u>Гаразд, давайте подивимося: гроші, жінки, технології. Добре, ми домовилися. Наш новий друг буде Залізною людиною.</u></p>
67.	<p><i>Sheldon I'm going to <u>fold like an energy-based de novo protein in conformational space.</u></i></p> <p><i>(S04, E24; BBT:URL)</i></p>	<p>Шелдон я збираюся згорнутися, як енергетичний <u>де новопротеїн</u> в <u>конформаційному просторі.</u></p>
68.	<p><i>Sheldon For the record, I do have genitals. <u>They're functional and aesthetically pleasing.</u></i></p> <p><i>(S05, E01; BBT:URL)</i></p>	<p>Шелдон для протоколу, у мене дійсно є геніталії. <u>Вони функціональні та естетичні.</u></p>
69.	<p><i>Heard about your latest anti-proton decay experiment. <u>20, 000 data runs and no statistically significant results.</u></i></p>	<p>Читав про твої останній експеримент з руйнування протона. 20, 000 <u>оброблених даних і ніякого статично</u></p>

	<i>Very impressive.</i> (S2, E13; BBT:URL)	<i>значущого результату.</i> <i>Вражає!</i>
70.	<p><i>Shopkeeper: Can I help you?</i></p> <p><i>Sheldon: YES. According to information I gleaned from Yelp, you had great success when a <u>santeriasuzy37</u> brought you a pair of leather slacks stained with chicken blood. I believe I may have a similar problem. This <u>cushion experienced a nude revenge wiggle.</u></i></p> <p><i>Shopkeeper: A WHAT?</i></p> <p><i>Sheldon: A naked man sat on it. Now, here's my concern, his diet is rich in fatty deli meats. What test do you have to detect lipid residue?</i></p> <p><i>Shopkeeper: LIPID WHAT?</i></p> <p><i>Sheldon: Lipid residue. An anal autograph. A colon calling card, if you will.</i></p> <p><i>Shopkeeper: Tuesday okay?</i></p> <p><i>Sheldon: Don't rush it. We may be dealing with befoulment on a molecular level.</i></p> <p><i>Shopkeeper: Let me write</i></p>	<p><i>Торговець: Чим можу вам допомогти?</i></p> <p><i>Шелдон: ТАК. Якщо вірити інформації яку я почерпнув на форумах споживачів ви чудово впоралися із завданням коли <u>жрець 37</u> приніс вам пару шкіряних штанів забризканих жертвенною курячою кровю. Думаю у мене схожа проблема. Ця подушка пережила <u>мстивий дотик оголених сідниць.</u></i></p> <p><i>Продавець: Що?</i></p> <p><i>Шелдон: На ній сидів голий мужик. І знаєте, що мене непокоїть, його раціон багатий жирами. Які аналізи Ви робите щоб знайти жирові залишки?</i></p> <p><i>Продавець: Які залишки?</i></p> <p><i>Шелдон: Жирові. Автограф дупи. Візитка прямої кишки.</i></p> <p><i>Продавець: На вівторок підійде?</i></p> <p><i>Шелдон: Можете не квапитися. Тут може бути забруднення на молекулярному</i></p>

	<p><i>you a ticket.</i></p> <p><i>(S 6, E 9; BBT:URL)</i></p>	<p><i>рівні.</i></p> <p><i>Торговець: Давайте я випишу вам квитанцію.</i></p>
71.	<p><i>Penny: Kim, the night manager, went on maternity leave and her husband's name is Sandy. So get this, her replacement is a woman named Sandy whose husband's name is Kim</i></p> <p><i>Sheldon: <u>Oh, Penny it's as if the Cheesecake Factory is run by witches.</u></i></p> <p><i>(S3,E3; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Пенні: так ось, Кім, наш нічний менеджер, пішла в декрет, а її чоловіка звать Сенді, і, уявляєте, її замінює жінка на ім'я Сенді, у якої чоловіка звать Кім.</i></p> <p><i>Шелдон: <u>Оой, Пенні, а кафешечка твоя, мабуть, зачарована.</u></i></p>
72.	<p><i>Leonard: <u>I don't think you need to worry about death by badgers being hereditary.</u></i></p> <p><i>(S4,E20; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Леонард: <u>не думаю, що тобі варто турбуватися про те, що смерть від лап борсука передається у спадок.</u></i></p>
73.	<p><i>Penny: Okay. Um, here's the thing. So, I've known for a while now that Leonard has had a little crush on me...</i></p> <p><i>Sheldon: <u>A little crush? Well I suppose so, in the same way Menelaus had a little crush on Helen of Troy.</u></i></p> <p><i>(S1,E17; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Пенні: Добре. Хм, ось у чому справа. Отже, я вже деякий час знаю, що Леонард був трохи закоханий в мене...</i></p> <p><i>Шелдон: трохи закоханий? Ну, <u>я думаю, що так, так само, як Менелай був трохи закоханий в Олену Троянську.</u></i></p>
74.	<p><i>Sheldon: That is a perfect metaphor, Amy.</i></p> <p><i>Emmy: Thank you.</i></p>	<p><i>- Неперевершена, до речі, метафора, Емі!</i></p> <p><i>- Дякую.</i></p>

	<p><i>Sheldon: <u>Because it also involves a ring that binds me in servitude forever.</u></i></p> <p><i>Emmy: He said 'forever!'</i></p> <p><i>(S11, E23; BBT:URL)</i></p>	<p><i>- <u>Тому що в нашому випадку присутній і кільце, що прирікає мене на вічне рабство.</u></i></p> <p><i>- О, Він сказав «на вічне».</i></p>
75.	<p><i>Sheldon: <u>If you are going to stay for the night here, you have to make a bed for yourselves.</u></i></p> <p><i>Penny: That's ok.</i></p> <p><i>Sheldon: <u>Here is the hammer and the saw.</u> Good night!</i></p> <p><i>(S1, E4; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Шелдон: якщо ви збираєтеся залишитися тут на ніч, вам доведеться приготувати собі ліжко.</i></p> <p><i>Пенні: Все гаразд.</i></p> <p><i>Шелдон: <u>Ось молоток і пила.</u> Добраніч!</i></p>
76.	<p><i>Howard: <u>Grab your napkin, homie. You just got served.</u></i></p> <p><i>Leonard: It's fine. You win.</i></p> <p><i>Howard: What's his problem?</i></p> <p><i>Sheldon: <u>His imaginary girlfriend broke up with him.</u></i></p> <p><i>Howard: <u>Been there.</u></i></p> <p><i>(S1, E2; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Говард: Візьми серветку, приятель. Тебе тільки що обслужили.</i></p> <p><i>Леонард: Все гаразд. Ти переміг.</i></p> <p><i>Говард: у чому його проблема?</i></p> <p><i>Шелдон: його уявна дівчина порвала з ним.</i></p> <p><i>Говард: був там.</i></p>
77.	<p><i>Sheldon: <u>I named him Zazzles because he's so zazzy.</u></i></p> <p><i>(S4, E3; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Шелдон: <u>я назвав його Пусик, тому що він такий лапусик.</u></i></p>

78.	<p><i>Penny: <u>I'm a vegetarian, except for fish, and occasional steak. I love steak!</u></i></p> <p><i>(S01, E01; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Пенні: <u>я вегетаріанка, за винятком риби і іноді стейка. Я обожнюю стейк!</u></i></p>
79.	<p><i>Howard: You know, psychology journals, Internet research, and there's this great show on VH-1 about <u>how to pick up girls.</u></i></p> <p><i>(S1,E6; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Говард: Журнали по психології, статті в інтернеті, і на VH-1 є класна передача, про те, <u>як клеїти тьолочок.</u></i></p>
80.	<p><i>Howard: Sheldon, these look great. They're like <u>magnificent little crowns to hang over my magnificent little jewels.</u></i></p> <p><i>(S5,E21; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Говард каже: Шелдон, це відмінна робота! Вони виглядають як <u>маленькі блискучі корони,</u> які прикрашають мої скарби!</i></p>
81.	<p><i>Penny: <u>Anybody home?</u></i></p> <p><i>Sheldon: Everybody's having fun!</i></p> <p><i>Penny: Hey, Froot Loops!</i></p> <p><i>(S6, E7; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Пенні: <u>Хто-хто в теремочці живе?</u></i></p> <p><i>Шелдон: Посміхаємось і махаємо!</i></p> <p><i>Пенні: Ей, хлопушка!</i></p>
82.	<p><i>Penny: – <u>Maybe it's all for the best. I always say when one door closes,</u></i></p> <p><i><u>another one opens.</u></i></p> <p><i>Sheldon: – No, it does not. Not unless the two doors are connected by relays or there are motion sensors involved. Or if the first door closing creates a</i></p>	<p><i>Пенні: – <u>Можливо, це й на краще. Я завжди кажу, одні двері</u></i></p> <p><i><u>зачиняються</u> інші <u>відриваються.</u></i></p> <p><i>Шелдон: – Ні, не відчиняються, якщо тільки вони не з'єднанні перемикачами та детекторами руху. Або зачинення перших дверей</i></p>

	<p><i>change of air pressure that acts upon the second door</i></p> <p><i>(S1, E4; BBT:URL)</i></p>	<p><i>змінює тиск повітря, що діє на другі двері.</i></p>
83.	<p><i>Howard: Turn left on Lake Street and head up to Colorado. I know a wonderful little sushi bar that has karaoke.</i></p> <p><i>Sheldon: I don't know what your odds are in the world as a whole, but as far as the population of this car goes, you're a veritable <u>Mack Daddy</u>.</i></p> <p><i>(S1, E1; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Говард: Зверни наліво на Лейк стріт, потім вперед до Колорадо. Я знаю відмінний маленький суши бар з караоке.</i></p> <p><i>Шелдон: Не знаю, які твої шанси в цілому, але на тлі популяції цієї машини ти просто <u>Казанова</u>.</i></p>
84.	<p><i>She's only been here a day and a half and I'm seriously considering <u>alcoholism as a new career path</u>.</i></p> <p><i>(S4,E6; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Вона тут всього кілька днів, а я вже серйозно подумую про <u>алкоголізм як про новий шлях у своїй кар'єрі</u>.</i></p>
85.	<p><i>– We wanted to kill him. There was even a plan. We were going to throw his kindle outside, and when he went to get it, lock the door and let him freeze to death.</i></p> <p><i>– That seems like a bit of an overreaction.</i></p> <p><i>– No, the <u>overreaction was the plan to tie your limbs to</u></i></p>	<p><i>– Нам хотілося вбити його. У нас навіть був план. Ми збиралися викинути його ковдру назовні, і коли він піде за ним, ми закриємо двері і даємо йому замерзнути на смерть.</i></p> <p><i>– Мені здається, це перебір.</i></p> <p><i>– Ні, перебором був план <u>прив'язати його кінцівки до</u></i></p>

	<p><u>four different sled dog teams and yell, Mush</u> (S3,E1; BBT:URL)</p>	<p><u>чотирьох різних собачих упряжок і крикнути Вйо!</u></p>
86.	<p>– <i>Star Wars day is rapidly approaching, we should finalize our plans</i></p> <p>– <i>When is it?</i></p> <p>– <i>Well, it's not May the fifth and it's not May the third...it's May the forth... <u>May the forth (force) be with you.</u></i> (S7, E22 ; BBT:URL)</p>	<p>– <i>День Зоряних воєн стрімко наближається, ми повинні завершити наші плани</i></p> <p>- <i>Коли це буде?</i></p> <p>- <i>Це не п'яте травня і не третє травня . . . це четверте травня. <u>Та прибуде з тобою сила....</u> Ну, forth-четверте, як сила, зрозуміла?</i></p>
87.	<p><i>Leonard: What did Penny mean, you'd make a cute couple?</i></p> <p><i>Sheldon: Well, I assume she meant that the two of you together would constitute a couple that others might consider cute. An alternate, though somewhat less likely interpretation is that you could manufacture one. As in, Oh, look, <u>Leonard and Leslie made Mr. and Mrs. Goldfarb!</u> Aren't they adorable?</i></p> <p><i>Leonard: If Penny didn't know that Leslie had already turned me down, then that would unambiguously mean that she, Penny, thought I should ask her,</i></p>	<p><i>Леонард: що Пенні мала на увазі, кажучи ви були б милою парою?</i></p> <p><i>Шелдон: Ну, я думаю, вона мала на увазі, що ви двоє разом складете пару, яку інші могли б вважати милою. Альтернативна, хоча і децю менш ймовірна інтерпретація полягає в тому, що ви могли б її виготовити. Наприклад: О, дивіться, <u>Леонард і Леслі походжі на містера і місіс Голдфарб!</u> Хіба вони не чарівні?</i></p> <p><i>Леонард: якби Пенні не знала, що Леслі вже відмовила мені, то це однозначно означало б, що вона, Пенні,</i></p>

	<p><i>Leslie, out, indicating that she, Penny, had no interest in me asking her, Penny, out; but because she did know that I had asked Leslie out, and that she, Leslie, had turned me down, then she, Penny, could be offering me consolation - That's too bad, you would have made a cute couple... - while thinking, good, Leonard remains available.</i></p> <p><i>(S1, E5; BBT:URL)</i></p>	<p>думала, що я повинен запросити її, Леслі, на побачення, вказуючи, що вона, Пенні, не була зацікавлена в тому, щоб я запросив її, Пенні, на побачення; але оскільки вона знала, що я запросив Леслі на побачення, і що вона, Леслі, відмовила мені, тоді вона, Пенні, могла б запропонувати мені розраду - це дуже погано, з вас вийшла б мила пара...- думаючи:добре, Леонард залишається доступним.</p>
88.	<p><i>Sheldon: Anyway, the housekeeper in the faculty residence didn't speak any English. <u>When I finally managed to convince her I was sick, she said, Möchtest du eine Darmspülung?</u></i></p> <p><i>Penny: What does that mean?</i></p> <p><i>Sheldon: Based on what happened next, I assume it means, Would you like an enema?</i></p> <p><i>(S 1,E11; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Шелдон: у будь-якому випадку, Економка в гуртожитку факультету не говорила по-англійськи. Коли мені нарешті вдалося <u>переконати її, що я хворий, вона сказала: Möchtest du eine Darmspülung?</u></i></p> <p><i>Пенні: що це означає?</i></p> <p><i>Шелдон: виходячи з того, що сталося далі, я припускаю, що це означає: Чи не хочете клізму?</i></p>
89.	<p><i>Leonard: <u>Whoa, I've dated plenty of women. There was</u></i></p>	<p><i>Леонард: <u>Ого, я зустрічався з багатьма</u></i></p>

	<p><i>Joyce Kim, Leslie Winkle... [long pause indicating the end of the counting]</i></p> <p><i>Sheldon: Notify the editors of The Oxford English Dictionary: The word plenty has been redefined to mean two.</i></p> <p><i>(S2, E2; BBT:URL)</i></p>	<p><i>жінками. Там були Джойс Кім, Леслі Вінкл... [довга пауза, що вказує на закінчення підрахунку]</i></p> <p><i>Шелдон: повідомте редакторів Оксфордського словника англійської мови: слово багато було перевизначено як два.</i></p>
90.	<p><i>Amy: Ever since I met Penny, I've been envious of her looks.</i></p> <p><i>Penny: Awww. Thank you.</i></p> <p><i>Amy: That's why I was so happy when you cut your hair off.</i></p> <p><i>Penny: WHAT?!?</i></p> <p><i>Amy: You know what I mean. You were still hot, but more like a Why'd that hot girl cut off all her hair? hot.</i></p> <p><i>Penny: [to Leonard] Well, you liked my short hair, right?</i></p> <p><i>Leonard: Yeah, I... loved it. Love you, love the hair, would love to change the subject.</i></p> <p><i>Penny: [to the group] Seriously? None of you liked it?</i></p> <p><i>[pause]</i></p>	<p><i>Емі: з тих пір як я зустріла Пенні, я заздрю її зовнішності.</i></p> <p><i>Пенні: Ой-ой-ой. Дякую.</i></p> <p><i>Емі: ось чому я була така щаслива, коли ти підстригла своє волосся.</i></p> <p><i>Пенні: що?!?</i></p> <p><i>Емі: ти знаєш, що я маю на увазі. Ти все ще була гарячою, але більше схожа на Хто ця гаряча дівчина, яка відрізала все своє волосся? гарячий.</i></p> <p><i>Пенні: [звертаючись до Леонарда] Ну, тобі сподобалися мої короткі волосся, вірно?</i></p> <p><i>Леонард: так, мені... сподобатися. Люблю тебе,</i></p>

	<p><i>Bernadette: I thought it was brave. Does that count as liking it?</i></p> <p><i>Penny: You know, how come nobody's talking about Howard's dopey haircut?</i></p> <p><i>Bernadette: I think he looks cute.</i></p> <p><i>Howard: I think you're cute.</i></p> <p><i>Raj: I think you're both cute.</i></p> <p><i>Penny: <u>I think I hate all of you nerds!</u></i></p> <p><i>(S10, E9; BBT:URL)</i></p>	<p>люблю волосся, хотів би змінити тему.</p> <p>Пенні: [звертаючись до групи] серйозно? Нікому з вас це не сподобалося?</p> <p>[пауза]</p> <p>Бернадетт: я думала, це було хоробро. Чи вважається це, що тобі це подобається?</p> <p>Пенні: Ви знаєте, чому ніхто не говорить про дурну стрижку Говарда?</p> <p>Бернадетт: я думаю, він виглядає мило.</p> <p>Говард: я думаю, ти симпатичний.</p> <p>Радж: я думаю, ви обидва милі.</p> <p>Пенні: <u>я думаю, що ненавиджу всіх вас, ботаніків!</u></p>
91.	<p><i>Raj: Oh, come on. You can't really be disappointed [about having a baby boy].</i></p> <p><i>Howard: Hey, I barely know how to be a man myself. Now I have to teach someone?</i></p> <p><i>Sheldon: As the saying goes, "Those who can't do, teach.</i></p> <p><i>Amy: Don't you want a little version of Howard?</i></p>	<p>Радж: Да ладно тебе. Ви не можете бути дійсно розчаровані [тим, що у вас буде хлопчик].</p> <p>Говард: Гей, я сам ледве знаю, як бути чоловіком. Тепер я повинен когось вчити?</p> <p>Шелдон: як кажуть, ті, хто не може, вчать.</p>

	<p><i>Bernadette: <u>I already have a little version of Howard.</u></i></p> <p><i>Howard: Heck, now I'm having a son. I'll have to teach him how to play sports, and watch sports, and-and-and-and-and...</i></p> <p><i>Raj: [to Leonard] He just ran out of "Man Things, he's in trouble.</i></p> <p><i>(S11, E4; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Емі: Хіба ти не хочеш маленьку версію Говарда?</i></p> <p><i>Бернадетт: <u>у мене вже є маленька версія Говарда.</u></i></p> <p><i>Говард: чорт візьми, тепер у мене буде син. Мені доведеться навчити його займатися спортом, і дивитися спортивні передачі, і-І-І-і...</i></p> <p><i>Радж: [Леонарду] у нього тільки що закінчилися багато речей, у нього проблеми.</i></p>
92.	<p><i>Sheldon: I am a respected theoretical physicist. I aspire to win a Nobel Prize someday. But nobody's gonna take me seriously if they find out I've been dabbling in geology.</i></p> <p><i>Penny: Well, why not? They're both sciences. And I know because they're classes my high school counselor said weren't for me.</i></p> <p><i>Sheldon: They're very different. Physics answers the question. What is the nature of the universe?. Geology answers the question, you know, "What'd I just trip over?.</i></p>	<p><i>Шелдон: я Шановний фізик-теоретик. Я мрію коли-небудь отримати Нобелівську премію. Але ніхто не сприйме мене всерйоз, якщо дізнається, що я захоплювався геологією.</i></p> <p><i>Пенні: Ну, а чому б і ні? Це обидві науки. І я знаю, тому що це заняття, які мій шкільний психолог сказав Не для мене.</i></p> <p><i>Шелдон: вони дуже різні. Фізика відповідає на питання Яка природа Всесвіту?. Геологія відповідає на питання, Чи знаєте, об що я тільки що спіткнувся?.</i></p>

	<p><i>Penny: <u>All right, well, then don't work with Bert.</u></i></p> <p><i>Sheldon: Oh, but I like the work.</i></p> <p><i>Penny: Then work with him.</i></p> <p><i>Sheldon: Yeah, but I'm ashamed of the field.</i></p> <p><i>Penny: Then don't work with him.</i></p> <p><i>Sheldon: Yeah, but we could prove dark matter.</i></p> <p><i>Penny: Then work with him.</i></p> <p><i>Sheldon: But I just think that people...</i></p> <p><i>Penny: How many times are you gonna do this?</i></p> <p><i>Sheldon: My record is fourteen.</i></p> <p><i>(S11,E07; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Пенні: Добре, добре, тоді не працюй з Бертом.</i></p> <p><i>Шелдон: О, Але мені подобається ця робота.</i></p> <p><i>Пенні: <u>тоді працюй з ним.</u></i></p> <p><i>Шелдон: Так, але мені соромно за поле.</i></p> <p><i>Пенні: <u>тоді не працюй з ним.</u></i></p> <p><i>Шелдон: Так, але ми могли б довести темну матерію.</i></p> <p><i>Пенні: тоді працюй з ним.</i></p> <p><i>Шелдон: але я просто думаю, що люди...</i></p> <p><i>Пенні: скільки разів ти збираєшся це робити?</i></p> <p><i>Шелдон: мій рекорд-чотирнадцять.</i></p>
93.	<p><i>Sheldon: You know, I'm really happy with our wedding date. The month squared equals the square of the sum of the members of the set of prime factors of the day. Isn't that romantic?</i></p> <p><i>Amy: <u>Yes, it's like that Shakespeare sonnet, Shall I</u></i></p>	<p><i>Шелдон: Ви знаєте, я дійсно задоволений датою нашого весілля. Квадрат Місяця дорівнює квадрату суми членів набору простих множників дня. Хіба це не романтично?</i></p> <p><i>Емі: <u>так, це схоже на той сонет Шекспіра: чи</u></i></p>

	<p><u>compare thee to a day that's also a really weird math problem?</u> (S11, E7; BBT:URL)</p>	<p><u>повинен я порівняти тебе з днем, який також є дійсно дивною математичною задачею?</u></p>
94.	<p><i>Raj: If Tam knows what he did, we can just ask him. He's gonna be on campus tomorrow showing his son around.</i></p> <p><i>Leonard: Won't that make Sheldon mad?</i></p> <p><i>Raj: Everything makes Sheldon mad.</i></p> <p><i>Howard: Yeah. Look at his list. <u>Jim Henson for, quote, "putting a terrifying, giant yellow bird on television and in my nightmares."</u></i> (S12, E04; BBT:URL)</p>	<p><i>Радж: якщо команда знає, що він зробив, ми можемо просто запитати його. Завтра він буде в кампусі, показуючи своєму синові околиці.</i></p> <p><i>Леонард: Хіба це не розлютить Шелдона?</i></p> <p><i>Радж: все зводить Шелдона з розуму.</i></p> <p><i>Говард: Так. Подивіться на його список. Джим Хенсон за, цитую, <u>"показ жахливої гігантської жовтої птиці по телевізору і в моїх кошмарах"</u>.</i></p>
95.	<p><i>Leonard: So, uh, do they have a name for a first date with someone you used to go out with?</i></p> <p><i>Penny: Oh, that's a good question. How about awkward?</i></p> <p><i>Leonard: <u>That sounds right.</u> [pauses] <u>Hey, how about if we pretend we're actually on a first date?</u> See how that goes.</i></p> <p><i>Penny: Okay.</i></p>	<p><i>Леонард: Отже, у них є ім'я для першого побачення з кимось, з ким ти раніше зустрічався?</i></p> <p><i>Пенні: О, це хороше питання. Як щодо ніяково?</i></p> <p><i>Леонард: це звучить правильно. [пауза] <u>Гей, як щодо того, щоб прикинутися, що ми насправді на першому побаченні?</u> Подивимося, як це піде.</i></p>

<p><i>Leonard: So, Polly, tell me about yourself.</i></p> <p><i>Penny It's Penny.</i></p> <p><i>Leonard: Oh sorry, yeah, awkward...</i></p> <p><i>Penny: [laughs] Okay let's see, I'm from Nebraska, and ever since I was a little girl I dreamed of moving to LA and becoming a movie star. Anyway, after four years of acting lessons and waiting tables, I've done a hemorrhoid commercial and a production of <u>Anne Frank</u> above the bowling alley. So, you know, dreams do come true! Your turn!</i></p> <p><i>Leonard: Ah, let's see, I am an experimental physicist at CalTech. Most of my research is with high-powered lasers and, oh, I've just gotten a big government grant to see if they can be used to knock out incoming ballistic missiles.</i></p> <p><i>Penny Wow! Can they?</i></p> <p><i>Leonard: Oh, God no! [Penny laughs] The money's pretty good, and I use the equipment to make my own Bat Signal.</i></p>	<p><i>Пенні: Добре.</i></p> <p><i>Леонард: отже, Поллі, Розкажи мені про себе.</i></p> <p><i>Пенні, Це Пенні.</i></p> <p><i>Леонард: о, вибач, так, ніяково...</i></p> <p><i>Пенні: [сміється] Гаразд, давайте подивимося, я з Небраски, і з тих пір, як я була маленькою дівчинкою, я мріяла переїхати в Лос-Анджелес і стати кінозіркою. У будь-якому випадку, після чотирьох років уроків акторської майстерності та обслуговування столиків я знявся в рекламі геморою і в постановці <u>Анни Франк</u> над боулінгом. Так що, знаєте, мрії дійсно збуваються! Твоя черга!</i></p> <p><i>Леонард: Ах, давайте подивимося, я фізик-експериментатор з Каліфорнійського технологічного інституту. Велика частина моїх досліджень пов'язана з потужними лазерами, і, о, я тільки що отримав великий урядовий грант, щоб побачити,</i></p>
--	---

	<p><i>Penny: [laughs] Bat Signal? What are you, some kind of nerd?</i></p> <p><i>Leonard: Not some kind of nerd, I am the king of nerds!</i></p> <p><i>Penny: [laughs] What does that mean?</i></p> <p><i>Leonard: Uh, it means, if anyone displeases me, I don't help them set up their printer.</i></p> <p><i>Penny: [laughs] You are so funny!</i></p> <p><i>Leonard: Good!</i></p> <p><u><i>Remember that when I take my shirt off.</i></u></p> <p><i>(S5, E13; BBT:URL)</i></p>	<p><i>чи можна їх використовувати для знищення наближаються балістичних ракет.</i></p> <p><i>Пенні Ух Ти! Чи можуть вони?</i></p> <p><i>Леонард: О Боже, ні! [Пенні сміється] гроші досить хороші, і я використовую обладнання, щоб зробити свій власний сигнал кажана.</i></p> <p><i>Пенні: [сміється] Сигнал кажана? Ти що, якийсь ботанік?</i></p> <p><i>Леонард: не якийсь ботанік, я король ботаніків!</i></p> <p><i>Пенні: [сміється] що це означає?</i></p> <p><i>Леонард: е-е, це означає, що якщо хтось мені не подобається, Я не допомагаю їм налаштувати принтер.</i></p> <p><i>Пенні: [сміється] ти такий кумедний!</i></p> <p><i>Леонард: Добре!</i></p> <p><u><i>Пам'ятай про це, коли я зніму сорочку.</i></u></p>
96.	<p><i>Howard: Well, that's it. My orders have been rescinded. I am officially no-go to space.</i></p>	<p><i>Говард: Ну, ось і все. Мій наказ був скасовані. Я офіційно не лечу в космос.</i></p>

	<p><i>Leonard: I'm sorry, Howard. <u>But I gotta tell you, I'm a little relieved you're not going.</u></i></p> <p><i>Howard: Why?</i></p> <p><i>Leonard: Come on, you were gonna go up in a rocket designed in the 1960's by the Russians.</i></p> <p><i>Howard: Yeah, so?"</i> (S5, E23; BBT:URL)</p>	<p><i>Леонард: мені дуже шкода, Говард. <u>Але я повинен сказати тобі, я трохи радий, що ти не летиш.</u></i></p> <p><i>Говард: Чому?</i></p> <p><i>Леонард: Да годі тобі, ти збирався летіти на ракеті, розробленій в 1960-х роках, ще й російськими.</i></p> <p><i>Говард: так, і що?</i></p>
97.	<p><i>Leonard: What do you got?</i></p> <p><i>Sheldon: I believe Alex may have unearthed the grade school science project that could be my ticket to the Nobel Prize. Behold.</i></p> <p><i>Leonard: Magnets: What Do They Stick To? If the answer is metal, it's not exactly groundbreaking.</i></p> <p><i>Sheldon: The original title was A Re-derivation of Maxwell's Equations Regarding Electromagnetism I dumbbed it down <u>because some of the more religious people in town were starting to say I was a witch.</u></i></p>	<p><i>Леонард: що у тебе є?</i></p> <p><i>Шелдон: я вірю, що Алекс, можливо, розкопав науковий проект початкової школи, який міг би стати моїм квитком на Нобелівську премію. Споглядати.</i></p> <p><i>Леонард: Магніти: До Чого Вони Прилипають? Якщо відповідь-метал, то це не зовсім новаторський підхід.</i></p> <p><i>Шелдон: початкова назва була повторне виведення рівнянь Максвелла щодо електромагнетизму я призупинив його, <u>тому що деякі з більш релігійних людей в місті почали говорити, що я відьма.</u></i></p>

	<p><i>Alex: Sheldon thinks the approach in this paper might change the way we calculate ferromagnetic hysteresis.</i></p> <p><i>(S6, E3; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Алекс: Шелдон вважає, що підхід, описаний у цій статті, може змінити спосіб розрахунку ферромагнітного гістерезису.</i></p>
98.	<p><i>Leonard: Yeah, you all do. Anyway, I feel like he's hitting on her. She says he's just being nice and I should trust her.</i></p> <p><i>Alex: It's probably harmless. You know how it is. I'm sure you get hit on all the time.</i></p> <p><i>Leonard: Right. Because girls are always like: <u>Oooh, that guy owns two Star Trek uniforms and gets lots of ear infections. I gotta get me some of that.</u></i></p> <p><i>Alex: You know, I bet it happens more than you realize.</i></p> <p><i>Leonard: Trust me. It doesn't.</i></p> <p><i>(S6, E8; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Леонард: так, ви все так думаєте. У будь-якому випадку, Я відчуваю, що він до неї пристає. Вона каже, що він просто намагається бути милим, і я повинен їй довіряти.</i></p> <p><i>Алекс: це, напевно, нічого страшного. Ти ж знаєш, як це буває. Я впевнений, що до тебе весь час пристають.</i></p> <p><i>Леонард: Вірно. Тому що дівчата завжди такі: <u>Оооо, у цього хлопця дві уніформи Зоряного шляху і у нього багато вушних інфекцій. Я повинен отримати собі трохи цього.</u></i></p> <p><i>Алекс: Ви знаєте, я впевнений, що це трапляється частіше, ніж ви думаєте.</i></p> <p><i>Леонард: Повір мені. Это не.</i></p>
99.	<p><i>Amy: Bernadette is a successful microbiologist. She should be celebrated for her achievements, not her looks. I</i></p>	<p><i>Емі: Бернадетт-успішний мікробіолог. Її слід прославляти за її досягнення, а не за зовнішність. Я маю на</i></p>

	<p><i>mean, what kind of message does that send?</i></p> <p><i>Penny: I think the message is, "<u>Check out the rack on that scientist!</u>"</i></p> <p><i>(S8,E7; BBT:URL)</i></p>	<p><i>увазі, яке повідомлення це нам дає?</i></p> <p><i>Пенні: Я думаю, що повідомлення ось таке: "<u>Подивіться на стійку цього вченого!</u>"</i></p>
100.	<p><i>Penny: Question one: Given the choice of anyone in the world, whom would you want as a dinner guest?</i></p> <p><i>Sheldon: Hmm. Living or dead?</i></p> <p><i>Penny: <u>Just says "anyone in the world."</u> Guess that means <u>living.</u></i></p> <p><i>Sheldon: Oh, that's just as well. As much as I'd love to meet Euclid, inventor of the geometric proof, he probably wore sandals, and I cannot look at toes during dinner. Oh, I know! The person I'd most like to have dinner with is myself.</i></p> <p><i>Penny: You sure that's your choice? 'Cause I've had that dinner.</i></p> <p><i>Sheldon: Well, I haven't. And while they say never meet your heroes, I just don't see how</i></p>	<p><i>Пенні: питання перше: враховуючи вибір будь-якої людини в світі, кого б ви хотіли запросити на вечерю?</i></p> <p><i>Шелдон: Хм. Живий чи мертвий?</i></p> <p><i>Пенні: просто каже "<u>хто-небудь у світі</u>". Думаю, це означає <u>Жити.</u></i></p> <p><i>Шелдон: О, це теж добре. Як би мені не хотілося зустрітися з Евклідом, винахідником геометричного доказу, він, ймовірно, носив сандалі, і я не можу дивитися на пальці ніг під час вечері. О, я знаю! Людина, з якою я найбільше хотів би повечеряти, - це я сам.</i></p> <p><i>Пенні: ти впевнений, що це твій вибір? Тому що я вже повечеряв цим.</i></p> <p><i>Шелдон: Ну, а я ні. І хоча вони кажуть, що ніколи не</i></p>

	<p><i>I could disappoint. Who would you choose?</i></p> <p><i>Penny: Robert Downey Jr.</i></p> <p><i>Sheldon: You... Oh! I didn't think of Iron Man. You know, maybe after myself and I have dinner, we can meet you two for dessert</i></p> <p><i>(S8, E16; BBT:URL)</i></p>	<p><i>зустрічайте своїх героїв, я просто не розумію, як я можу розчарувати. Кого б ви вибрали?</i></p> <p><i>Пенні: Роберт Дауні-молодший.</i></p> <p><i>Шелдон: Ти... О! Я не думав про Залізну Людину. Знаєте, може бути, після того, як ми з вами поведечереємо, ми зможемо зустрітися з вами двома за десертом</i></p>
101.	<p><u><i>Penni is sweet but she is gossiping about us in the back.</i></u></p> <p><u><i>She is the snake in the grass.</i></u></p> <p><i>(S3, E8; BBT:URL)</i></p>	<p><u><i>Пенні мила але вона пліткує про нас за спиною. Вона «гадюка</i></u></p> <p><u><i>підколодна.</i></u></p>
102.	<p><i>Leonard : Should we have invited her for lunch?</i></p> <p><i>Sheldon : <u>No. We're gonna start season two of BattlestarGalactica.</u></i></p> <p><i>Leonard : We already watched season two DVDs.</i></p> <p><i>Sheldon : <u>Not with commentary.</u></i></p> <p><i>(S1,E1; BBT:URL)</i></p>	<p><i>Леонард: може, нам варто було запросити її на обід?</i></p> <p><i>Шелдон: <u>Ні. Ми збираємося почати другий сезон Зоряний крейсер Галактика.</u></i></p> <p><i>Леонард:Але ми вже подивилися весь DVD другого сезону.</i></p> <p><i>Шелдон: <u>Без коментарів.</u></i></p>
103.	<p><i>Penny : This looks like some serious stuff. Leonard, did you do this?</i></p>	<p><i>Пенні: Це схоже на серйозні речі. Леонард, ти зробив це?</i></p>

	<p><i>Sheldon : Actually, that's my work.</i></p> <p><i>Penny : Wow.</i></p> <p><i>Sheldon : Yeah. Well, it's just some quantum mechanics with a little string theory doodling around the edges. That part there, that's just a joke. It's a spoof of the Born-Oppenheimer approximation.</i></p> <p><i>Penny : <u>So you're like one of those Beautiful Mind genius guys.</u></i></p> <p><i>Sheldon : Yeah.</i></p> <p><i>(S1,E1;BBT:URL)</i></p>	<p><i>Шелдон: Насправді, це моя робота.</i></p> <p><i>Пенні: Вау.</i></p> <p><i>Шелдон: Так. Ну, це всього лише якась квантова механіка з невеликою теорією струн, що малюється по краях. Ця частина, це просто жарт. Це підробка наближення Борна-Оппенгеймера.</i></p> <p><i>Пенні: <u>Отже, ти як один з тих геніальних хлопців з Прекрасним Розумом.</u></i></p> <p><i>Шелдон: Так.</i></p>
104.	<p><i>Leonard : I think we should be good neighbors, invite her over, make her feel welcome.</i></p> <p><i>Sheldon : We never invited Louie-slash-Louise over.</i></p> <p><i>Leonard : <u>and that was wrong of us.</u></i></p> <p><i>Leonard : We need to widen our circle.</i></p> <p><i>Sheldon : I have a very wide circle. I have 212 friends onMySpace.</i></p> <p><i>Leonard : Yes and you've never met one of them.</i></p>	<p><i>Леонард: я думаю, ми повинні бути хорошими сусідами, запросити її до себе, зробити так, щоб вона відчувала себе бажаною гостею.</i></p> <p><i>Шелдон: ми ніколи не запрошували Луї-слеш-Луїзу.</i></p> <p><i>Леонард: <u>і це було неправильно з нашого боку.</u></i></p> <p><i>Леонард: Нам потрібно розширити наше коло.</i></p> <p><i>Шелдон: у мене дуже широке коло спілкування. У</i></p>

	<p><i>Sheldon : That's the beauty of it.</i></p> <p><i>(S1;E1; BBT:URL)</i></p>	<p>мене 212 друзів у моєму просторі.</p> <p>Леонард: так, і ти ніколи не зустрівач жодного з них.</p> <p>Шелдон: в цьому-то і вся принадність.</p>
105.	<p><i>Leonard : Here you go. Pad thai, no peanuts.</i></p> <p><i>Howard : Does it have peanut oil?</i></p> <p><i>Leonard : I'm not sure. Everyone keep an eye on Howard in case he starts to swell up.</i></p> <p><i>Sheldon : Since it's not bee season, you can have my epinephrine.</i></p> <p><i>Howard : Do I look puffy? I feel puffy.</i></p> <p><i>Sheldon : You're not swelling, Howard."</i></p> <p><i>Howard : Oh, no. Look at my fingers. <u>They're like Viennasausages.</u></i></p> <p><i>(S1, E10; BBT:URL)</i></p>	<p>Леонард: Ось і ви. Пад тай, без арахісу .</p> <p>Говард: У ньому є арахісова олія?</p> <p>Леонард: Я не впевнений. Усі слідкують за Говардом на випадок, коли він набрякає .</p> <p>Шелдон: Оскільки не сезон бджіл, ви можете взяти мій адреналін.</p> <p>Говард: Я виглядаю надутим? Я відчуваю набряк .</p> <p>Шелдон: Ти не набрякаєш, Говарде.</p> <p>Говард: О, ні. Подивіться на мої пальці. <u>Вони як віденські ковбаси .</u></p>
106.	<p><i>Bernadette: (say to Emmy) Doesn't he know you have a boyfriend?</i></p> <p><i>Penny: <u>She doesn't have a boyfriend, she has a Sheldon.</u></i></p>	<p>Бернадетт: (звертаючись до Еммі) Хіба він не знає, що у тебе є хлопець?</p> <p>Пенні: <u>у неї немає хлопця, у неї є Шелдон.</u></p>

	(S5, E10; BBT:URL)	
107.	<p><i>Leonard, you got one on <u>your tail</u>.</i></p> <p><i>Leonard : <u>My tail's prehensile. I'll swat him off</u></i></p> <p>(S1, E3; BBT:URL)</p>	<p><i>Леонард, у тебе <u>один на хвості</u>.</i></p> <p><i>Леонард: у <u>мене чуттєвий хвіст. Я його прихлопну</u></i></p>
108.	<p><i>Sheldon : <u>At least now you can retrieve the black box from the twisted smoldering wreckage that was once your fantasy of dating her and analyze the data so that you don't crash into Geek Mountain again.</u></i></p> <p><i>Howard : <u>I disagree. Love is not a sprint, it's a marathon. A relentless pursuit that only ends when she falls into your arms... or hits you with a pepper spray.</u></i></p> <p>(S1, E3, BBT:URL)</p>	<p><i>Шелдон: <u>принаймні, тепер ти можеш витягнути чорний ящик з понівечених тліючих уламків, які колись були твоєю фантазією про побачення з нею, і проаналізувати дані, щоб знову не врізатися в гору Гік.</u></i></p> <p><i>Говард: Я не згоден. Любов – це не спринт, це марафон. Безжальне переслідування, яке закінчується тільки тоді, коли вона падає в твої обійми... або б'є тебе перцевим балончиком.</i></p>
109.	<p><i>Leonard : <u>So, you're coming home from work. That's great. How was work?</u></i></p> <p><i>Penny : <u>Well, you know, it's a Cheesecake Factory. People order cheesecake and I bring it to them.</u></i></p>	<p><i>Леонард: <u>отже, ти повертаєшся додому з роботи. Це здорово. Як пройшла робота?</u></i></p> <p><i>Пенні: Ну, ти знаєш, це фабрика з виробництва чізкейків. Люди замовляють чізкейк, і я приношу його їм.</i></p>

	<p><i>Leonard : <u>So you kind of act like a carbohydrate delivery system.</u></i></p> <p><i>(S1,E2, BBT:URL)</i></p>	<p><i>Леонард: <u>значить, ти ніби як дієш як система доставки вуглеводів</u></i></p>
110.	<p><i>Howard : <u>Hey, look who's come...</u></i></p> <p><i>Mary : <u>Shhh, you'll spook him. He's like a baby deer. You got to let him come to you.</u></i></p> <p><i>(S1,E4, BBT:URL)</i></p>	<p><i>Говард: <u>Гей, подивіться, хто прийшов...</u></i></p> <p><i>Мері: <u>Ш-ш-ш, ти його злякаєш. Він як оленя. Ти повинна дозволити йому прийти до тебе.</u></i></p>
111.	<p><i><u>Soft kitty, warm kitty, Little ball of fur. Happy kitty, sleepy kitty, purr, purr, purr.</u></i></p> <p><i>(S1,E11, BBT:URL)</i></p>	<p><i><u>М'який кошенья, теплий кошенья,</u></i></p> <p><i><u>Маленький комочок шерсті.</u></i></p> <p><i><u>Щасливий кошенья, сонний кошенья,</u></i></p> <p><i><u>Муркоче, муркоче, муркоче.</u></i></p>
112.	<p><i>Leonard: <u>Wuh, I don't... th-th-th-that's really two different questions, uh, I'm not...</u></i></p> <p><i>(S1,E5, BBT:URL)</i></p>	<p><i>Леонард: <u>Ух, я не... Е-Е-Е ну-це дійсно два різних питання, Е-Е, я не...</u></i></p>
113.	<p><i>Leonard (in a Yoda voice): <u>A bad feeling I have about this, mmm-hmmm</u></i></p> <p><i>(S1,E11, BBT:URL)</i></p>	<p><i>Леонард (промовляє голосом Йоди): <u>Погане передчуття з цього приводу маю я</u></i></p>
114.	<p><i>Sheldon: <u>Oh, that is so... so...</u></i></p>	<p><i>Шелдон: <u>О, це так... так...</u></i></p>

	<p><i>Lesley: I'm sorry, I've got to run, if you come up with an adjective, text me. (Leaves).</i></p> <p><i>Sheldon: <u>Inconsiderate, that is the adjective, inconsiderate</u></i></p> <p><i>(S1,E5, BBT:URL)</i></p>	<p><i>Леслі: вибач, мені потрібно бігти, якщо ти придумаєш прикметник, напиши мені. (Йти).</i></p> <p><i>Шелдон: <u>неуважний, це прикметник, неуважний</u></i></p> <p><i>Шелдон: О, це так... так...</i></p> <p><i>Леслі: вибач, мені потрібно бігти, якщо ти придумаєш прикметник, напиши мені. (Йти).</i></p> <p><i>Шелдон: неуважний, це прикметник, неуважний</i></p>
115.	<p><i>Leonard: Is it customary to tip the waiter in this restaurant?</i></p> <p><i>Waiter: Why-ah-yes, sir.</i></p> <p><i>Leonard: Then hand me a tip. I've waited three-quarters of an hour.</i></p> <p><i>(S6,E9, BBT:URL)</i></p>	<p><i>Леонард: Чи прийнято давати чайові офіціанту в цьому ресторані?</i></p> <p><i>Офіціант: Так-а-так, сер.</i></p> <p><i>Леонард: Тоді дайте мені чайові. Я чекав три чверті години.</i></p>
116.	<p><i>Sheldon: Divide the distance by time and then we get the speed.</i></p> <p><i>Penny: Or swim down stream.</i></p> <p><i>(S10, E24, BBT:URL)</i></p>	<p><i>Шелдон: Швидкість це шлях на час, швидкість визначена.</i></p> <p><i>Пенні: Або пливти за течією.</i></p>
117.	<p><i>Bert: Yeah. You know what, uh, geologists and Bon Jovi have in common?</i></p>	<p><i>Берт: Знаєте, що у геологів Бон Джові спільного?</i></p> <p><i>Говард: Вони обоє рокери?</i></p>

	<p><i>Howard: You're both into rock?</i></p> <p><i>(S7,E13, BBT:URL)</i></p>	
118.	<p><i>Sheldon: General Sou's Chicken is no longer listed under specialties. It's now under chicken.</i></p> <p><i>Raj: So?</i></p> <p><i>Sheldon: Yes, General Sou.</i></p> <p><i>Raj: Not Sou the chicken, so the question. So?</i></p> <p><i>(S3, E13, BBT:URL)</i></p>	<p><i>Шелдон: курка генерала Соу більше не вказана в розділі "Фірмові страви". Тепер він під курчам.</i></p> <p><i>Радж: і що?</i></p> <p><i>Шелдон: так, генерал Су.</i></p> <p><i>Радж: не так курка, так питання. Ну то що?</i></p>
119.	<p><i>Sheldon: 'Amy's at the dry cleaners, and she's made a very amusing pun. 'I don't care for perchloroethylene, and I don't like glycol ether.' Get it? She doesn't like glycol ether. Sounds like either.'</i></p> <p><i>(S4,E1, BBT:URL)</i></p>	<p><i>Шелдон: "Емі в хімчистці, і вона придумала дуже забавний каламбур. 'Мені не подобається перхлоретилен, і мені не подобається гліколевий ефір". Зрозумів? Їй не подобається гліколевий ефір. Схоже, що і те, і інше.'</i></p>

SUMMARY

The relevance of the topic of the work is due to the need to study the specifics of irony in the translation of English-language sitcoms into Ukrainian. The issue of translating television series containing means of reproducing humor is quite relevant at present, as evidenced by a sufficient number of works by both domestic researchers and foreign scientists. Thus, grammatical, lexical, and genre-stylistic problems of reproduction of highly specialized vocabulary, in particular humor, were studied by some translation scientists: Karaban V. I. (22) , Kovalenko A. Ya. (23) , Borisova L. I. (7) , Tsitkina F. A. (45) , Stolyarskaya E. V. (44) Barsukova V. I. (4) and Bondarenko K. L. (8) .

The work aims to study the features of translating the language tools of the irony of the English-language film discourse into Ukrainian.

Research objectives:

- define the concept of irony in the field of comic, generalize its classification and varieties;
- identify and identify lexical and stylistic features of irony reproduction during the translation of American sitcoms.

The object of research is the phenomenon of irony in English-language television discourse.

The subject of the research is lexical and stylistic means of implementing humor and ways to reproduce it when translated into Ukrainian based on the material of the American sitcom *The Big Bang Theory*.

The research material is 100 text fragments from the American sitcom "*The Big Bang Theory*" *Big Bang Theory* and their Ukrainian versions performed by Paramount Comedy Ukraine TV channel.

Research methods: the study uses the following general scientific methods: analysis, synthesis, generalization of theoretical information about "irony" in audiovisual translation, comparison, systematization to identify the means of

implementing irony in the translation of an American sitcom. We considered Translation Studies and transformational analysis.

The scientific novelty of the results obtained: the research is manifested in the analysis of the means of expressing irony in the translation of ironic film discourse in the sitcom "The Big Bang Theory", the qualification of the linguistic essence of irony, the mechanisms of formation and structuring of ironic following the current state of translating, determining the stylistic potential for the implementation of the translation of dialogues in the series. The novelty also lies in the choice of sources of factual material that has not yet been the object of linguistic and stylistic analysis.

The practical significance of the results obtained: the results obtained can be added to the contribution to General Linguistics, Stylistics, the pragmatics of the English language, and Translation Studies.

The results obtained can be used in teaching English Stylistics, text translation analysis, aspect translation, linguoculturology, as well as in translation practice, as well as in further research in this area by students and researchers.

Structure of the work. The qualification work consists of an introduction, three sections, conclusions, and a list of sources used. The full volume of work is 126 pages. In the first chapter of the work, I considered the concept of such a technique as irony, highlighted the main means of its presentation in the text and ways to translate it from English to Ukrainian. The first chapter also deals with the peculiarities of film discourse and its translation features.

Irony is the so-called mechanism of expressing ridicule, it expresses the author's attitude to something. Irony is not universal, so sometimes it is even quite difficult to find a match. To get a text, we can completely replace the original in another language. the translator must take into account the pragmatic structure of the language, as well as some professional qualities, creativity and knowledge of society. When translating irony into film discourse, you should take into account the

nationality of humor, since in different societies the same thing will cause different reactions.

The second chapter of the study focuses on techniques for presenting irony in the English-language context of the TV series "The Big Bang Theory". To do this, I watched the English-language version of the series and selected in my opinion the most striking examples of irony. After carefully examining the selected examples, I came to the conclusion that the most common means of representing irony in the sitcom "The Big Bang Theory" is allusion, symbolic use of words and phrases, neologisms.

In the third chapter, we discussed ways to translate irony from English to Ukrainian. Here we have considered examples, but from the point of view of translation transformations. So, we noticed that when an English-speaking and Ukrainian-speaking viewer is familiar with the situation that they see on the screen, then transformations are practically not used.

Otherwise, when we observe a game of untranslatable words or the absence of a match in the Ukrainian language, the translator used generalization, while omitting some points, or selected the closest possible equivalent, to better convey irony to the viewer. We can say with confidence that the most frequent transformations that translators resorted to were calculus, omission, and compensation.

As a result of the conducted research, we can say that there are no universal ways to translate irony. Each individual case is unique and is something new for the translator. Ohhe list of sources used consists of 73 titles placed on 6 pages.